

Bermo. I. De coronatiōe Marie

Assum/
prio ma/
rie est no
bis valde
vtilis

dis. xliij. q. martyribus pro passionibus toleratas
dat aureola. sed brissima ergo plus est passa
quam aliis martyribus: iuxta illud Lu. ij. Et tu
ipse aiam perasibit gladii. Un de Hiero. q.
tantus fuit dolor ipsius virginis: quod non fuerit
mortua tamen fuit plus quam martyr. Quod etiam
inquit Rich. noster in. iij. dist. xxij. ar. vij. q.
iij. Ergo super omnes alios est in celesti curia
laureata et glorificata. Cuius exaltatio et sublima
tio (ut inquit sanctus Bernardus ubi. s.) est no
bis valde preciosa. nam dum residet iuxta filium
tria militari ecclesie patrocinia prestat. Primo
enim dirigit expediendo viam. Secundo pregit re
pellendo pugnam. Tercio irrigat ipestrando gratiam
Et hec triplex elevatio figurata est in sacra scri
ptura. Prima enim quod dirigit: figurata est Exo
di. xliij. ubi dominus ait Moysi. Veni erga tuam
et extende manum tuam super mare: et divide illud
ut gradient filii israel in medio maris per siccum
Hec enim erga ad cuius elevationem prestat via po
pulo dei: gloriosa ergo maria. cuius patrocinio
ois pene amaritudo populo dei dulcoratur: et iter
ad ingrediendam terram promissionis disponitur. Un
ipsi benedicte virgini dicere possumus illud Sap.
xliij. Dedisti in mari viam: et in fluibus semitam
firmissimam: ostendens quod potes es ex omnibus sana
re: etiam si sine rate quis adeat mare Secunda fi
gura de prece de habet Numeri. x. ubi dicitur
quod cum elevarer archa dicebat Moyses. Sur
ge domine et dissipent inimici tui: et fugiant qui
odert te a facie tua. Et quod figura mystice inui
tur quod cum brissima ergo elevata est in celum: de
monis potentia imminuta est et dissipata. unde
ipsa inquit Eccli. xliij. Supboz et sublimi col
la propria frute calcavit. Tertia ergo figura de
irrigatione habet Job. xxvij. ubi dicit. Numquid ele
vab in nebula vocem tuam: et ipse agrum operietur?
Uox in nebula elevata est gratia pro orationibus virginis ipe
trata. ad quam sequitur ipse agrum: quod per ipsam ipe
trata influentia gratiarum atque remissio peccatorum. Un
Eccli. xliij. dicit. Medicina omnium in festinatione ne
bule. Hec est in festina assumptione virginis benedicte
quod omnes qui volunt principes fieri gratie sue. Id ipsa in
tanta gloria sublimata omnes invitatur ut ad ipsam re
currant per gratiam ipestradam dicentes illud Eccli. xliij.
Trahite ad me omnes qui cupiscitis me: et a gene
rationibus meis adimplemini. in presenti vita reci
pietes gratiam: et in futuro eternam gloriam. Amen

Incipit duodecima et ultima pars huius
sermonis quod Mariale appellatur. in quo tractatur
de beatissime virginis Marie coronatione siue
glorificatione. Et primo ac particulari nomine
Triumphus domine paradisi appellatur.

Dixit dominus
dema regni in capite eius.
Hester. ij. Ad gloriam et ho
noris brissime virginis marie
dei exordium sumamus a ver
bis devotissimi eius beati Berni. in principio cu
iusdam sermonis de assumptione eiusdem: qui ait
Hic totum decurrat ingenium: et aureus sermo to
tus reluceat maiestate. Voluntaria oris mei
benignitas sibi faciat genitrix dei: domina mundi
regina celi. Ipsa sensum acuat: dirigat stilum:
et lingua pauperis venustiori respicit eloquio.
Quod et ipsa mihi hodie impartiri dignetur: ut de
magnificentijs eius aliquid saltem balbutiendo de
promam. Cuius gloriam in spiritu videns propheta Da
vid inquit deo ps. xliij. Assistit regina a dextris
tuis in vestitu deaurato: circumdata varietate
In quibus vobis ostendit quod ipsa gloriosa ergo tamquam
regina celi diademate coronata sedet a dextris
filii vestita aurato charitatis indumento. atque
circumdata varietate omnium virtutum atque gratia
rum. De cuius triumphatissime virginis glo
rificatione locutus tria devotis mentibus specu
landa mysteria propono.

Primum de coronationis.

Secundum qualificationis.

Tertium de recordationis.

¶ Pars prima huius sermonis quod de coronationis

De gloriosa virgine Maria: cuius ca
pite posuit de diademata regni cele
stis: possumus dicere illud Eccli. xlv
Corona aurea super caput eius. Sed
hic operculum est videre numquid ipsa benedicta vir
go sicut nunc est regina celi: ita etiam cum viveret
esset regina mundi vel saltem regni iudaici? Pro
cuius dubij declaratione querit primo: utrum in re
gno succedat ordinis successio: an vero per electio
nem? Ad quod conclusivum dico teneri quod succedit per
successionem per tex. notabile in. c. licet devoto. tibi
Panor. i. q. coll. i. v. no. et allegat bonam glo. in
c. denique. vij. q. i. cum alijs allegatibus. Secus
autem est in ipso in quo succedit per electionem: sicut in pa. i.
c. venerabile. de elec. Et sic prima conclusio pce
dit in regno particulari: non autem in universalis. Et
facit glo. in. c. moyses. vij. q. i. Et ro est sicut
Bal. i. l. ex h. iure. ff. de iusti. et in. q. indignum
esset quod monarchia ipsius quod nemini subest iret per
successionem in manibus pupilli vel pupille. Sed de
regis particulari magis toleratur: quod est subditum impio
Confirmant etiam predicta quod regnum transcat per suc
cessionem ad quemcumque de domo regis suata or
dinis progatuna: etiam usque ad ceterum gendum

Utrum re
gnū suc
cessione vel
electione
teneatur

¶ ¶

pea q̄ determinat Bal. in. c. j. in pn. in vlti. coll. de feudo mar chie. vbi hoc expresse tenet Et corroborant p̄dicta: qz i sc̄ptura diuina in omib⁹ libris Regū ⁊ Paralipomenō vide- mus q̄ succedebat p̄ grad⁹ ordine successiuo Sacra autē sc̄ptura p̄t allegare ad decissionē causaz fm glo. in. s. fingit. i. aut. vt iudices sine quoq̄ suf. coll. ij. Sc̄do p̄ decissione pri- me dubitatiois querit vtz infideles possint creari reges. Et r̄ndet q̄ nō. ⁊ si sunt: sunt de facto ⁊ nō de iure: vt determinat Panor. i. d. c. venerabilem. de elec. ⁊ glo. in p̄hemio insti. Et pater: qz reges vngunt. c. j. de sacra vnc. cui⁹ nō sunt capaces heretici ⁊ infideles. Im- mo si rex christian⁹ efficeret hereticus p̄deret regnū: vt inq̄t Bal. in. l. j. in. xij. columna. C. de emanci. libe. in repetitōe. Tercio que- ritur: nunq̄d femine possint succedere in re- gno? Et r̄ndet Panor. exp̄sse i. c. dilecti filij. i. sine p̄mi no. ⁊ clari⁹ i. ij. colū. i. glo. ij. extra de arbi. q̄ sic. ⁊ facit tex. i. c. cū deuotissimā iū- cta sup̄sc̄ptōe. xij. q. ij. Idē q̄z tenet p̄dictus Panor. i. c. significauit. de res̄p. l. ij. no. Se- cus autē ē in feudo: vt determinat p̄dict⁹ Pa- in locis p̄alleg. ⁊ oēs doctores in. s. et qz. de his q̄ feu. da. pos. p̄ illū tex. ⁊ glo. ibi q̄ dicit q̄ femina nō succedit in feudis nisi in trib⁹ cas- bus. Primo q̄n noīata est iustitūra. Sc̄do q̄n feudū redemit a dñō. Tercio q̄n dñs ei dedit p̄pter seruitiū patr̄. In quib⁹ casibus ab aliquo ex patrēb⁹ non est inquirēda: vt it. si quis sine filio masculino. queadmo. feu. ad si. per. Bal. aut in. d. s. ⁊ qz. addit quar- tum casum. i. quādo feudū est datū ad nullū seruitiū. qz nō extantib⁹ masculis succedet fe- mina. Quintū casum ponit Odefre. in sua sūma. i. q̄n feudū erat questitū iure emptio- nis. ⁊ hoc est poti⁹ ex natura p̄tract⁹ q̄z feudi Sextū casum addūt quidā in feudo p̄cesso ad certū seruitiū qd̄ femina p̄t explicare p̄ se vel p̄ aliū. ff. de vsufru. ac. l. si quis ticio. ⁊ l. si mulieri. fm Jaco. de belaper. q̄ dicit q̄ fuit i- facto in regno Apulie. Feminas autē regula- riter nō succedere in feudis patet i. c. filia. de successi. feu. Qz autē deficientib⁹ masculis fe- mine succedāt in regno ⁊ in comitatu tenet etiā Bal. in. l. in multis. ff. de sta. ho. ⁊ Arch. in. d. c. cū deuotissimā. xij. q. ij. dicit hoc sua- ri de cōsuetudine. Et idē videt tenere glo. in l. si. C. de arbi. vbi dat exemplū comitis Ra- pue ⁊ Matelle. Synus q̄z idem affirmat in d. l. si. ⁊ dat exemplū de Matilla: q̄ fuit filia regis Italic. ⁊ post mortē patr̄is mltas rex- it ciuitates in Italia: ⁊ tēpla multa cōstruxit: q̄

adhuc extāt. Et ista h̄suetudo maxime videt extare i p̄rib⁹ gallicanis. d. c. dilecti. de arbi. Quarto querit nunq̄d mulieres habeant aliquā regna: iurisditiōes ⁊ comitat⁹? ex radijs mariti q̄b⁹ choruscāt. l. femie. ff. de sena. ⁊. s. hoc itaqz. i. aut. de p̄su. Et r̄ndet q̄ sic: vt det- minat Panor. i. d. c. dilecti filij. de arbitris. His autē omib⁹ p̄suppositis dico q̄ dñs noster iesus xp̄us fuit illerex de semine Da- uid: cui⁹ regnū est fidele deo in p̄petuū: vt dis- fule p̄bau i p̄ma pte rosarij sermonū: f. xij. p. ij. Qui quidē rex p̄missus fuit ip̄i David a deo: vt habet. ij. Reg. vij. Aū ergo om̄s no- bilitates ⁊ dignitates respectu sanguinis ha- buerit xp̄s a sola m̄re sua: cōstat q̄ ipsa virgo b̄ndicta recta linea descendit de genere David ⁊ ei debebat regnū iudaicū qd̄ fuerat ab De- rode alienigena vsurpatū. Et h̄ regnū ei cō- petebat vel p̄pter defectū masculoz ex mascul- lino genere recta linea a David descenditū. vel qz si q̄ erat: qz ingratissimū erat deo: vt ha- bet Ma. j. ideo ad ip̄am virginē gratissimā de- uolutū erat ius regni iudeoz qd̄ illis de⁹ do- nauerat. Qñ em̄ p̄mogeniti sunt ingrati: tūc regnū transuoluit ad p̄rimiores in gradu. c- licet. vbi Inno. de voro. Licet autē xp̄s noluit erit administrare regnū tēporale. imo fugerit quādo iudei voluerūt eum cōstituere sibi re- gem: Joh̄is. vj. tamē h̄e erat rex iudeozum. ⁊ nō falsum sed verum titulū scripsit Pyla- tus super crucem. i. Iesus nazarenus rex iu- deozū: Joh̄is. xix. Hanc autē dignitatē (vt supra diximus) transiit in ip̄m mater sua que fuit filia David ⁊ regina sui regni. Vñ ip̄e David cum dixisset psalmo. xliij. Asti- tit regina a dextris tuis ⁊ c. imediate lubiū p̄it. Audi filia ⁊ vide ⁊ c. Istud autem regnū iudaicū quia erat particulare: potuit in mu- lierē puenire eo modo quo supra declaratu⁹ est. Et posito q̄ fuisset imperium vniuersale etiā ad ip̄am p̄uinisset. quia rō assignata p̄ Bal. quare ad imp̄iū nō pueniat p̄ successio- nem: nō militat in ip̄a b̄tā v̄gine: q̄ etiā i ven- tre m̄ris fuit capax oīs rōis: ⁊ ad regimē toti- us mūdi aprissimā. Et posito sine p̄iudicio veri q̄ ip̄a nō eēt p̄rimior ad successiōē ip̄i⁹ regni iudaici. saltē nō p̄t negari q̄n ad ip̄m Joseph de iure p̄tineret: qui de regio semine descenderat p̄ rectā lineā masculinā: vt patet Matth. j. Et cōsequēter ipsa virgo vxor re- gis erat regina: ⁊ gaudere debebat p̄uilegijs eius. l. princeps. ff. de legi. Itē ipsa erat spon- sa dei: vt declarau i quarta parte p̄ncipali hui⁹ op̄is: sermone. xij. par. vi. Deus autē est:

Utz feie habeat re gna p̄p̄ maritos

Qz ad mariā iu re spectet regnū iu daicum.

Etiā im- periu to- ti⁹ mūdi.

Utrum infideles possint creari re- ges.

An feie succedat in regno

Sermo. I. De coronatiōe Marię

Impator celi et terre: et sequenter ipsa erat imperatrix mundi dum adhuc viueret. Preterea cum (ut s. diximus) imperas mundo debeat per electionem promoueri. in electione autem electores te neant eligere meliorem et sapientiorē atque sufficientiorē: sicut quod determinat Nicolaus de ly. sup. Joh. xxi. c. et beatū Thomā in q. li. vi. q. vi. Nunquā ipsa benedicta virgo esset oībus puris hominibus qui unquā fuerunt sapientior et sufficientior et plena donis spūsancti: ut declarauit in quarta parte principali huius operis: sermone quinto et sexto. ergo ad ipsam ex electione fieda prinebat imperiū et gubernatio totius mundi. Preterea christo sicut humanitatem dedit deus imperiū et monarchiā totius mundi. vñ ipse ait Matth. vi. Data est mihi oīs potas in celo et in terra. Sed filio sine liberis morienti succedit mī. l. fi. C. de senatuscōsult. tertu. et insti. eo. ti. s. sed nos. et s. s. cū. ergo ipsa erat imperatrix totius mundi. Sicut autem eius filiū ut nos doceret fugere mundi honores noluit in regali sede et throno residere: sed voluit ministrare et nō ministrari Mat. xx. Vñ sicut suū ceterū regnū mundi: tūc illud Joh. i. In propria venit et c. tamē quia nō venerat imperiū exercere: ait Joh. xviij. Regnū meū nō est de hoc mūdo. Sicut fecit eius benedicta mater: quā etiā noluit vacare regimini mundi: siue alicuius tēporalis regni: quia curā et gubernatōz habebat dei filiū sui. Maior enim fuit incōpabiliter ei⁹ dignitas i regēdo deū q̄ fuisse i gubernādo totū mūdū. Sicut autem absolum et valde indignū atque vitiosum esset quod aliquis sapientissim⁹ atque nobilissim⁹ rex huius gubernationē sui regni: vacaret gubernationi vni⁹ asini. ita et multo magis absurdissimū fuisset quod ego glōsa quā gubernatrix cōstitutā erat filiū dei: arcederet occuparet circa gubernationē alicui⁹ tēporalis et transitoriū regni. **I**gitur regina nra serenissima pfecto tu dicere potes illud. j. Aldre. j. Dia regna tre de dicit mihi dñs. Et nos tibi dicere possum⁹ illud Job. xij. In oīa scia regnū tuū. Et ps. cxliij. Regnū tuū regnū oīm scōz. et Dan. ij. Regnū qd in et. nū nō dissipabit. veni g et sup nos regnū accipe. Judicū. ix. De regno em tuo dici pōt illud ps. cū. Et regnū ipsi⁹ oībus dñabit. et Auce. j. Et regni ei⁹ nō erit finis. Tu nāq in te habes oēs boni regis et bone regine ppetates. de q̄b⁹ Aristo. tractat in li. de regimine pñ. et Agidi⁹ in eodē tractatu li. j. c. viij. vbi ait. Regē decet esse diuinū et semideū. In eiusdē etiā opis libro. ij. c. xix. itē inq̄t q rex nō pōt esse nimis liberalis erga

subditos suos: imo vir pōt pringere ad liberalitatem sibi pueniēte. Tu hō ad ipaz pfectio nē liberalitatis puenisti q nobis subditis in oīb⁹ nostris necessitatib⁹ liberalissime succurris. Scis em q ait Quid. in. ij. de ponto Regia (crede mihi) res est succurrere lapsis: Euenies hōi est hōiem fuare voluptas. Et iō dicere potes cū Justiniano impatore. in. l. pūlegia. s. fi. C. de sa. sanc. ec. Dūanitas nō stre est egenis pspicere: et dare operā ut paupib⁹ alimēta non desint. Igitur liberalissima dñā pfecto si nō esses nra regina rōnib⁹ palle gats: nos q sum⁹ pplis dei cōstituerem⁹ te reginā nram. Ppls em cōstituit sibi regē. j. Regū. xj. et ff. de ori. in. l. ij. s. i. initio. et s. exact⁹ Ad hoc em pagēdū nos attraheret bonitas tua. Ait nāq Tullius in orōne ad cesarē. Nihil est tā populare qz bonitas. Regina excellentissima: tu et fili⁹ tu⁹ estis illi de quib⁹ pncipalit⁹ dicit de⁹ Prouer. viij. Per me reges regnāt et c. trāsumptiue i epla. iter claras. C. de sum. tri. et fi. ca. Beati aut sunt illi q viuit sub vīo regimie. Verificat em illa Plarōis snia quā refert Boeci⁹ in. ij. de dō. l. q. beate rēnt ciuitates si aut pñi regnarent aut reges philosopharent. Quē em bon⁹ rex debet habere oīa iura in scrinio pectoris. l. oīm. C. de test. et debet eē plen⁹ sapia. l. penul. C. de his q. ut indī. Vñ pñs in. j. rhetor. c. xx. ait. Principes oportet sapere. Ideo tu pfectissime cū filio tuo fuasti illud qd inq̄t Salomō Sap. vi. di. Occupiscētia sapie deducet ad regnū ppetuū. Et ideo o reges ppli diligite sapiētiam ut in ppetuū regnetis. Diligite lumen sapie oēs q pestis pplis. Multitudo em sapiētū sanitas cōrb terraz: et rex sapiēs ppli stabilimētū est. hecille. Tu qz o clementissima ego merito es regina: qz pfectissime sp fuit i te pietatis et misericordie administratio: que ad quēlibet bonū regē prinet: iuxta illud Proū. xxi. Misericordia et pñtas custodiunt regē: et roborat clemētia thron⁹ ei⁹. et eiusdē li. c. xvi. Clemētia regis quasi imber serotin⁹. Tu etiā habes in te illa boni regis pditionēz quā ponit Salsiodo. li. ij. eplaz: epla. l. di. Felicitas regnātis ē famulātes amare. Et Tullius in philippic⁹ li. ij. inq̄t. Sparitate ac benignolētia ciuiū septū optet eē pncipē magis qz armis. Et Sene. i. li. tragediaz dī. Decet timeri cesarē s3 plus diligi. Tu em fecisti illud qd postea nob pfuluit faciēdū deuot⁹ tu⁹ Iud. li. ij. soli loquior. c. xl. di. A sbdit⁹ venerari magis qz timeri stude. Talēqz teredde sbditis ut magis amēs qz timeas. Nō sis terribilis sbdit⁹

Erocat i
reginam
mundi

fic eis dñare vt delectet seruire. Dec ille. Et
iō nos valde delectat seruire tibi. Licet em̄ di
cat q̄ seruit⁹ mori cōpat. l. seruitutē. ff. de re
gu. in l. cū hic stat⁹. §. si donator. ff. de dona. i.
ter viz. ryo. l. iter dicit. ff. de p̄di. r. demō. r. §.
si p̄o. in aut. de nup. an̄ seruire tibi nobis est vi
ta r. solatio inēsa. Un̄ tu potes dicere de te
uor⁹ fuitozib⁹ tuis illd. ij. Paral. xij. Sciāt
distantiā fuitutis mee r. fuitut⁹ regni terra
rū. Et q̄d miz o p̄go benignissima si nob est
iocūdū tibi seruire. cū fuerit Jacob p Rachel
septē annis: r. videbant ei dies pauci p amo
ris magnitudie. Gen. xxi. Obona domina
tu scis q̄ fuus tu⁹ lum ego: p̄s. qv. ne igitur
transeas seruū tuū. Gen. xviij. s. p tua ben
gnitate dignare dicere de me. Erit mihi ser
uus sempitern⁹. ij. Reg. xxvij. r. illd. Isa. xliij.
Ecce fuus me⁹: suscipiā eū. elect⁹ me⁹: cōpla
cuit sibi in illo aīa mea. Placeat humanita
ti tue dicere mihi illud Isa. xliij. Seru⁹ me⁹
es tu: qz in te gloriabor.

¶ Pars secunda hui⁹ sermonis que dicit
qualificatiōis.

Quia supra dixim⁹ brissimā p̄gi
nem a deo coronatā dyademate:
pulchz erit videre q̄lis sit r. q̄d si
gnificet ista corona. Dic̄ aut glo.
in cle. romani. de iureiū. q̄ dyademapprie di
cit corona impialis vel regia. r. sic dicit a dya
q̄d est dno: r. demo demis. qz ex sui rotundita
te p̄ncipiū demit r. finē. r. sit solū ex auro r. la
pidib⁹ p̄ciosis. Pro ist⁹ aut p̄ris expeditiōe
declaram⁹ illud q̄d dixit bris Jhesus euan
gelista Apoc. xij. s. Signū magnū appuit i
celo: mulier amicta sole: lunā sub pedib⁹ ha
bens: r. in capite ei⁹ corona stellaz duodecim.
In q̄b⁹ verbis q̄nqz mysteria designant. Pri
mū d: signatiōis. ibi. apparuit i celo. Ter
tiū glificatiōis. ibi. mulier amicta sole. Quar
tū p̄culcatiōis. ibi. lunam sub pedib⁹ habens
Quintū p̄o coronatiōis. ibi. r. in capite ei⁹ rē.
¶ Quo ad p̄mū dico fm̄ scām Bernardinū
in ser. assumptiōis: q̄brā p̄go d: tripl⁹ signū
magnū. p̄mo. s. magne grē. sc̄do magne glo
rie. tertio magne intelligētie. Primo nanqz
fuit brā p̄go signū magne grē icarnatiōis fi
lij dei demonstrare r. dare. Signū em̄ operit r.
claudit illd q̄d signatū est. Et silt ipsa beata
p̄go i immaculato vfo suo ex dono grē magne
r ineffabilis clausit r operuit filiū dei p nob.
Un̄ Azec. xxij. ait dñs. Solē nube tegā. i.
xpm in p̄gine abscondā. r. Isa. vij. d: Dabit
dñs ipe vob signū. ecce p̄go p̄cipiet rē. Ipsa

Maria
d: signū
magnū
triplicat.

igit p̄go sc̄rissima magne grē nob signū fuit:
dū deū p carnis assumptiōez fecit eē nobiscū
ex grā sua. Et p̄p̄ea Gabriel angelus Lu. i
ad eā inq̄t. Inuenisti grām apd deū. Quia
ipa sola r nō alia creatura grām p Eua pdi
tā nobis reinuenit. Un̄ ipa dicere pōt gene
ri humano illud Deec. xiiij. Et me fruct⁹ tu
us inuenit⁹ est. Sc̄do ipa b̄ndicta p̄go fuit si
gnū magne glorie: tā vtiqz magne q̄ vltra
q̄ dici possit supat in glia: r letificat omnes
angelos r sc̄os. Un̄ Acci. xliij. dicit. Luna
signū dici festi. Ad litterā em̄ i p̄ncipio luna
ris mēsis luna aspectib⁹ hoim occultat: r nō
a sole illuminat r ei p̄iūctissima est. Tūc etiā
apud indeos erat festū neomenie. Et silt bea
tissima p̄go maria in assumptiōe sua oculis
hoim abscondā: r a tota trinitate dei formata:
atqz filio suo in glia sede p̄iūcta: festū sup
ne ac magne glie nouo gaudio r leticia cōle
travit. vñ Proverb. xij. dicit. Mulier gra
tiosa. i. beata virgo vere gratiosissima: inue
nit glām. s. nouā in padiso. Et merito q̄dez
inuenit glām nouā i celo: que amissam gra
tiā inuenit in terra. Tercio brā p̄go est signū
magne intelligētie. Signū em̄ ducit i signa
ti cognitionē. r silt ipa p̄go glia sup omne
creaturā ducit in sapiētiā r intelligētiā dei fi
lij sui. Hinc Isa. xlv. de ipsa dñs inq̄t. Exal
tabo ad populū signū meū. i. per signū meū
quod est virgo benedicta altrā intelligētiā
dabo de meipso r de filio meo. Propter hoc
etiā dici t̄ porta celi: quia p eam altrā et sacra
celi r scripturaz ac sacramētoz mysteria rese
rant. De ipa quoqz b̄ndicta p̄gine dixit de⁹
Noe r filijs ei⁹ i figurā Gen. ix. Erit signū
federis iter me r vos. Qñ aut aliquis habet
verā deuotiōē ipi beate p̄gine: signū hz de i
trādo glām padisi. r illi pōt dici de ipa illud
Aro. xiiij. Erit quasi signū in manu tua. Qñ
p̄o de⁹ rāgit cor alicui⁹ deuotiōe ipi sacratissi
me p̄ginis: pōt dici illud Hester. viij. Sce
ptrū aureū p̄dicit q̄ signū clemētie demonstra
tur. Dicit q̄libet xpian⁹ deo illud ps. lxxxv.
Fac meū signū in bonū: vt videant q̄ o dēt
me r pfundant: qm̄ tu dñe adinuisti me r cō
solar⁹ es me. Hoc est signū salutis oim gen
tiū. de quo exponi pōt illd Isa. v. r. xj. Leua
bit dñs signū i natōes. Et iō cuilibz xpiano
d: Isa. vij. Pete tibi signum a dño deo tuo.
Predicatorib⁹ aut p̄bi dei ego dico illd Isa.
lxij. Trāsite trāsite p portas: p̄pate viā p̄plo
planū facite iter: r eleuate signum ad p̄plos
q̄d dñs auditū fecit i extremis terre. r illud
Hiere. iij. Leuate signū i syon. r eiusdē l. c.

Berno. I. De coronatiōe Marie

Acto: li
bri mor
vrbinc
ponerz
librum

I. Annūciare i gētibz z auditū facite. leuate signū z nolite celare. Ego at scies qd vt legit in officio festi de nīne. beata pgo gratissimuz habuit qd Jōhes patrici? rome sibi edificavit templū. vñ ei dixit. Scire te volo qm tuaz rez hereditatēz ppetuū successorē tibi volui puidere: vt dū mibi domū in terra pstrueris: ego tibi in cel? copiosuz thesaurz viūū z eternā pstruā māsiōne. Rogit aut h signum virginē leuare. z p vniuersum o: bē deferre pponēdo h opusculū quasi palaciū portatile ad eundē gēinis glām fabricatū. Et iō predicator qdlibet desideras qd ego hunc libz cōponerem: pōt dicere illud Job. xxxj. Quis mibi tribuat adiutorē vt desiderū meūz audiat omīpotens z libz scribat. vt in humero meo portet illū: z circūdē illū qd coronā mibi per singulos gradus meos pnuclabo illuz z qd pncipi offerā eū. Nec ibi. Rogauit aut dñm vt in me verificari faceret illud Zacha. vj. Ipse extruet templū z portabit glām. s. leate pgo p totū mūdū. vt ipa pgo dicere possit illud Isa. lxxvj. Videbūt glām meā. s. i. h libro descriptā. z ponā in eis signū. s. salutis. z mittā ex eis q saluari fuerint ad gētes i mare. in affricā. in lybiā. i italiā z greciā z ad insulas lōge ad eos q nō audierūt de me. z iō n viderūt glām meā. z annūciabūt glōriā meā gētibz. **¶** Secundū mysteriū qd in pdictis vbis beati Jōhis tangit d: apparitiōis dū subdit. apparuit i celo. In triplici ei? celo apparuit hoc virginale ac celeste signum: vt dicit beatissimus pater meus scūs Bernardinus vbi sup. q ista duo signa per italiā deportauit. z adorari atqz venerari fecit. s. nomen Jesu z glōriose gēinis. ppter qd nunqz fuit hereticus: s. fidei xpiane zelator pcpuus nec de hui? signi veneratiōe vnqz penituit: vt scripsit homo qdā: s. vlsqz ad mortē in ipsius adoratiōe pseuerauit. Roquēdo aut de hoc signo virgineo dicit ipse sanctus Bernardin? q apparuit pmo in celo ecclie. scdo i celo glōrie. tercio pmo in celo aie. **¶** Primo nāqz apparuit in celo ecclie militāz. de q exponi pōt illud qd idē Jōhes scripsit Apoc. xxi. dicens. Vidi celū nouū z terrā nouā. In h em celo apparuit vt oibz bñ viuēdi pberet exemplūz. **¶** Cū Amb. in li. de gēinitate ait de ipa gēie. Ut de ceteris ei? pntibz taceā pgo erat non solum corpe sed etiā mente. corde humil. virgo grauis zc. Et infra. Tal fuit Maria vt eius solius vita oim sit disciplina. **¶** Scdo h gēinale signū apparuit in celo glie. cū scz in anima z in corpe in celū assumpta est ipa pgo

Maria
tanqz sig
nū appu
it i tripli
ci celo

go glōsa. ex cui? illustratiōe tota celest? curia decorat. **¶** Cū Bern. in quodā smone inquit. Marie pntia totius illustrat orbis. adeo vt ipsa celestis hierl'm darius rutiler gēinec lā padis illustrata fulgore. **¶** Et Eccl. xliij. dicit Spēs celi in visiōe glie. s. mris dei. **¶** Terrio i sup hoc gēinale signum apparuit z qtridie apparet i celo aie. de quo celo inqt ps. Celuz celi dño. Celū em cū a celādo sit dictū. aīam designare potest q nob celata manet. Celum aut celi d: p eo q p inhabitādo celo creatā ē. **¶** Hoc igit gēinale signū apparet in celo aie. qn eā visitat z replet spūali p solatiōe. Debet gqlibet fidelis xpianus deuotiōis oculos leuare ad ptemplandū h signūz. z rogare vt aīam suā dignet visitare: vt possit postea ei dicere illud Job. x. Visitatio tua distodiuit spm meū. **¶** Tertiū mysteriū a beo Jōhe tractū in vbis pallegatis d: glificatiōis dū ait. Mulier amicta sole. Triplici em sole dicit amicta brā pgo Maria. **¶** Primo sole amoris quo ad voluntatē suā q dei amore feruet. Secūdo sole splendoris q ad intellectū q dei lumīne splēdet. **¶** Tertiū sole fulgoris q ad corpus qd excepto deo totū padisum vltra oēs brōs fulgoribz replet. vt inqt scūs Bernardin? in loco pdicto. vbi psequēs addit. **¶** Pmo igitur brā pgo d: amicta sole. s. calidissimū z ignitissimū amoris q supra omēs brōs diligit deū z humilitatē filij sui. **¶** Unde Bern. ait. **¶** Hoc em amoris igne labia pphie purgātur. istoz seraphin accēdūt. **¶** Rōge pmo alit hec pgo meruit nō velut summam rāgi: s. opū magi ac circūfundi. z tāqz ipso igne cōcludi. **¶** Sane cādidissim? atqz calidissim? mulieris amict? cui? oia tā excellēter irradiata nō scunt vt nihil in ea nō dico tenebrosuz vl saltem min? lucidū: s. nec tepidū liceat suspicari. **¶** Nec ille. **¶** Scdo aut d: amicta sole splendoris. s. q ad lucē glie quā ei? aīa hz. vñ Bern. inqt. Deniqz ipa est mlter amicta sole. i. iduata ineffabili claritate. **¶** Amicta inqz lumie sic vestimēto. de q ait apls. Induimi dñm ihm xpm. **¶** Nā glia ipsi? dei sup oēm creaturā ornata fuit. **¶** Tertiū etiā d: amicta sole fulgoris: q ad lucē quā hz i corpe ex redūdātia glie q sibi a deo in aīa dat. **¶** De q Bern. ait. Quā familiaris ei facta es o dñā. qz pntia. imo qz intima. vestisti eū sba carnis. z ille te glā sue maiestatis. vestisti nubes solē. z ipa sole vestiris. s. tā in corpe qz i aīa. **¶** Quartū mysteriū qd d: pculatiōis tāgit b. Jōhes vbi s. di. Lu nā sba pedibz hñs. qd expōit scūs Bernardin? i ser. pdicto de ipa brā gēie. **¶** H z celūna

Maria
amicta f
plici sole

Maria
oia rena
pccauit

Pars. XII.

mutabilitatē. causat frigiditatē atq; lucidi-
tate. Per mutabilitatē significat bōa spalia
q̄ mutabilia ⁊ defectibilia sunt vt luna. Btā
em̄ h̄go oīa terrena p̄tēp̄t: ne aliq̄ mō impe-
dirēt aut retardarēt ei⁹ dilectōnem ad xpm
Un̄ merito ip̄a inq̄t Eccl̄. xxiij. Ego mī pul-
cre dilectōis. Amor em̄ imutabil̄ boni sp̄ ali-
quo mō derogat amorī incommutabilis boni.
Proinde Aug. i. x. cōfessionū ait deo. Mīn⁹
te amat q̄ tecū aliqd̄ amat qd̄ n̄ pp̄ te amat.
Frigiditas aut̄ significat mūdānā p̄udēci-
am frigidā atq; nocturnā. Et h̄c s̄b pedib⁹
h̄go h̄ns parti sp̄reuit atq; p̄culcauit eā. par-
timq; famulatui suo subiecit. q̄ ea t̄m ad dei
laudē vsa fuit. Luciditas h̄o significat clarā
creaturaz intelligentiā. ⁊ h̄c etiā s̄b pedib⁹
habuit. Nā oīm creaturaz cognitōem i cō-
paratione ad sup̄eminētē christi sciētiā
parūpendit. Sū em̄ apls Paulus hoc fece-
rit. Un̄ ip̄e inq̄t ad Phil. iij. Que mihi sue-
runt lucra. hec arbitrat⁹ sum p̄pter ip̄m de-
trūnēta. Existimo em̄ oīa detrimētum eē p̄-
pter eminentē sciām Iesu xpi ⁊c. Quāto ma-
gis ipsa benedicta h̄go h̄ egit que mater erri-
tū saluatoris. Quintū mysteriū a b̄o Jo-
hāne tactū ip̄allegat⁹ s̄b bis d̄ coronationis
dū ait. Et in capite eius ⁊c. Quod s̄m sc̄t⁹
Bernardinū vbi supra potest tripliciter in-
telligi. Primo mō vt duodecim stelle coro-
ne eius sint duodecim apli xpi. q̄ beate h̄gi-
nis merit⁹ fuerit electi. ⁊ postmō i xpi mor-
tē sunt ad fidē reformati: ac p̄ ei⁹ instructiōez
edocti. Nā ip̄a gl̄iosa h̄go est singularit̄ ciui-
tas illa de qua scribit Apo. c. xij. In q̄ omnes
electi mystice p̄tinent. ⁊ in q̄ duodecim apo-
stoli ponūt duodecim lapidū p̄ciosoz funda-
mēta. Et s̄l̄r duodecim margarite. ex quib⁹
fiūt. xij. porte: q̄ designāt. xij. patriarchas. qui
omni lapide p̄cioso ornati sunt. ⁊ p̄ quos fi-
des venturi filij dei ip̄s⁹ b̄c h̄gis meritis ad
posterorē p̄tāsiuit. Sc̄do mō duodecim stel-
le eius corone sunt duodecim lumine cogita-
tiones seu illuminatiōes mēt⁹ h̄ginal. Prima
stella est cognitio corpaliū naturaz. Sc̄da
sp̄ialiū subaz. Tertia sciētiā intellectualiū.
Quarta p̄ntū affectualiū. Quinta instituta
rū diuinit⁹ legū. Sexta infusaz a deo gr̄az.
Septima irrephēbiliū iudicioz. Octaua
incomphēbiliū misericordiāz. Nona inu-
merabiliū meritoz. Decima remunerabiliū
premioz. Undecima temporalīū dēcturaz.
Duodecim eternalīū rationū. Nec ille. Qui
etiā subdit q̄ tertio mō duodecim stelle i co-
rona h̄gis sunt. xij. p̄uilegia q̄ ea regnante ⁊

Duode-
ci stelle i
corona
Marie
qd signi-
ficient

gl̄iosa i celo p̄tib⁹ ei⁹ impetrant nobis q̄ mi-
litam⁹ ⁊ laboram⁹ i mūdo. Prima em̄ stella
est cecoz illuminatio. Unde ipsa ait Eccl̄.
xxij. Illuminabo omnes sperātes in domi-
no. Secūdo lapsorū eleuatio. iuxta illd̄ Da-
niel. xj. Sūq; cōruerint subleuabūt auxilio
paruulo. i. auxilio beate virginis que parui-
la d̄r p̄pter humilitatē. Tertia sordidorū la-
uatio siue purgatio. Un̄ in figurā d̄r. j. Re.
xxv. Ecce famula tua sit in ancillaz vt lauet
pedes seruoꝝ tuoz. Nec em̄ inq̄t Abygal ad
Dauid. i. Maria ad xpi. vult em̄ lauare cō-
sciētiā n̄ras: intellectū ⁊ affectū nostrum a
sordib⁹ vicioꝝ. Quarta stella est desolatorū
letificatio. Un̄ Sā. j. illi d̄r. Meliora sūt
vbera tua vino Qd̄ vt ait ps̄. letificat cor ho-
minis. Quinta est tentatoꝝ adiunatio. Un̄
ipsa inquit Eccl̄. xxiij. Quasi platanus: q̄
habet folia ad modū scuti exaltata sum iuxta
populos baptizatos. Et iō in tentationib⁹
suis debet illi dicere q̄libet xpian⁹ illud psal.
xxij. Apprehēde arma ⁊ scutū ⁊ exurge in
adiutoriu mihi ⁊c. Sexta ē in adūsis roborā-
tio. Un̄ Isa. xxiij. d̄r. Urbs fortitudinis n̄re
syon. i. brā h̄go Maria. Septima ē mortu-
orū resuscitatio. Un̄ ip̄a ait Eccl̄. xxiij. In
me oīs spes vite ⁊ p̄tut⁹. Octaua iduratoꝝ
mollificatio. Un̄ i figurā d̄r Nume. ij. Sū-
q; p̄cussisset moyses virga bis filicē egresse ē
aque largissime. Virga em̄ est brā h̄go. Iux-
tā illud qd̄ canit eccl̄ia. Virga Jesse floruit: h̄-
go d̄r ⁊ h̄oem genuit ⁊c. Silex est cor durū
Bina aut̄ p̄cussio fit qn̄ ip̄a h̄go fac̄ p̄ctōē
declinare a malo ⁊ facere bonū. a q̄ egrediun-
tur aque largissimelachrymar. Nona stella
est ad Iesum xpm directio. siue vie salut⁹ de-
mōstratio. Ip̄a em̄ fuit figurata p̄ illā colū-
nam ignis ⁊ nubis. de q̄ habet Aro. xij. q̄ in-
trodūxit filios israel in terrā p̄missiōis. iux-
tā illud ps̄. ciiij. Dedit nubē in p̄tectōem eoz
⁊ ignē vt luceret eis p̄ noctē. Decima stella ē
in hora mortis subnēctio. Un̄ Eccl̄. xv. d̄r d̄
ipsa. Obuiabit illi quasi mater honorifica-
ta. Undecima stella est ignē purgatoꝝ re-
frigeratio. Un̄ Vire. xxiij. d̄r. Nunqd̄ de pe-
tralagri deficiet nix libani? id ē: refrigeriū de
Maria post mortē n̄raz. q̄ si dicat nō. Quo-
decim stella ē in vita celesti sua p̄ntia oīm b̄o-
rū letificatio ⁊ delectatō. Un̄ ei dicet illd̄ Ju-
dith. xv. In gl̄ia hierl̄z. tu leticia israel. tu ho-
norificētia ppli n̄ri. Quarto dicere possu-
mus q̄ p̄. xij. stellas itelligūt. xij. ei⁹ p̄uilegia
siue progarine: p̄ia aut̄ progarina ē sp̄alis
dei p̄ris electō ad op⁹ incarnationis filij sui.

Duode-
cim pri-
uilegia
Marie

Duode-
cim pro-
garine
Marie.

Sermo. I. De coronatiōe Marie

Un in figurā p̄dictā fuerat. Sēn. xliij. Vir go que egrediet ad hauriēdā aquam: ipa est quā p̄pauit de filio dñi mei. i. xpo. Potuerit emēc p̄ba angli gabriel loq̄ntis de p̄gic maria q̄ p̄ma egressa ē ad hauriēdā aquā gr̄e. de qua *Isa. lv. inq̄t de.* Oēs s̄c̄tēres venite ad aquas rē. De hac autē electiōe etiā p̄dixerat ps. dicens. Elegit eā de. r. p̄elegit eā. Sēda p̄rogatina est filij dei sp̄alis desposario. Un. ij. ad *Ro. xj. d̄r.* Despōdi em̄ vos vni viro p̄gine castā exhibere xpo. In veteri em̄ testam̄ to sum̄m̄ p̄otifex nō duxebat vxorē nisi p̄ginem. vt h̄i. *Am̄. xxi.* Tertia ē sp̄s̄s̄a fecundatio. Un. *Mat. j. d̄r.* Inuēta est in vtero h̄is de sp̄s̄c̄to. Quarta est filij dei cōceptio r̄ parturitio. inq̄ illud *Isa. vij.* Ecce p̄go cōcipiet rē. Quinta ē dei p̄iunctio siue p̄uersatio. Un. ipa ait *San. ij.* En dilectus meus mihi r̄ ego illi. q̄ pascit in lilia. s. p̄ginitatē r̄ puritatis mee. v̄l inq̄ v̄tera r̄ brachia mea. Sexta est dei meditatio. inq̄ illd. *j. Tho. vij.* Multi er inupta r̄ p̄go cogitat q̄ dei sunt: vt sit sc̄a corpe r̄ sp̄u. Septia est i libro vite descriptio de q̄ d̄r. *Apo. c. vij.* Habes pauca noīa i sardis id est i p̄ginibz. q̄ nō inq̄nauerūt vestimēta sua. i. corpa. r̄ nō delebo noīa eoz de libro vite. Ipa autē dicere potest illud ps. xxxix. In capite libri scriptū est de me. Octaua est celi ornatu r̄ pulcritudo. iuxta illd. *Ecl̄. xliij.* Sp̄s celi gl̄ia stellaz. i. p̄ginū. que dicunt stellas: q̄ de die nō lucēt: s̄ in vesp̄s incipiūt apparere. i. in p̄nti latent. sed in futuro apparēbunt quid sunt. Unde. *j. Joh. iij.* dicitur. Filij dei sumus. sed nondū apparuit qd̄ erim̄us. Nona est p̄fecta dei assimilatio. de q̄ d̄r. *Apo. c. x.* Virgines sunt r̄ sequunt agnūz q̄ cūq̄ ierit. Decima est noui cantici decantatio: qd̄ in m̄mō p̄gines decantabūt. inq̄ illd. *Apo. c. xij.* Cantabūt sc̄i canticū nouū rē. Unde p̄pheta ait ps. cxxvj. Quō cantabim̄ canticū dñi i terra aliena: id ē in carne corrupta. Undecima ē maioris fructus p̄missio. Nam fructus trigēsimus p̄mittit p̄iugat. seragēsimus viduis. centesim̄ aut p̄ginibz. vt dicit doc. i. expositiōe parabole *Mat. xij.* Duodecima est duplicis corone adeptio. Nā ipsi debet aurea r̄ aureola. Un i figurā d̄r. *j. Mach. iij.* Dinauerunt faciē tēpli coronis aureis. Facies em̄ q̄ est nobilior r̄ altior ps corporis: s̄ significat corp⁹ p̄ginale qd̄ est nobili⁹ r̄ altius oīm mēbroz eccl̄ie. Dinauerūt aut faciē nō t̄m vna corona s̄ coronis aureis. Aurea pro charitate ei debet r̄ aureola p̄ p̄ginitate. Et licet he corone cōpetāt etiā alijs p̄gibz. t̄m sin-

gularius cōpetunt ipi b̄ndicte p̄gini. r̄ tō he duodecim stelle dicunt esse in corona capitis ei⁹. q̄ ipa ē oīm p̄ginum p̄mitina r̄ regina. Quinto dicere possum⁹ q̄ iste. xij. stelle sūt xij. ordines. s. nouē angeloz. r̄ tres sanctoruz sc̄z martyz p̄fessoz r̄ p̄ginū. q̄ oēs eā coronāt quia ipam p̄petue venerant: mirāt r̄ laudāt. Seraphim em̄ mirant r̄ laudāt i ea charitatem tā succēsam. Cherubin sapiam tā p̄fundam. Throni potestātē r̄ q̄etē i deo sic trāquillam. Dnaciones tantā sup anglos p̄minētiam. Virtutes tantā miraculoz efficaciam. Potestates tantā sup demōes potētiam. Principat⁹ tantā de oibz regnis p̄uaciētiam. Archangelī tantā de oibz locs diligētiam. Angli tantā de oibz r̄ singul⁹ hoibz custodiam. Martyres tantā in tribulatiōe p̄stātiā. Cōfessores tantā sobrietatē r̄ temperatiā. Virgines p̄o tāraz ipi puritatē r̄ mūdiciā. Un illi dicere possumus illud. *ij. Paral. vi.* Te laudat oīs p̄rus celorum. r̄ tibi est gloria in secula seculorum Amen.

¶ Pars tertia huius sermonis que dicitur recordationis.

In memoria r̄ recordatiōe triumphantissime coronatiōis dñe para/dis debet omēs deuoti xpi quorūdie corona dicere deuota mēte. Ad quā inducere possunt vnūquēq̄ ea q̄ in cōmendatiōez angelice salutaris dixi. v. p̄e p̄ncipali huius op̄is. s̄mone. xij. In hac aut corona dicitur. lxij. Ave Maria: i. cōmemoratōz annoz q̄ bus ipsa p̄go b̄ndicta vixit i h̄ mūdo. Licet em̄ de tpe annoz ei⁹ in p̄nti v̄ta fuerint varie opinionones: t̄m hec videt cōmuni⁹. r̄ p̄ntificet⁹ anni cōputari. videlicet q̄ q̄n p̄cepit dei filiū p̄plessit annū q̄rtumdecimū. r̄ intrasset q̄ntumdecimū p̄ tantū tps q̄ postea q̄n peperit suū b̄ndictū filiū cōpleuerat q̄ntumdecimū annū. Quia p̄o ei⁹ fili⁹ mortu⁹ ē triginta triū annoz. id ipa tūc habebat annos. xlvij. Post ascēsiōnē p̄o filij sui vixit annis. xliij. cōpletis r̄ intrauit q̄ntumdecimū annum. r̄ sic ipa vixit in h̄ mūdo ānis. lxij. cōpletis r̄ tetigit de. lxij. Et ob h̄ ei⁹ v̄ta d̄r fuisse ānozū lxij. sicut r̄ ei⁹ fili⁹ d̄r sterisse mortu⁹ tribus diebz. q̄ tetigit de tribz diebz. In hac aut corona interponit p̄r noster r̄ ab eo incipitur vt significet q̄ oēm gr̄am suā recepit ipsa benedicta p̄go a p̄e celesti a q̄ omne datū optimū r̄ omne donū p̄fectū descendit. *Jaco. j.* vt etiam dicit glo. in. l. ij. ff. de legi. Sciendum est autē q̄ aliqui postq̄ dixerunt quinquies Ave Maria: dicunt vnū Pater noster. ad

Quode
ci stelle sūt
xij ordi
nes i celo

Oratio
qd̄r coro
na Ma
rie q̄mō
sit in lū
ta

Part. XII.

memoria qñqz vulnez saluatoris. Alij vero postqz dixerunt septies. et hoc ad memoriaz septē gaudioz ipsi? & giniis. Alij postqz nomies dixerunt **Aue Maria** interponūt **Pa**ter noster: vt significet qz bñ & ego exaltata ē supra nouē choros angeloz. Alij & postqz dixerūt decies vt tenorent qz ipa gl'iosa & ego est eleuata in decimo choro celesti. Alij autē postqz dixerūt duodecim **Aue maria** dicūt vnū **Pa**ter noster in memoria corone duo/decim stellaz qz est i capite ipsi? scilicet & giniis. Ultimis autē tribz **Aue maria** interponit **Pi** n' ad reuerētiā scilicet trinitatis. **S**z qualiter cūqz dicat p'dicta corona: totū redū/dar in laudē dei et ipsi? benedicte & gis. Ego igit' dico oibz christicolis illud ad Rom. vi. **S**alutate **Maria** qz multū laborauit in no/bis. Ad h' autē faciendū nos inuitat scā ma/cēcia qz eā diuersimode salutat dices. **S**al/ue ietā parēs. Et **S**alue regia misericordie **Aue** regina celoz. **Aue** mar' stella zc. Prin/cipal' & ei? salutatō deputata ē a celo. **Aue** **Maria**. qz nō debet reputari res muliebr' v' solū spūaliū gentiū sz oīm xpianoz. **M**eli? est autē dicere vnū **Aue Maria** corde deuo/ro et cū animi seruiore qz centū cū tepiditate et in deuotione. c. nō mediocriter. de p'se. di. v. **I**psam autē coronā deuote dicētes innume/rabilia bñficia ab ipa bñdicta & gie psequen/tur. De quibz aliqua rāgit ppheta ps. lxiij. dicens. **B**ñdices corone anni benignitatis tue: et campi tui replebunt vbertate. **P**ing/uescent speciosa deserti et exultatōe colles ac/cingent. **I**nduti sunt arietes ouī et valles abundabūt frumēto. clamabūt etenim hym/nūm dicēt. **Q**ue omīa pnt exponi moraliter de facientibz coronaz ipsi? & giniis. **E**t quibz & bis possum colligere tres fructus pncipa/les corone & ginal'. **P**rim? d' bñdictōis. ibi. bñdices corone zc. **S**cds impinguationis ibi. pinguescēt speciosa deserti. **T**erri? & d' inchoatōis. s. padisi. v' pformatōis. s. cū cele/sti curia. ibi. catabūt zc. **Q**uo ad p'mū dicit ppheta ipsi bñdicte & gini. **B**ñdices corone anni. i. annoz. **E**t ponit numer? singularis p plurali. sic etiā **E**xo. viij. d'. **V**enit musca g/nuissima. **E**t **U**irgili? in. ij. eney. inqt. et arma/to milite cōplent. i. armat' militibz. **B**ñdic autē bñ & ego corone annoz benignitatis sue. i. qbz ipa benignissima vixit i h' mūdo. vñ faci/entes coronā et psequenter totū vite sue memo/riam: obtinēt mltiplicē bñdictōz. s. opatiuā. remissiuā. p'p'etatuā. p'fortatiuā et cumulati/uā. **B**ñdictōem autē opatiuā psequimur a deo

Fructus
et utilita
tes dicē
tiū coro
nā **M**a
rie

videlicet a p're celesti. eo qz ei? dilectissima spō/sa a nob in ipa corona venerat a filio. qz ei? charissima m' honorat. et a spūscō. qz vas thesauri ipsi? a nob in reuerētia habet. **T**am em cuilibet scō dicat deus illud **Genes. xxiij** **Q**ui bñdixerit tibi bñdictōibz repleat **P**rofecto ille qz faciēdo coronā bñdicat & gine ma/riam: a tota trinitate bñdicat. et de plenitudine bñdictiōnū ipsi? & giniis recipit. **N**ō g amittitur illa hora que in faciēda corona expen/ditur. sz deo p'secrat et a tota trinitate accepta/tur. **Q**uia & dei dicere est facere. **I**uxta illd ps. antepenultimi. **I**psē dixit et facta sūt. **I**o eius bñdicere est bñ facere. **E**t psequenter de us qui facientes coronā bñdicat eis bñfacit. **R**emissiuā quoqz bñdictōem psequimur faciendo coronā. **N**ā cū bñdictio sacerdotil' epi. cardinalis et pape remittat de peccat' ve/nialibus fm **F**ranciscum de mayro. et alios theologos in quarto sententiaz. dist. xx. **E**t **J**ohannē andree in p'hemio sexti. et ibi do/ctores sup illud. **S**alutē et apostolicā benedi/cionem. **M**ulto magis benedictio dei qz est magis curialis. **S**ciendū est autē qz a diu/sis luminis pontificibz concessē sunt diuerse indu/gentie dicētibz **Aue Maria**. que li/cet credant esse maioris numeri qz nūc expri/mā. tamē colligēdo ea solum que p certo sci/unt. **Q**uando qz dicit **Aue Maria**: psequit indulgentiā. ccl. xxiij. diez. **E**t quando di/cit **I**esus totidē. **E**t quādo d'. **S**ancta ma/ria: habent quadraginta dies de indulgētia **Q**uia igit' in corona d' seragintatribz vi/cibus **Aue maria** et **I**esus ac **S**ancta **M**a/ria zc. iō in summa qz faciēs coronā psequit dies. et 73658. de indulgentia. **B**eatū autē frater **T**herubinus de spoletō ordinis nostri impetravit a summo pontifice centū dies de indulgentia p omnibz facientibus coronaz. **E**t sic in summa erunt ducēti septuaginta tria milia septingēti quinquaginta octo dies indul/gētie p qualibet corona. **F**elicis autē recorda/tiōis **S**ixtus papa quartus omibz dicētibz in statu grē infrascriptā ordē sine salutati/ōne ipsi? & giniis qz a multis d' in corona cō/cessit indulgentiā duodecim milia annoz p qualibet vice qua d'. **Aue** sanctissima ma/ria mater dei. regina cel. porta paradisi. dñā mūdi. singular' et pura tu es & ego. **T**u cōce/pisti xpm sine peccō. **T**u pepisti creatore et sal/uatore mūdi in qz nō dubito. **L**ibera me ab omni malo. et ora pro peccatis meis. **A**men. **B**ñdictōem quoqz compēsatiuā recipiūt facientes coronā. **I**n recōpēsatiōem em istius

Bermo. I. De coronatiōe Marię

Tota ci-
ria celestis
recōpēsat
coronam
Marię
bñdictiōis qua in ipsa corona bñdicunt dei
matrē. bñdicunt et ipsi nō solū a deo: sed etiā
a tota curia celesti. Omnes em̄ angeli et bea-
ti dicūt beate virgini illud **Numeri. xliij.**
Qui benedixerit tibi sit ipse benedictus. vñ
cum benedicimus ipsam virginem et eius fi-
lium: respondet ipsa dei genitrix et om̄is pa-
radisus secū. **Sitis et vos bñdicti. Dicit em̄**
in cōmuni puerbio. **Quale verbū dixeris ta-**
le audies. Et vulgariter dicit. Tal manico e
tal coltello. Ipsa ergo pijsima virgo nos re-
salutat qñ eā salutam⁹. aliter nō haberet in se
urbanitatē ac curialitatē. Nā si alicui qd di-
cat. Bon⁹ dies. ille si nō est valde rustic⁹ rñ-
det. Bon⁹ dies et bon⁹ annus. Quanto er-
go magis hoc faciet beata xgo nobis salutā-
rib⁹ eā. Habet em̄ valde gratas salutatiōes
nras. Nā si Octavian⁹ impator emit p decē
milib⁹ nūmis vnū corūū cuiusdā romani: q
instruct⁹ ab illo salutauerat ipm impatorem
reuertētē victoriosum et plio dicēs. Aue im-
perator iūctē: vt refert Macrobi⁹. Et si im-
perator Syberi⁹ et romani ita char⁹ habuerūt
corūū aliū: qz eos salutabat in foro: q postea
et ei⁹ morte valde doluerūt. vt refert Plini⁹
et natural⁹ hystorie. pfecto mltro chariores ha-
bervirgo benedicta illos qui ipam cordialit⁹
salutāt. Vñ legi⁹ q quidā abbas mortu⁹ p⁹
ea resuscitāt⁹ et a monachis suis interrogat⁹
qd vidisset in alia vita: rñdit. D filij: q vult
saluari sepe salutet mariā. Ut em̄ inq̄t Ber.
Nō venit ad veniam qui nescit amare ma-
riam. Bñdictiōe etiā cōfortatiua recipi-
mus deuote faciēdo coronā. Nā efficiamur fi-
lij ipsius xginis: et cōsequenter ab ea tanq̄ a bo-
na matre cōfortamur. Vñ sciēdū est fm doc-
maximē cardī. Petz dami. Fran. de may. et
Petrū iohānis super Iohem: q ipsi (vt habe-
tur Ioh. xix.) xpus in cruce dixit beate virgi-
ni de Iohāne. Mulier ecce fili⁹ tuus. Tāta
fuit potētia hui⁹ verbi q fecit ipm Iohannē
vez filiū adoptiuū ipsius xginis: et dedit ei
affectū filialē erga matrē et cōtra. imo maio-
rem qz sit cōmunit⁹ inter filiū naturalē et ma-
trē ei⁹. qz maior est vis gratie qz nature. c. re-
uera. de pse. di. ij. Qz xpo Iohes interpretatur
in quo est grā. ipe Iohānes accepit hanc fili-
ationē p oib⁹ qui voluerint esse et viuere in
gratia dei et ipsius xginis. Impator em̄ cele-
stis stans in tribunali crucis nos adoptauit
in filios mris sue dicēs ei de qlibet nrm. Ecce
filius tu⁹. quasi diceret. Assigno q tibi sint
filiij om̄es q voluerint esse tui deuoti: et te reue-
rent sicut matrē salutare et venerari. Et ideo

Decor-
uo octa-
uianū sa-
lutante

Marię
conforta-
mur per
operatiōz
corone

ipsa nos filios suos nō pōt refutare: s; cogit
materna pietate cōsolari. vñ ait illd **Ma. xliij.**
Nūqd obliuiscā pōt mater infantuli sui: et
si ipa oblita fuerit: ego nō obliuiscar tui. Ma-
ter em̄ dulcius amat filiū qz pater: quia non
tātū passus est pater in ipso filio in lucē pdu-
cendo quātū mater. Debet igit ipsa benigna
xgo nos tenere diligere sicut mēbra filij sui:
q est frater noster. et p idiuiso dare nob para-
disum et hereditatē celestē. Et hec corona est
qsi prestatio qdā et cōpactio filialis. ac si dice-
rem⁹. Nos o pijsima xgo sum⁹ tui filij: et ideo
petim⁹ bñdictiōe maternā. qz bñdictio ma-
tris firmat domos filiorū: Eccl. iij. Bene-
dictiōe quoqz cumulatiua. s. donozū spiri-
tualiu et gratiaz atqz meritoz recipimus fa-
ciendo coronam. Et iste est fructus secūdus
ipsius corone qui dicit impinguatōis. et ideo
subdit ppheta. Et campi tui replebunt vber-
tate. Pinguescēt speciosa deserti et c. De ipa
em̄ xgine et de nobis potest dici illud ps. Be-
nedit eis et multiplicati sunt nimis et c. De
hac etiā bñdictiōe et fructu corone qua bene-
dicimus beatā virginē pdictū fuit Prouer.
xj. vbi dicit. Anima que benedicit impingua-
bitur. Per campos autē qui sunt lati intelli-
gunt mundani: qui sine districtu obedientie
alteri⁹ viuūt in spū ppric libertatis. Et istis
coronā facientib⁹ dat beata virgo vbertatez
fructuū: diuitiaz: honoris et glorie: ita q eti-
am dormiendo dīant. Item cōsolatiōe fi-
liozū eis tribuit: atqz eis sue misericordie sinū
aperit. Vel p campos intelligūt iusti: vt
exponit Alexāder de ales. q suscipiunt semē
verbi dei et pluriā gratie diuine. et istis dat be-
ata virgo vbertatē bonoz operū. Per speci-
osa autē deserti intelligunt boni religiosi et re-
ligiose fugientes campos. i. terrenas occupa-
tiones et mundialiū cōuersatiōes. Desertuz
em̄ dicit monasteriū. qz a mūdānis volupta-
tibus est elongatū. In quo cum posuisti fili-
am: nō ampli⁹ recordar⁹ de illa. vel raro ipaz
visitas elemosynis. et tamē hoc desertū specio-
sum sicut paradisus: in quo frequētant angeli
dei. Religiosos ergo facientes sibi coronā fac-
beata virgo impinguari charitate et deuotiōe
Per colles autē intelligunt dñi et pncipes re-
porales: qz replet cōsolatiōib⁹ si coronā suaz
facere nō omittāt. Sequit. Induti sunt ari-
etes ouium. i. capita spūalia: vt sacerdotes:
epi: et cardinales: quos induit vestimēto san-
ctitatis. et valles abūdabūt frumento. i. pau-
peres et despecti hēbūt grām dei p p̄tutē corōe
Et ideo noster frater Jacob⁹ da le corone de

Per oio
ne corōe
cumula-
m⁹ grām

B

**Exempla
de corona
marie**

puincia sancti **F**rancischi qui quidam faciebat mul-
tas coronas beate virginis: hortabatur omnes ut fa-
cerent coronam et instruebat quomodo eam facere debe-
rent. Unum etiam episcopus non discedebat ab eo quin pro-
mitteret ei facere coronam. et vixit. lxx. annis in
virginitate. Quantas autem utilitates recipiat fa-
ciens coronam deuoto corde non posset verbis
demonstrari. Legit autem quod quidam iuuenis dis-
solutus et a bono proposito deuotus facta deuotio-
ne corone liberatus est et ad bene faciendum rediit.
Mater etiam quedam habens filium prauum pro-
pter corone obtinuit illum emendationem. Quidam
quoque peruersus positus in profundo turris
desperans posse euadere quoniam cordas dicebat
in die: et sic liberatus fuit. Quadam etiam die cum non
nulli mercatores florentini veniret de lugdu-
no unus eorum post socios remanens plane dice-
bat coronam. et quod solus erat a latronibus aggres-
sus est. qui totum eius vestimentum in frusta in-
ciderunt: et coronam quam in manu habebat atque
carnem eius non tetigerunt. In quodam quoque la-
cu existeret quodam deuoto breuiter virginis diabolus tam-
quam tepestare peritauerit quod nauis siue barcha ver-
sata est. Simul autem cuiusdam deuoti pre timo-
re mortis strinxit collum eius. **P**er hoc cum co-
rona in manu inuocabat beatam virginem ut ipsum
adiuaueret. et sic liberatus est. Legit quoque quod
in quadam nauicula cum essent quidam pueri lu-
dentes: inter alios erat ibi filius cuiusdam pau-
peris qui quoridie faciebat coronam virginis
Unde submersa nauis omnibus alijs suffocatis
ille liber super aquas ambulans euasit. **V**ulter-
re etiam in morte. **P**apa propter magnam ni-
nem cecidit rectum domus: et omnia super canicula
steterunt. quod ibi erant duo filij pauperis videlicet qui
quoridie faciebant coronam. **A**d quod miraculum
videndum currebant omnes de ciuitate. **I**re fel-
trivox cuiusdam medici capta a turcis: propter
coronam liberata fuit intacta cum filia sua. **I**tem
oruiet quedam demoniaca dixit domino suo. **D**ic
officium virginis. **A**ui ille respondit. **N**escio lege-
re. **E**t postea traxit coronam de manica dicens
Hoc est meum officium: et aliud nescio. **T**unc illa
dixit. **B**ene bene frater mio. **Q**uesto hec me
liore tophono che tu posse trouare. **L**egit quod
quod super nostram ad lacum pylati unus despat cepit
clamare dei. **D**e demones venite. **Q**ui statim
cum furore venientes dixerunt. **Q**uid vis: quid
vis? **E**t ille ait. **P**ortate me vobiscum quod nolo
apud viuere. **I**lli autem responderunt. **N**on possumus
propter coronam illam quam fecisti hodie. **Q**uidam etiam
am scholaris peruersus appetens quadam mulierem in-
uenit nigromate: qui in circulo quadam intrare ipsum
faciens atque demones inuocans ab ipsis responsus

habuit quod si malo ei auxilium prebere non poterat
propter coronam quam fecerat. **P**reciosa corona et
gloriosa virginis gratissima: que tante es potestatis ut
demonum superes potestatem. **N**ec immerito. nam per
ipsam coronam benedicimus illam. per cuius bene-
dictionem confracte sunt diabolice potestates
Quando autem in corona dicimus ipsi benedicite
virgini. **B**enedicta tu in mulieribus. perinde est ac
si diceremus. **B**enedictus sit dies in quo nata
es. benedicta hora quam orabas: benedicta quando
fuiti desponsata. benedicta quando fuiti annuntiata
et cetera. **E**t sic renouamus ei coronam ab angelo sibi
de paradiso allatam. **I**psa vero unicuique nostrum respon-
det. **B**enedicta sit vita tua: et benedicti anni tui
menses et dies et cetera. **T**ertio fructus corone de
iherosolymis paradisi: vel reformatio cum patria
celesti: in qua bene laudatur gloriosa virginis tamquam
sua regina. **Q**uoniam enim facimus coronam: perinde est
ac si eius capiti coronam imponeremus et ipsam
nostram reginam constitueremus. **C**orona enim solus
modo datur regibus et reginis. **T**unc ergo et dicimus
Maria imperatrix celi reginaque mundi: ec-
ce quod te elegimus pro regina nostra: et nos seruos tuos
facimus: et in perpetuum sibi ipsi tui future vi-
uere volumus. **E**t ideo sumus mittentes coro-
nas ante thronum. **A**postolus. v. ante thronum. s. tue maiestatis.
Quia autem miseris misericordia est necessa-
ria: que est plenitudo miserationis. et singulorum. lxxv.
di. et nos sumus misericordes: ideo tibi offerimus co-
ronam. non quod egeas nostris coronis aureis vel
argenteis: sed ut per hoc confiteres te esse magnam re-
ginam mereamur sub domino tuo semper permanere.
Scimus enim quod non potest rex alienare castre-
villa aut ciuitatem inuitis hominibus inhabitari
bus: sicut **H**ostien. i. c. dilecti. de maio. et obe. et
Pau. de castro in quadam consilio suo. **E**t ideo postquam
nostra regina facta es non poteris nos refutare si
ne consensu nostro. **I**llud enim solus quod deus posset face-
re quod de iure et iuste facere potest. c. faciat. et tibi
gloria. xxi. q. ii. **D**igit dominus et regina nostra ecce quod
nos serui tui permittimus tibi suare omnem illam fi-
delitatem quam tenent quilibet boni subditi custodire
erga dominum suum. de qua habet i. c. de forma. xxi. q. v. et
ideo etiam tu teneris erga nos esse fidelis. **N**am sic deus
in precepto. c. **D**ominus ergo fidelis suo in his omnibus vice
reddere debet. quod si non fecerit: merito cen-
sabit maledictus et cetera. **D**ebet autem unicuique christi-
anus se et sua omnia in manu tua committere: et non
permittit transire de qua saltem una dicat coro-
nam ad laudem tuam. **E**t quis male quis viuatur
non debet unquam a tua deuotione discedere. **U**nde
exclamabat quidam bonus ac deuotus predicator dei.
Non te spizar da maria. et iterum. **A**ffirmatiue
a maria. **N**am si hoc privilegium habet cardia

Per oio
ne corone
coforma-
mur cele-
stibus

Bermo.II. De coronatiōe Mariē

nalis q̄ ponat p̄leū suū capellū suū sup̄ ca-
pur illū q̄ ducit ad iusticiā: liberat: s̄m̄ **Bal.**
et **Paulū** de castro. i. l. addictos. C. de appel.
A fortiori palliū beate **ḡginis** pōt nos ab oī-
bus malis liberare. Tā lata em̄ est ei⁹ miseri-
cordia q̄ si aliq̄ deuo te facientē coronā suā
viderit i medio miliū demonū trahi ad sup-
pliciu: cū p̄tinus liberabit. Nec p̄mitteret ali-
quē male finire q̄ ei⁹ coronā reuerēter studie-
rit facere. Unde legit q̄ quidā iuuenis ad re-
uerentiā ipsius **ḡginis** omī die quo durabāt
rose et flores: faciebat capellū de ip̄is rosis et
florib⁹: et ponebat sup̄ caput beate **ḡginis** ad
modū corone. Quādo autē deficiebat rose: p̄
qualibet rosa flexis genib⁹ dicebat vnū **Aue**
maria. Accidit autē q̄ quadā die trāsibat per
quādā siluā in qua latrones erant. et anteq̄
intraret voluit soluere brē **ḡgini** qd̄ debebat
et solit⁹ erat. Dū autē dicebat **Aue maria**: ip̄a
b̄ndicta virgo accipiebat vnā rosam de ore
ei⁹ ip̄o nesciente. Qd̄ vidētes latrones q̄ deli-
berauerāt prius ip̄m occidere: venerūt ad eū
interrogātes ip̄m quenam esset illa domina
que extraxerat rosas de ore eius. Qui respon-
dit illā eē beatā **ḡginē Mariā**: quā rosis ho-
norabat. Et ip̄i latrones hoc audito cōuersi
sunt ad dñm. **Legit** quoq̄ q̄ quedā deuo-
ta iuuecula docuit quādā auiculā dicere **ave**
maria. ita q̄ garrēdo vix aliud p̄ferebat
Quadā autē die volucris rapax ip̄az rapuit
et asportauit. Que cū clamaret **Aue maria**:
statim illa auis rapax mortua cecidit: et auiculā
ad gremiū iuueculę est reuersa. **Quātū** h̄o
ipsa angelica saluatio que dicit i corona sic
grata ip̄i **ḡgini** et filio eius pater. Nā legit
q̄ quedā mulier docebat filios suos et alios
paruulos salutare beatā **ḡginē**: atq̄ affectu-
ose desiderabat videre filiū ei⁹. Quadā autē
die vidit quēdā puerulū valde decorū et for-
mosum: et vocās illū cepit eū docere saluatio-
nē angelicā. et cū diceret **B̄ndict⁹** fruct⁹ ven-
tris tui. r̄ndit puerulus. Verū dicit mulier
q̄ ego sum b̄ndictus. Et volens mulier ip̄z
puerulū i vlnis app̄hendere ait. **Eya** es ne tu
ille quē ego quotidie videre desidero? Et in
his v̄bis disparuit puerul⁹. quē ip̄a postmo-
dum feruētius dilexit. **Legit** etiā q̄ miles
quidā diues et nobilis seculo abrenunciavit
et ordinē cisterciensiu intravit nesciēs lras. eru-
tescētes autē monachi tā nobilē virū inf̄ lai-
cos deputare: dederūt ei magistru si forte aliqd
vel modicū addiscere posset: et sic inf̄ mona-
chos p̄maneret. Qui nihil oīno p̄ter hoc. scz
Aue maria. addiscere potuit. qd̄ tā auide re-

tinuit: vt q̄cūq̄ deambularet et q̄cūq̄ diceret
illud incessantē diceret. Tandē morit⁹ et in cimi-
terio cū alijs fratrib⁹ sepelit⁹. Et ecce sup̄ eius
tumulū excreuit liliū p̄ciosum habēs in q̄libz
folio **Aue maria** insc̄ptū lris aureis. **Aurre-**
tes autē omēs ad tam grandē spectaculū: ter-
ram de tumulo effoderūt: et radicē lilij de ore
defuncti p̄cedere reperierūt. Un̄ intellexerūt
cū quāta deuotiōe illa duo verbā dixerat: quē
ip̄a b̄n̄ ego tāto prodigio illustrauerat.

Legit q̄ in cronicis ordinis nostri q̄ qui-
dā frater noster **ḡginis** gloriose valde deuot⁹
solit⁹ erat nūq̄ comedere in die nisi prius co-
ronā **ḡginis** fecisset. Cōtingit autē vt quadā
die cū relijs fratrib⁹ p̄cedere cepisset corone
imemor. cum autē primū bolū comedisset: re-
cordat⁹ est q̄ nondū coronā fecerat. et tact⁹ do-
lore cepit anxius causas p̄quirere quō discer-
deret ab alijs: et benedictā **ḡginē** ex more salu-
taret. Tandē innuit patri guardiano vt se-
ire dimittat q̄si aliq̄ duceret necitate. Quo
impetrato mox eccl̄iaz petiit: et an̄ **ḡginis** figu-
rā cepit coronā facere. Intervallo autē facto
cū nō reuerteret: timēs guardiā ne aliqd
mali ei accidisset: p̄cepit vni fratz vt eū perq̄-
reret. Qui p̄ totū mōasteriū discurrens et illū
nō inueniēs: tandē ip̄m repit in eccl̄ia orātē:
et facientē coronā an̄ imaginē gloriose virgi-
nis. Viditq̄ ip̄am benedictā **ḡginē** i forma
pulcherrime mulieris: et p̄p̄cā duos angelos
qui de ore ipsius fratris dicentis **Aue maria**
accipiebāt vnā rosam i singulis: dū diceret
Iesus: poplite flexo et capite inclinato: quas
rosas ponebāt in corona ip̄i **ḡginis**. In sin-
gulis autē **Pater n̄r** formalitū interponebāt.
Finita autē corona beata virgo illā in capite
suo posuit: et sic in celū ascendit. Qd̄ vidēs fra-
ter ille stupefactus alijs fratrib⁹ enarrauit
Et extūc alij fratres habuerūt ip̄m deuotum
beate **ḡginis** in maiori reuerētia. atq̄ ei⁹ exē-
plo incitati sunt ad dicendā quotidie deuoti-
us coronā ipsius virginis benedicte per infi-
nita secula. Amen.

De eiusdē domine paradisi triumphā-
ti coronatiōe Sermo. ij.

Perpetuū
coronata triūphat: **Sap. iij.**
In exaltatiōe **ḡginis** gloriose in
celū verificatū fuit illd̄ qd̄ in
figurā **82. ij. Paral. xxx.** facta est celebritas
grandis in hierl̄m qual nō fuit a dieb⁹ **Sa-**

Quā gra-
ta sit age-
lica salu-
ratio

Dialogus
a q̄ debe-
re maria
deferri

lomonis in illa ciuitate. Nec inmerito. Nam honor est impedendus illi quē princeps honorat. C. de domesticis et p̄torib⁹. l. vnica. glo. vl. Un si curiales pape viderēt ipm papam assurgere ad honorādū aliquē: p̄fecto etiam ipi illū sumope honorarēt. Vidētes igit oēs angeli et beati deū tantū honorare beatā p̄ginem: tūm regē celestē xpm tanta celebritate ac iubilo obuiare sue matri in celū assumēde atq; illā cū tantis festiuitatib⁹ ad celū deducere: et in throno fulgētissimo collocatā corona triumphātissima coronare. p̄fecto etiam ipi regine sue exaltationē sic mirabilē ineffabilib⁹ exultatiōib⁹ p̄secuti sunt. Contemplantur aut quidā deuor⁹ p̄dicatores q̄ dū b̄ndicta virgo deberet in celū deferri: fuit facta disputatio q̄s deberet eā deportare. Abraham enī dicebat q̄ sibi fuerat p̄mopmissa Gen. xxiij. et ideo ad eū prinebat. Dauid dicebat q̄ q̄a etiā sibi p̄missa erat: et ip̄e erat rex: ideo conuenienti⁹ ad eū prinebat relatio regine. Scūs Joachī p̄ ei⁹ dicebat q̄ ipi erant parētes re: morti ipi⁹ p̄ginis. et ideo nō ad eos sed ad se h̄mōi officiū pr̄nere. Sc̄a s̄o Anna dicebat. Ego ipam sepi⁹ portauī dū eēt puula: et ideo etiā nūc debeo illā portare: q̄z ē mea filia. Itē q̄z p̄ueniēt⁹ est mulierē a muliere deferri q̄a vir⁹: p̄ arg. in. c. mulieres. de iudi. lib. vj. Sanct⁹ aut Ioseph. inquit. Ego sum sponsus eius: et duxi eā in egyptū: et inde eā reduxi: et debeo p̄pe ipam sponsam meā s̄blimari rōe m̄rimoni⁹. Indecēs enī esset si illā quam sponsam habui i tribulatiōib⁹. et cui⁹ comes fui in miserijs humanis: nō habere etiā p̄ximā in cōsolationib⁹ et iubilatiōibus supnis. Volo igitur adimplere illud Gen. ij. Relinquet homo patrē et matrē suam et adherēbit vxori sue. Tūc dñs Iesus interrogauit matrem a quo veller deferri. Cui illa respondit. Manus p̄toris non moueat me. ps. xxxv. Cū aut angeli hoc audierūt: dixerūt. Ergo ad nos p̄tinet eā portare q̄ nunq̄ peccauim⁹. Tūc dñs Iesus inquit matri sue. Cū mater mea ab angelis deferri: qui oēs anias portat: Respondit b̄ndicta s̄go. Nihil adherere deo bonū est: ps. lxxij. Sc̄iterū ait. O dulcissime fili: ego cū te peperī nolui seruitricem sed meis p̄p̄is manibus te pannis inuolui atq; nutui et educaui. Tūc dñs Iesus dixit illud Isa. xlvj. Ego feci. s. te sic gl̄osam: et ego ferā et portabo. s. ad sedē tibi ab eterno p̄paratā. Q̄z s̄o nihil inordinatū est laudabile. s. inordinatū. in aut. de here et fal. Ideo hec gl̄osose virginis exaltatio et coronatio cū

maximo ordine facta est. Cum enī in celū delata esset cum p̄cessionē solenniori que vnq̄ facta fuerit in paradiso. et baiulo digniori q̄ esse possit: atq; cū ordinatissimo modo: de q̄ p̄tractū est in superiori parte principali huius operis. Inceperunt oēs angeli et beati celebrare festū dedicatiōis templi virginis et exaltationis atq; coronatiōis eius. Unde sanctus Michael et Sabriel decātauerunt iuitatoriū dicētes. Venite adoremus regē regum: cuius hodie ad esherēū virgo mater assumpta est celū. Et eis respōdebāt oēs chori simul sicut fieri solet in officio matutinali. Et postea hymno decātato cecinerūt angeli primā antiphonā. s. Exaltata est sc̄a dei genitrix sup choros angelorū ad celestia regna. Secūda s̄o aniaz decātavit tota hūana natura dī. Paradisi porte p̄ te nobis apte sunt q̄ hodie gl̄iosa cū angelis triūphas. Tertiā aut aniaz decātavit b̄tus Iohes baptista dicens. B̄ndicta tu in mulierib⁹ et b̄ndict⁹ fructus ventris tui: qui hodie te portauit in celis quē tu sepe portasti in terris. Quartā aniam cecinit Jacob⁹ maior dī. Specie tua rē. Quirā sanctus Stephanus p̄thomartyr dī. Ad iunabit eā rē. Sextā oēs cognati et affines ipi⁹ brē p̄ginis dicētes. Sicut lerantiū oīm nostrū rē. Et filiter alias antiphonas diuersi intonabāt: put eis Michael et Sabriel cātatores p̄ncipales recōmitrebāt. Primā aut antiphonā ad laudes decātavit dñs Adā dī. Assumpta est maria rē. Secūda scūs Noe dī. Maria s̄go assumpta ē rē. Tertiā Abrahā dī. In odorē rē. Quartā oēs p̄iarche a quib⁹ ipa descēderat dicētes. B̄ndicta filia tua dño rē. Quirā oēs p̄phē dicētes. Speciosa facta es rē. Cōpletis aut psalmis et antiphonis: dñs Iesus sacerdos magnus paradi: hebdomodari⁹ i hac solēnitare dicit ordē. s. Dñe sancte pater om̄ipotēs eterne deus qui gl̄iosum habitaculū nostrz b̄ndictę matris mee fulgorib⁹ illustrasti atq; totā curiā nostrā ei⁹ dulci p̄sentia letificasti: cōcede p̄p̄iciis: vt quisquis ipsius sacratissime p̄ginis deuor⁹ extiterit in terris: ei⁹ felici confortio perfrui mereat i celis. Qui mecū et cū sp̄s sancto viuīs et regnas in secula seculorū. Omēs aut angeli et beati respōderūt. Amē. Dies iocūdiissima. O celebritas stupēdissima. O solēnitas incōparabilis qua nunq̄ paradysus habuit maiorē: cū regia Sabba cū tot aromatib⁹ est in Vīerlm ingressa. Reg. x. cum sc̄lz gl̄iosa celoz regina repleta omniū virtutum aromatib⁹ super omēs

Proces-
sio et or-
do i assū-
p̄tōe ma-
rie c̄pita

Bernio.II. De coronatiōe Marie

angelicos choros et ordines atque hierarchias in quarta hierarchia prope filium suum exaltata. ut probat **A. B.** sup. **M.**issus e. c. c. c. **U**bi etiam dicitur quod ipsa magis distat ab ordine seraphico in dignitate et gloria quam seraphicus ordo ab alijs inferioribus. **D**e cuius virginis exaltatione inquit **Aug.** in quodam sermone eam alloquitur et dicit. **T**ibi thronus glorie regis collocatus in aula regni. **E**cce ipse rex glorie ut matrem veram et decoram sponsam pro omnibus diligens amoris amplexu associatus tibi. **Q**ue verba exponens **Alber.** ubi s. ait. **E**x hac autoritate quattuor sequuntur conclusiones. **S**i posset esse ei thronus regis. quod idem suus thronus et regis dicitur. **A**rgo super omnes thronos. **I**tem si mater regis. quod iuxta regem. **I**tem si sponsa regis. quod iuxta regem. **I**tem si ipsam improporcionabiliter plus omnibus creaturis diligit. quod improporcionabiliter super omnes collocavit. **D**ilectissimi: hodie facte sunt nuptie in paradiso. **H**odie rex assuevit. **A.** deus. fecit parari convivium per magnificum principibus suis. et fecit nuptias. **H**ester. i. gloriose sponse sue. nuntiavitque pacem cunctis populis suis. **H**ester. ij. **D**igit regina nostra. ad conviviū eterni regis adducta. si non vis nobis servulis tuis porrigere de pinguibus et delicatis cibis nuptiarum tuarum: saltem aliqua fragmenta micarum que cadunt de mensa tua nobis sicut cattulis porrige. ut de tua ineffabili iocunditate aliquid vel minimū gustare valeamus. **C**los hoc o de uoti christiani: considerantes quod hodierna die ipsa regina ascendit ad tam sublimem gloriam ne sinarum illa abire nisi ut dicebat quidam devotus predicator. **P**rius dimittat vobis la beneandara. **T**anta autem est sollemnitas huius diei quod ecclesia statuit in eam alma mater. de sen. excō. li. v. j. quod etiam si esset interdictum in aliqua terra vel civitate. debent in ipsa sollemnitate aperiri porte ecclesiarum et pulsari capane. et officium sollemniter dici ad honorem ipsius regine hodie sic venerabiliter coronate. **U**lex quod in prima preecedente sermone probavimus ipsam gloriosam virginem esse imperatricem mundi. ad quam dignitatem sublimata fuit in puncto preceptio filij dei. **I**o de eius coronatione loqui volentes. dicimus quod secundum gloriam in clementi romani principes de iure iur. **I**mperator coronatur triplici corona. scilicet. **S**errea ultra montes in Aquilam grans. quaz accipit ab archiepiscopo colonien. et significat eius fortitudinem. **A**rgentea ab archiepiscopo mediolanen. modocce. et significat eius mundiciam et puritatem. **A**t aurea rome a papa. et significat eius superioritatem et excellenciam super omnes reges principes gentes et nationes. **D**icit tamen predicta gloria. quod **H**ereticus imperator recepit argenteam coronam me-

diolani in ecclesia sancti Ambrosij. **A**lbertus autem dicitur in suo repertorio sine dictionario in verbo corona. inquit. **D**e istis tribus coronis intuent in quodam sermone i festo beati Stephani huiusmodi. **I**mperator recipit tres coronas. **P**rima in alemania ab archiepiscopo moguntino. et hec est argentea. **E**t quoniam ipse archiepiscopus dat sibi ipsam coronam. dicit ei. **I**sta coronam mihi conferues. quasi dicat. quod in anima sua et corpore suo deus esse mundus et purus sicut argentum. quod est purus in fine alia metalla. **S**ecundam coronam recipit in **M**ediolano ab archiepiscopo mediolanensi in ecclesia cathedrali. et est ferrea. et recipit eam genuflexo et archiepiscopus dicit ei. **I**sta coronam mihi defendes. non intelligens de ipsa corona materiali. sed sicut ferrum est metallum ex quo fiunt infiniti labores. et est durissimum et fortissimum. ita imperator debet parare esse ad sustinendum omnem laborem corporalem pro posse. et esse fortissimum et fortissimum in iusticia exhibenda. maxime pupillis et viduis ac miserabilibus personis. **T**erciam coronam recipit **R**ome a summo pontifice. vel ab alto loco eius. et ista est aurea. **E**t quoniam papa eam sibi imponit. dicit. **E**sto fidelis usque ad mortem: et dabo tibi coronam vite. **A**po. c. ij. **E**t ista designat fidelitatem et prudentiam scilicet discernere malum a bono. **S**ic enim aurum est pretiosius omnibus alijs metallis. ita scire discernere bonum a malo est dignius alijs scientijs. **I**stis igitur tribus coronis fuit coronata mater dei. **Q**uoniam enim corona dei proprii habet tam victoriam de hostibus. ut illud. ij. ad **T**hym. ij. **N**on coronabitur nisi qui legitime certaverit. **I**psa benedicta regina debuit coronari quod per omnia preceperat et tenuit. ut inquit **Aug.** in li. de natura et gratia. **N**ulla namque fuit tam victoriosa platiatrix ut ipsa: quod caput serpentis antiqui contrivit. **S**en. ij. **E**t ideo in signum fortitudinis ei convenienter data fuit corona ferrea. **I**tem argentea ratione puritatis. quod tanta in ea fuit secundum **Anselmum** in li. de preceptis virginum. quod illa maior nulla sub deo valet intelligi. **U**n **P**iero. i. sermone assumptionis ait. **N**ihil est candoris. nihil est splendoris. nihil est numis: quod non resplendeat in regine gloriosa. **A**urea igitur corona debuit coronari ratione superioritatis et sufficientie. **U**n **S**eraphicus Bonaventura i. ij. sen. dist. ij. **I**psa tamen fuit perfectior etiam ante preceptum filij tantique luminis et aptitudinis regendi. quod de digna erat esse monarcha totius mundi. **C**onsidera igitur anima devota. quod si quoniam coronatur papa vel imperator fit celeberrima festivitas. multo maior facta est in celo in die coronationis ipsius gloriosissime regine paradisi. **S**i vero corona accipiat pro gloria victorie. ut. l. j. **C.** de athletis.

Maria
triplici co-
rona co-
ronata est.

Impera-
tor coro-
nat tri-
plici coro-
na

EE

li. x. z. de re iudi. l. pmo dis. Profecto ipa gli/ ofa fgo victoris inumer illustrata i ppetuu coronata triuphar. vt dicunt rba themat/ no stri. Sup quibz duas tm coronas ipsi dñe nra declarabimus.

Prima dicit excellētiāz

Scda fgo lapidū ptioloz

¶ Pars prima huius sermonis de corona ex/ cellētiāz brē fgis

I Numerabiles sunt excellētie beate fginis qbz tāqz fulgentissima coro na illustrat. qz pma pte dicit mūdissi me puritatis. de q satis dixi i pma pte princi pali h? opis. In qua pbauit ipam intemera tā dei mrem purissimā fuisse z ab oi labe pcti penit? elongatā qd fuit pueniēs ppf tria. q pontis scūs Bonauē. iij. dñ. iij. pmo p pter diaboli pfusione. Cōgruū em erat vt il la que opprobriū nostz auferre debebat z nos p filiū suū de diabolica seruiente eripe venie/ bat: ipsum inimicūz vinceret z superet. Un Bern. z Aug. exponēs illud Bern. iij. Ipsa pteret caput tuū. air a suggestionē tuā. qz nul la diaboli suggestio i mēte ipi? fgis ingredi potuit. z sic ab omni peccato imunitis fuit. Scdo h? pueniēs fuit ppf nram intercessionē Cōgruebat em vt illa que humani generis aduocata esse debebat tāta puritate fulgeret. vt nullū peccatū haberet qd ei? pficientiā re/ morderet. Tercio ppter diuinā desponsatōz Cōgruū ei fuit vt illa que placuit altissimo deo. ita vt fieret ei? spōsa z mater vnigeniti filij sui. sic essz imaculata mēte sic erat iteme rata carne. In decēs nāqz fuisset q pctōz ad uocata esset peccatrix: corona z glia iustoz i ista. Sponsa dei polluta. Specialissimum reclinatoriū verbi dei fractū z infectū. Sa/ crariū spūsscti violatū. totiusqz trinitatis tri ditiū paminatū. Et iō inqt Bern. Deuicit reginā fginū singulari pūlegio sanctitat? absqz pctō ducere virā. q dū pcti mort?z pa reret pemptorē. mun? vice z iusticia p oibus obtineret. Hec ille. Ut g dei genitrix eēt pu rissima sup oēs puras creaturas de? cā pfua nit nō solū a pctō actuali sz etiā ab originali. Nā pculdubio illd emag? mūdū z purz qd nūqz fuit sordidatū: qz illd qd sel fuit infe/ ctum z postea purgatū. Hec at pma excellē tia mūdissime puritat? b. fgis alio noie ap/ pellari p imunitat? ab oi pctō. Scda excel lētia dicit grificatōis. quā terigit angel? Au. j. Nā cū dicēdo Ave: demonstrassz pma excel lētiā pdictā. postea sbdidit scdam dicēs. g/ tia plena. Est aut sciendū fm Aug. ad Bo/

Maria excellētis sime pu/ ritatis.

Excellēt grificata

nifacium. z in li. enchiridion. z i. vij. de trini. c. vij. q gra est forma q meret augeri. nō qdē augmēto z qritate molis. vt dic Rich. nī i j. dist. xvij. sed qritate pntis. Et psequer etiā aliqn meret dīminui. qz circa qd cūqz hz fieri vnū oppositoz: hz fieri z reliquum: fm phm. Sic g nō oia alba sunt eqlr alba. nec oia calida sunt eqlr calida. Unū em hz duos grad? albedinis seu caliditat? z aliud tres vel qtuor. z iō vnū ē albi? z calidi? alte ro. Silr oēs scri hnt gram: sz nō eqlr. Nā vn? hz vnā. ali? aliā. Un? hz duos gradus. ali? tres. z sic de singul. Dem aut gram quā p grad? dedit de? alijs scriis. ipi bndictē fginē dedit plenarie z vniūsaliter. vt inqt Hiero. i fmone ad Austochiū di. Ceteris p ptes zc. Tertia excellētia est fginialis fecunditatis. de qua angel? vbi s. illi dixit. Partes quidē filium. z virginitatis nō patieris detrime/ tum. Quia igit ipa beatissima regina nra so la fuit mater z virgo incorruptissima. Iō be nedita sup oēs mulieres appellat. D. em vna mulier sit fgo z mī simul z semel: ē im/ possibile p naturaz. Oportet g q illa q vult esse fgo nō pcpiat filios. Et si vult hre fili/ os: oportet q amittat fginitatē. Un oēs phi naturales habuerūt p impossibi fginē pcepe re z parere: atqz iniolatā fginitatez seruare ¶ Maria tu sola z fginitatez libatissima obseruasti. z filiū pcepisti ac peperisti. z iō tibi soli hec excellētia ppetit. q. f. fginitatez fecunditate simul habuisti. Hoc aut singlare pūlegiū ille tibi pūlit: apd quē nō erit im/ possibile omē fgbū. Au. j. D. em mulier nō possit eē simul mī z fgo: b est iō qz de? dedit hūc ordinē rebz q nō possit mlier pcpere sine sui paminatōe. Sū g ei? sit tollere aut? ē da re. l. q damnare. ff. de re iudi. pfecto ipe deus hūc ordinē potuit mutare i mēte sua vt fgo pcpere. immo mutare posset in oibus muli eribz si veller. Ut em dic b. Tho. in. j. ptesū me. q. cy. ar. vij. z habet ab Aug. xvij. 3. fau stum. Deus sic rebz certū ordinez indidit. vt tñ sibi reseruaret q ipe qnqz aliter eēt factu/ rus. Non em deus est subiect? ordini secūda rum causaz. imo talis ordo est subiectus deo. quia ab ipō deo pcedit. nō p necessitate natu re sz p arbitriū volūtatis. Potuisset enim z aliū ordinē rez pstituire. Un Hugo in lib. de sacramētis ait Qui fecit vt vnum corpus esset in vno loco: fecit quō voluit. Et si volu isset aliter facere potuisset. Hec ille. Et qbus oibus patet q nō recte locut? est ille q dixit q ad h? vt mater dei pcpet sine pctō origina/

Virginal fecunditas

Sermo.II. De coronatiōe Marie

Si necesse erat qd pcepte de pgie incorrupta re manere post pceptum. qm de nō possit facere mūdū de imūdo pceptū semie. qd ē p dnam scripturā. **Job. xij.** Sicut g de qz ab eterno elegerat glisam pginē i mrem suā i ea muta uit ordinē generalē pceptōis sue. vt. s. pcepte sine infectōe pti. Ita etiā mutauit ordinem pceptus sui. vt. s. ipa pcepte seruata pgitate: qd fuit mirabile. **Un** **Drige.** in omel. natiuitatis dñi ait. **O** magne admiratiōis grā. **O** inenarrabilis suauitas. **O** ineffabile magnūqz sacm **Ipā** brā pgo. ipa mī dñi. ipa ei⁹ ancilla. plasimatio ei⁹ ipa q genuit. **Quis** vn qz ista audiuit? **Quis** vidit talia? **Quis** cogitare potuit filia vt mī pgo esset intacta. et generaret ac pgo pmaneret? **Dec** etenim pgo lecta genuit dñm s. intacta pmanit. **M** effe eta est s. pginatē nō amisit. **U**irgo genuit pgo pmanit. **M** filij facta ē castitas. **S**igillum nō pdidit. **Hec** ille. **Q**uarta ei⁹ excellētia est: qz ipa sola fuit mater dei ineffabilissīma. et ista excellētia p dicit maternitatē. **Hoc** aut pūlegiū si bene p sderet est maximū et stu pendū. **A**icet em magnū pūlegiū fecerit xps **Ecclie.** **A**ucie. **Katherine.** **A**gneti. **A**ga the. **U**rsule. et alijs pginibz. s. q sint ei⁹ comites. **Un** ipsi canit ecclia. **Q**uocūqz pgis pgi nes sequunt. **Itē** licet magnū pūlegiū fecerit **A**des. q in lumbis ei⁹ fuerint oēs homines mūdi. glisose tñ pgis pūlegiū h est maius. **O**ēs em supdicti licz sint excelsi. s. blimes et digni: tñ deo sunt s. diti. et nō plati. **Ipā** pō bndicta pgo licz sit s. bicta deo in qstū creatura. supior tñ illi d. et plati in qstū est ei⁹ mī **Un** **Au. ij.** de xpo deo et hoie scriptū est q erat s. diti illi. **O** ineffabilis dignitas **M**arie que impatori oīm meruit impare. **De** hac qz ta excellētia loquēs **Bern.** in qz. **I**sta est nre pginis singularis glia et excelsē progatiua: q vnū eundēqz filiū cū deo pfe meruit habere cōem. **Et** **Amb.** sup **Lucā** ait. **B**n gratia plena d. qz grāz quā nulla alia habuit a deo antore psecuta est. qz mī dei ē effecta. **Et** **Ans.** elm⁹ in qz. **M**aria ppe pccatores facta ē mī dñi. qz ea sanctior. ea castior. ea humilior i genere humano nulla potuit inueniri. **M**erito g in tāta debuit excellētia collocari. **Hec** il le. **Q**uinta ei⁹ excellētia d. familiaritatis. **Ipā** em sup oēs fuit et est deo familiarissīma. **U**idem⁹ q seculi hoies hnt familiaritatem dñoz valde charā. et reputāt magnā grā am q sint eoz inrinfeci et domestici. **Et** qzto maior est pnceps: tāto ceterz paribz maior et se reputāt cubicularij: camerarij et secretarij

eius. **Quis** aut est maior pnceps nōne deus q est pnceps pncipū: et dñs omnū dñozum **E**rgo q hz magnā familiaritatē ipsi? hz magnā pūlegiū sine excellētiā. **A**icet at magnā familiaritatē habuerint apli cū xpo. **Un** ill dicit **Au. x.** et **Nat. xij.** **B**eati oculi qui vident q vos videt. **M**ulti em pphete et iusti cupierūt videre q vos videtis. et nō viderunt. **Q**uia licet aliq antiq patres et pphete viderint xpm p fidē a lōge pspiciēdo. non tñ ipm viderūt pntem inrer eos puerlando et docendo sicut apli. **E**t id dicit beati fm **Ni** colāu de lyra. qz in eis fuit cōpletū qd antiqz pntibz erat pmissum **Q**uāuis etiā magnā familiaritatē onderit ipe dñs **Iohi** euāgeliste qz in pectore suo illū recumbere pmissit. **Ioh.** xij. **De** q etiā sit mērio eius dē euāgelij. xij. c. **A**icet qz magnā familiaritatem ostēderit **M**agdalene cui pmissit q lauaret sibi pedes ac crine tergeret: oscularet et vngeret **Au. vij** incōpabilis tñ maior fuit familiaritas quaz secū habuit beatissima pgo. **Quis** em ē magis domestic⁹ alicui⁹ filij q mī ei⁹? **N**onne domestica et familiaris fuit virgo bndicta domini **Ihu** q illū. ix. mēlibz in vtero suo portauit. et ex vterre suo prulit et ppit. et sui pectoris mamas ei dedit. et ppijs manibz pluries lauit. et fasciā ac pānis inuolutum alligauit. et ipm amplexibz amorosis sepius correctauit et dulcissima oscula labijs eius impssit. et suis manibz pluries cibauit. et cum eo vltz ad mortē ei⁹ puerlata fuit. **Ipā** igit filio suo super oēs fuit inrinfeci. quia erat ei⁹ genitrix dulcissima q eū carne vestierat. ita q totam hūanitatē ei dederat. **Un** in qstū hō pēz nūqz habuit. et ipa fuit sibi p et mī et oia. **E**a ppter in qz **Aug.** **N**ec mirz **M**aria si dignatur tibi pgaudere de⁹ regnās in cel⁹ quē puulum ex te hoiem natū toties osculata es i terris. **S**exta excellētia ei⁹ d. potestatis. **Ipā** em vt in qz scūs **Bernardin⁹** i qdā smone: potuit facere de deo qd de⁹ nō pōt facere de seipso. **I**mpossibile em ē deū ex se generare filiū: nisi deū eternū: in finitū et imortalē. tñ beata pgo ex deo pcepit et genuit filiū. nō solū deū s. et etiā hoiem tpalē: finitū et mortalē. **Ipā** qz sup oēs creaturas est potētissima. **A**icet ei oēs sancti in celo potētes sint apud deū. tñ ipa oēs excedit in potētia. nec imerito. ipa em est mater celestis impatoris. **Itē** qz sancti sunt potētes apud deū ppter merita. **Un** qā vn⁹ meruit pl⁹ alio. id est potētior eo. **Ipā** at glisosa pgo pl⁹ meruit sola qz oēs scī fil. g apud deū cunctis est potentior. et ideo ipa ait

Maria sola mater dei

Maria deo familiarissima

Maria potētissima

Sermo. II. De coronatiõe Marie

depēdet ab illo sic ram⁹ a radice sua. Ergo cer-
 titudinālis tenēdū ē q̄ ip̄a ē sup̄ oēs ordines
 angloꝝ tāq̄ p se ip̄les ⁊ p̄tines vniū itegꝝ ac
 totālē statū cui s̄z rectā rōz alfa p̄sona p̄grua
 nō p̄t addi. q̄z ip̄e stat⁹ ex sui rōe p̄p̄t dignita-
 tē incōicabilē exigit vnitatē. sic ei nullaten⁹
 decet plures eē christos nec deū p̄les hoies eē.
 sic nullo mō decet dei filiū nisi vnā solā m̄ez
 naturalē h̄re. Itē rō natural⁹ ex gratuita lege
 apte ac directe dīctat q̄ m̄i reg⁹ oim̄ est ī sede
 regīa sup̄ oēs ordines mīstroz ⁊ militū col-
 locāda. ¶ **U**n̄ q̄ ē electa ī m̄rem. electa ē ad
 dignitatē trāscēdētē oēm ḡdū mīstroz et fa-
 muloz q̄z rō m̄asni amor⁹ ei⁹ q̄ fert ī deū vt ī
 filiū suū realē. a nullo alio affectu cuiuscūq̄ q̄
 nō ē realit̄ parēs deī p̄terq̄z ab ip̄a vnq̄z p̄ici/
 pari p̄t. Nā vt d̄z ad **Heb. j.** Sic fili⁹ dei ie-
 sus sedet ad dextrā maiestatis ī excels⁹. tāto me-
 lioz āgel⁹ effect⁹ q̄to differēt⁹ nomē p̄ ill⁹ he-
 reditauit. qd̄ nomē ē vt sit de⁹ p̄ grāz vniōis
 sic ⁊ m̄i dñi **Ihu** gl̄iosa **M**aria tāto melioꝝ
 āgel⁹ ē effecta q̄to p̄ oib⁹ creaturis heredita-
 uit. vt obtineret dignissimē m̄ris nomē. **U**n̄
 p̄ph̄a ait. **E**leuata ē magnificētia tua sup̄ ce-
 los de⁹. Magnificētia ei dei dīcta ē x̄go ma-
 ria. Nā sic ī p̄ma p̄ditōe magnificat⁹ ē deus
 q̄z de nihilo tā s̄blime vniū suz ⁊ tā s̄blimes ā-
 gelos d̄didit. sic q̄z ī rep̄tōe n̄ min⁹ magni-
 ficat⁹ ē. q̄z de hūana nātā infecta. p̄dita ⁊ dā-
 nata xpm̄ hoiez p̄pagauit. ⁊ d̄ m̄liebri sexu ī
 ordie rōnaliū fm̄ cōem cursū īfimo. ⁊ m̄ez si-
 bi ⁊ toti celesti curīe dedit. **I**n q̄ qd̄ app̄etq̄
 magn⁹ ⁊ excelsus dñs hūilia respiciē. Et iō re-
 spexit hūilitatē ancille sue. vt ex h̄ eū magni-
 ficēt oēs generatōes āgl̄ice ⁊ hūane. q̄z sicut
 magnificētia diuine s̄tut⁹ t̄p̄eriositas ī hoīe
 xpo īsplēdet. sic viscerosa tenēra ⁊ m̄ina mag-
 nicētia pietat⁹ ī xpi m̄resplēdescit. ⁊ h̄ qd̄ ita-
 tū q̄ sic xps spūalit̄ ēgenit⁹ ⁊ accept⁹ ī corde
 vniuscuiusq̄ bri vlt̄ iusti. **S**ic exēplo natura-
 lis m̄ris filij dei oēs ī ip̄z vt vez filiū īnarde-
 scāt. **D**ec āt m̄ris magnificētia āplī⁹ magni-
 ficat deū q̄z oīs creatā alia s̄l̄l̄ sup̄ta. vñ meri-
 to eleuata q̄z sup̄ celos. i. sup̄ āgl̄os vniūfos.
 ¶ **D**ec ille. ¶ **D**ecimā excellētiā q̄ d̄z famulatō-
 nis p̄nitiētiū **Bernard** in⁹ vbi. s. di. **A**or
 create fuit gl̄iose x̄gini marie: q̄t fuit trī-
 nitati. **D**ēs nēpe create quēcūq̄ ḡdū tenēt ī
 creatur⁹. siue sint spūales vt āgl̄i. siue rōnales
 vt hoies: siue corporales vt corpa celestia vlt̄ ele-
 mēta. ⁊ oīa q̄ s̄l̄l̄ celo vlt̄ ī trā: siue dānati si-
 ue bri. q̄ oīa s̄l̄l̄ diuio ip̄io s̄bingata: gl̄iose x̄gi-
 ni s̄l̄l̄ s̄biecta. **I**lle ei⁹ fili⁹ dei ē x̄gis b̄ndicere
 volēs vt sic dīcā. paterno p̄ncipatui qd̄ āmō

pncipatū eq̄pare maternū Jpe q̄ de⁹ erat mīr
famulabat in fra. **Un̄ An.** i. sc̄ptū ē de⁹ ḡgie
z glioso Joseph. **Et** erat s̄ditus ill. **Prerea**
hec ē ḡa. **Diuisio** ip̄io oīa famulāt z ḡgo. z ite
rū hec ē ḡa. **Impio** ḡgis oīa famulāt z deus.
Undecia excellētia ei⁹ d̄z successiōis. de q̄
idē sc̄tus vbi s̄. inq̄t. **Rege** successiōis z here
ditario iur̄ totū⁹ vniūsi debet b̄re ḡgi p̄mar⁹
z regnū. **Quāuis** āt b̄ndicta ḡgo post filiū
fuerit nobilitoz p̄sona q̄ fuerit vl̄ futura sit
orbē fraz. **Tāte** etiā p̄fectiōis q̄ ec̄ si n̄ fuisset
mīr dei. n̄ min⁹ debuiſſz ec̄ d̄na m̄di. **An̄** fm̄ le
ges q̄to regitur mūd⁹. iure hereditario oēm
m̄di h̄ p̄meruit pncipatū z regnū. qz fili⁹ ei⁹
in p̄mo istāti sue p̄ceptiōis monarchiā p̄me
ruit z obtinuit vniūsi. sic p̄ph̄a testat̄ dicēs.
Dñi ē terra z plēitudo ei⁹ zc̄. **Et** iure ḡ p̄cep
tiōis filiū dei ḡgini icūtebat totū illd̄ p̄. ara
re z administrare qd̄ ex tūc filio datum ē. vsqz
ad etatē legitimā filiū sui sic ip̄i diligens nu
trix z nutrix fm̄ q̄ volūt iura. de q̄ tractat̄. C.
qn̄ muli. tuto. of. fun. p̄. i. auct. mīr z auct. z ibi
Lin⁹ z Bar. ff. de testa. ty. l. si q̄s s̄b p̄ditōe. z
Spe. i. ci. de tuto. §. nūc dicēdū. §. vt āt. z ibi
Jo. an. i. addic̄. **Seq̄t̄** āt sc̄tus **Bernardin⁹**
vbi s̄. **Nec** tñ est mīz si tā generosa regia ad
mistrādī orbē curā omiserit. p̄mo qz femina.
sc̄do qz puella. tercio qz ḡgo h̄cūda. q̄rto qz
paup̄cula. q̄nto qz cure filiū dei z sue erat to
talit̄ desiderata. sexto qz n̄ credebāt mīr d̄i. nec
recipiebat̄ vt orbis d̄na. sic nec fili⁹ ei⁹. q̄ vi
tā totū⁹ orbē z mores ordiabat. z tñ nō ē vt d̄
agnit⁹. nec vt orbis rex z heres recept⁹. **Un̄**
Jo. j. d̄z. **Mūd⁹** p̄ ip̄z fact⁹ ē. z mūd⁹ cū nō
coguit zc̄. **Sciēs** t̄gr̄ mīr i filio vini latēz d̄i
uinitat̄ curā administrādī rēpublicā derelict̄.
At vbi h̄oneste posat̄ p̄ posse exeq̄bat̄. sic p̄z
Jo. ij. q̄ i reipublice solatiū z augmētū vinū
in nuptijs postulauit. ac volēs q̄rebat filiūz
ne mūd⁹ pdidisset d̄nm. **Quinimo** cū filius
ei⁹ vnic⁹ moreret̄ i cruce. cū necyllū habuissz
in fr̄z q̄ de iure succederz ei mīr ei⁹ fm̄ oīa iura
successit. ac p̄ pncipatū oīm acq̄siuit. **Suc
cessiōz** āt hāc nul qz legitim⁹ reuocatā s̄z diuisio
mūere opante. z gra ḡgis ip̄trāte. cernim⁹ ex
p̄ss̄i elucidari q̄tridie dū eā d̄naz z reginaz
oīm p̄dicā. **De** mōarchiā āt vniūsi nuqz xpl̄
testat̄ ē eo q̄ sine mīris p̄iudicio neqz posat̄
fieri. **Insup** nouerat q̄ p̄t mīr irritare filiū re
stamētū si i sui p̄iudiciū sit p̄fectū. **Jc̄** p̄t ac
cusare vt iofficiōsū. vt p̄z p̄ glo. i. l. cu fili⁹. ff.
de ioff. re. **Seq̄t̄** āt p̄dic⁹ sc̄tus p̄cludēs z d̄i
cēs. **Et** his oībz ap̄tissime claret q̄ mīr **Iesu
maria** hereditario iure oīm q̄ s̄c̄ ifra deū h̄z re

Maria
lege suc
cessionis
mūdi do
mina.

Pars. XII.

Sale dñi. et iclitu obriet pncipatu. **D**uo/decima ei⁹ excellētia dñi dispēlatōis. dñi q̄ scūs Bernardin⁹ vbi s. ait. **A** tpe q̄ hgo Maria pcepit i vtero sūbū dei qñdā vt sic dicā iurisdictionē seu autoritatē obtinuit i oī spūscī p cessione tpali. ita vt nulla creatura aliqua a deo obtineat grām vel p̄tutē nisi fm ipsi⁹ p̄m mris dispēlatōem. **D**inc Bern⁹ deuotissim⁹ ait. **N**ulla gratia venit de celo ad terrā nisi trāseat p manus Marię. **E**t Hiero. in sermone de assumptōe inq̄t. **I**n xpo fuit plenitudo grē sicut i capite influēte. **I**n Maria sō sicut i collo trāsfundēte. **U**n⁹ Lan. vii. de hgi ne ad xpm Salomō ait. **C**ollū tuū sic turrē eburnea. **N**ā sic p collū vitales spūs a capite descēdūt in corp⁹. sic p hginē a capite xpo vitales grē in ei⁹ corp⁹ mysticū trāsfundunt. **V**n⁹ iste est ordo diuīaz grāz defluxus. vt pūs a deo influant in xpi aiām bñdictā. **D**einde in aiām hgis mris. **D**einde in seraphin. **E**t sic successiue in alios ordines angloz et scōrū. **D**emū in ecclīam militāntē. **C**ū em tota natura diuīa. totū etiā scire posset velle diuīnū intra hgis vterū extiterit clausum. non timēo dicere q̄ oīs efflux⁹ grāz qñdā iurisdictionē habuit hec hgo. de cui⁹ vtero qñ de q̄ dā diuītat⁹ oceano riuū flumina emanabant oīm grāz. **R**euera maternitas dei hāc i mūdo naturalī iure obtinuit dignitatē vt regia mīscōie. sic p̄dictū ē merito nūcupet. et hppē filij magnificētiā q̄ ē rex regū et dñs dñantū. **R**epio nāq̄ i rege nro xpo duas dignissimas dignitates. vīz q̄ sit etern⁹ de⁹ genitus ab eterno. et etnū pducatur. eo q̄ spūscūm spīret. et ip̄e clausus in hgis vtero i eternitate a deo p̄re de⁹ generabat etern⁹. **E**t i eadē eternitate ip̄e in vterre mris deū inspirabat et pducebat. **I**stā filij dignitatē. s. q̄ sit generatus a deo. tā infinito mō hgo bñdicta participat vt **I**hs nō dicat ver⁹ fili⁹ dei q̄ filius hgis. nec maior et mīor q̄ ad diuītatē. nec dignior est dei fili⁹ in throno paterno sedēs: veltitius claritate quā habuit anq̄ mūd⁹ fieret q̄ pānis paupib⁹ inuolut⁹. et intra fenū in p̄scipio reclinat⁹. **E**t q̄ b. hgo est mī tal⁹ filij q̄ pducit spūscūm. iō oīa dona: p̄tutes et grē ipsi⁹ spūs sancti. q̄b⁹ vult. qñ vult. quō vult et quātum vult: p man⁹ ipsi⁹ admiſtrant. **D**ec ille. **S**z de hac excellētia etiā dīcet i. xxi. excellētia **T**ertiadecima excellētia ei⁹ dñi summationis. de q̄ idē scūs vbi s. inq̄t. **D**ēs mundi naturas et pfectōes vltia sua pfectōe hgo sacra cōpleuit. **A**īz em de⁹ i mūdi creatione nihil pduxerit impfectū s. oīa pfecta. sicut eoz

exigebat natura. tñ vltie pfectōis **S**ummatio vsq̄ ad p̄tū hgis dilata ē. et soli hgi referuata. **D**ia em entia vnū ens nobilissimū appetebat. vīuētia vnū nobilissimū viuēs. **C**ceptōes nobilissimū pceptum. **N**atūritates optimū nascibile. **R**ōnalia singlārissimū rōnale. **S**pūalia excellēssimū spūale. **E**t breuit omes creature appetebat vnū q̄ddaz pur creatū. **V**is aut sic existētib⁹ pfect⁹: pūsum est mūdo de vna semia sup oēs bñdicta: q̄ vnico solo pū oīb⁹ generib⁹ rez summā et vltimā pfectōz adduxit. **A**dūte diligēs aīa: q̄ hec bñdicta puella tātā pfectōz attulit vnī uerso q̄ vlti⁹ pfectōis nō ē capax. **N**ec deul p̄t ordiata p̄tate ip̄m pficere vltiori pfectōne. imo si ip̄e p̄t vlt⁹ spūscūm de semia nascere tur nihil accresceret orbī. **Q**uā q̄qd nobilitatis. q̄qd dēitatis. et q̄qd eternitatis: totū vnōte diffusum ē. et pductū p hginē illo eter/ no suppositū q̄d generauit b. hgo. **N**ec hgi/ ni magnū ē q̄ pfectōib⁹ orbis vltimū pfecti onē adduxit. cum et ip̄i vniūsitatis aūtori vt ita dixerim nōnulla adduxerit. pura eterno pncipio inceptōis exordiu. **E**ternitati diuīe tpale periodū. **I**nfinītati imēle quantitates corporeā. **S**pēi etne pulcritudinē nouā. p q̄ bus sc̄ptū ē. **V**is p̄sumatiōis vidi finē. q̄ sc̄z est brā hgo Maria. **H**ec ille. **Q**uartade/ cima excellētia ei⁹ dñi orōis. de q̄ inq̄t sanctus Bernardin⁹ vbi s. **D**e carne hgis bñdicte et in p̄te corpis ei⁹ p̄cila p̄sistit. p̄ficiat et terminat totū de⁹ et pōd⁹ sacroꝝ ecclīe dei. **T**ertū ē em q̄ oīs institutō sacroꝝ et oīa alia sacra tāq̄ in vltim finē: ad sac̄z oīm sacroꝝ excellēssimū. s. eucharistie: ordinat. q̄d q̄dē sacm p̄ficiat dū p̄tis i corp⁹ xpi p̄secrat. q̄d ip̄a hgo bñdi cta de suis purissimis sanguinib⁹ generauit. **Q**uintadecimā excellētia ponit idē sanct⁹ Bernardin⁹ vbi s. q̄ appellat retributionis sic dī. **S**ola bñdicta hgo Maria pl⁹ fecit deo vel tātū vt sic dicā: q̄tū fecit de⁹ totū gene ri humano. **D**e h̄ ar dixi i. vi. p̄te pncipali s. mone. i. p̄te. i. q̄. **S** vide ibi. **S**extadecimā excellētia ei⁹ q̄ dñi incōphensibilitatis: ponit idē scūs vbi s. dī. **S**ic diuīe pfectōes omī intellectui incōphensibiles sunt. **S**ic pfecti/ ones grāz q̄s hgo suscepit pceptōe filij dei soli intellectui diuīo et xpo ac sibi cōphensibi/ les extiterūt. et q̄dē q̄ deus generaret deū: nul la req̄rebat in deo dispositio. cū ei ex natura pueniret vt p viā itellect⁹ pduceret sūbū per oīa sibi eq̄lē. **I**mmo ip̄ossibile ē q̄ nō generet deū p̄p̄ sua fecūditatē: s. q̄ semia p̄ciperet et pareret deū est et fuit miraculum miraculoꝝ.

Maria oīm pfe/ cionum/ consum/ matrix

Nim f/ tiaz ma/ rie perfe/ crio incō/ phensibil.

Berno. II. Decoronatiōe Marie

Oportuit enim ut sic dicā feminaz eleuari ad
quādam quādam equitatem diuinā p quādam qñ in/
finitate pfectionū z graz. quā equitate nūq
creatura expta ē. **U**n credo q ad illā abyssū
iperfcrutabileōm charitatu spūscū q i bea
tā hginē descēderūt i hora diuine pceptōis in
tellectu angelicū vñ hūanū nūq potuit attrige
re. qd declarās angelū **S**abriel **Au. j.** cuz ab
eo qreret brā hgo di. **Q**uō fieri istū zc. rñdit
setatū mysteriū igrare di. **S**pūscū supue
niet i te zc. qñ diceret. qd a me qñ ignoro : s
ēne sapie autor q sibi soli h altissimū myste
riū refuauit te p illuminatissimā expētiām
Mater, nitas g, dus xpo pformis
est
Decimo septima eius ex
cellētia dī pformitatis : quā ponit etiā sanctus
Bernardinus vbi s. di. **A**ia xpi z xps inqñtuz
hō trāscēdit oēm ordinem pure creature seu
create nature. **S**radū aut mris pformis ē ipi
hōi xpo cui hūanatio itatū trāscēdit oēm or
dinē pme p dīctōis q ē oīno ex z sup in integri
tate ordinis vniūsi. z ppter ea n potuit cōri
neri ab vniūso. **S**z dignitas mīnitas dei sic
opī incarnatōis pnera ē q oīno aliū n potuit
dari. **U**n ecclia ad hginē ait. **Q**uē celi cape
nō poterāt tuo gremio cōmūsi. **V**inc etiam
ipā brā hgo **A**cc. xxiiij. inqñt. **S**yz celi circū
iui sola. **I**git huius mīnitas atqz matēne di
gnitatz ordo est sup totalē integritatē pmi or
dinis vniūsi. z pnis sup totalē integritatez
angelicorū ordinū atqz hierarchiaz. **U**nde
Bern. in qdā fmōe ait. **Q**uēter capaciōz cel
diffusior terrz latior elementz q illū cōtinere
valuūt quē totū mūdū pphēdere nō potuit. et
q tribz digitz molē terre appēdit. **D**ecima/
octaua ei⁹ excellētia p dīcti trāqñlitarz. de q in
qñ idē scūs vbi s. **A**pī filial aspect⁹ ad mrem
singularissimū et amozosissimū ac trāscēden
tissimū ē debet ita q totā celestē curiā sū sum
ptam pter mrem nō dīz aspīcere sū tali reue
rētia. nec sū ordine talis aspectus seu amorz
Quāto aut dei aspect⁹ alit⁹ fert i aliqūe brō/
rū. forti⁹ z alit⁹ p brūtudinē se impmit illi. z
tāto alit⁹ suscipit z aspīcit ac acceptat ab eo.
Igit inexplīcabile est sū qñta altitudine z la
titudine z glie itimitate dei fili⁹ se ingerit sue
mri. **E**t pñt sū qñta altitudine. latitudine z
intimitate suscipitur ab eadē. **T**alis aut dei
ad eos fixio glie i hmoi aspectibz beatorz : co
rū siqdē glie sedes ē. vñ andict⁹ aspectus dei
ad mrem sua regia sedes ē. **E**t eius i eo sessio
seu fixio est ei⁹ regal⁹ z glīosa corona. vñ **P**ie
ro. in ser. assumptōis ait. **N**ō ē in cel sblimi
or loc⁹ regalī folio q marīa marie fili⁹ sblima
uit. **D**ecimanona excellētia ei⁹ dīz capacitatē

de q idē scūs vbi s. ait fm **D**iony. **I**n regno **M**aria
celoz oīa inferiorz dona i superioribz i tāta pet
cellētia sū q qñ nlla ppatio ē. nisi sic ē circū/
ferētia ad suū centz. **A**u g brā hgo sup oēm
ordinē sit itatū q se fac ordinē incōicabile sū
cut p dīctū ē. seqt q sup inferiores oēs ordies
tā angloz qz hōm sū sumptoz ipā ipropoz/
tionabilis ē plata. **E**t qd ē glie oī inferiori
glīficata natura tā anglica qz humana.
z mltō pexcellēti⁹ ē i hgie mīe dei. **N**ec dubi
um h reddat alioz brōz mltitudo nūerosaz
magna. qz h nūpū fac ad rē maiorz glie essen
tialis seu sūbal. nā in spūalibz illud mai⁹ qd
est melius reputat. vñ p⁹ de substantiali glia
est in vno seraphim qz sit in omnibz inferiori
bus angel⁹ si p ipō sibile fm numez mltipli
carent i infinitū. **S**up addēdū qz ē q null⁹
inter puras creaturas ordo i cel tāta superat
ordinē imediate sibi pūctū. qz tā gloria ma
tris dei supat oēm qd ei inferi⁹ ē. **E**t ad hanc
intelligētiā manu ducere pñt pñsideratio gduū
z ordinū ecclīasticorū. **N**ā qd pñt ordinē
inferiores pñt etiā sacerdotal⁹ gduū. z icōpabili
ter plus. **S**ic eps sup sacerdotes z papa sup
epos. **I**dē qz itelligi valet i corpālibz vniūsi
Nā oīa supiora pñt oīa inferiora z etiam
p⁹. **E**t sū in gradibz glie infinita sapia dei
plenissime ordiauit. **N**ā fm apīm ad **R**om.
j. **I**nnisibilia dei a creatura mudi p ea q scā
iunt itellecta aspīciūt. i. aspectū itelligunt.
Decille **V**igesima ei⁹ excellētia dīz vniōis.
quā idē scūs vbi s. sic declarat dīct. **Q**uāto
brīmagz vniūsi cū deo : tāto glīosiores fiant i
eo. **D**es aut creature sū iūcte nō tāta vniūsi
deo qzū sola brā hgo **A**d cui⁹ itelligētiā
notādū est q sex sū ascēsus seu gduū vniōis i
deū qz creature ei gdatim accēdūt. **P**rim⁹
est creatōis. scūs cognitōis. terti⁹ dilectōis.
qñt⁹ glīficatōis. qñt⁹ mīnal pceptōis. sext⁹ p
sonal vniōis. **P**rim⁹ aut vniōis ascēsus est
creatōis. i. p pñcipatōz essēdi. p quā entia
pūngūt deo vt cause efficiēti z finali. **S**cūs
scz cognitōis sit p vim cognitōis sūe intelli
gēdi. p quā itellectualia vniūsi deo vt sūiecto
intelligibili p grām fidei q vniūsi ei vt super
naturali credibili. **T**erti⁹. i. dilectōis sit p p
nū gratificat⁹ amorz. p qd vniūsi deo tāqz
amico z amato. **Q**uart⁹. i. glīficatōis sit per
visionē z frutionē glie sempitēne. p quā ania
vniūsi deo z obiecto beatificato facialiter visa.
qñt⁹. i. maternal pceptōis fact⁹ ē in incarna
tiōe hōi p quā brā hgo sacra ē mī dei. ita vt
vna atqz eadē esset caro hōis z caro xpi : nō
pñsiderata in xpo diuinitate ei⁹. sext⁹ aut scz

personal' unionis soli xpo cōpetit. In q̄libet at
istoz exis excedit i infinitū quēlibet alterius
inferior' q̄d'. Quia inferior in sua specie in
finities multiplicat' supiori eq̄pari nō valet
q̄d sic patere p̄t. Prīmū em p̄z. q̄z eē in infi
nitū excedit nō esse. q̄z talia infinita nō equi
valent mīmo pūcto cēndi. Scdm etiā patet
q̄z infinita intellectuaia intellectu carētia vni
intellectui equalere n̄ pnt. Tertiū etiā patet
q̄z infideles z inimici deo nō equalent vni fi
deli z amico dei. Uñ p̄oū. xvj. scriptū est.
Melior est vn' timēs deū q̄z mille filij impij
Quartū etiā p̄z. q̄cqd dari p̄t citra vīlionez
dei: nō equaler vni brō. q̄z oia fil' sumpta non
facerēt vni brō: q̄z p̄ q̄nto maior grad'
gl'ie: sp̄e z meritorie z p̄ modū semiarij. i do
no gl'ie p̄phēdat. z q̄dāmō tale donū dici va
leat. q̄ ad q̄d excedere inferior' gl'ie gradūz
Quintū q̄z p̄z. nā illa vniō q̄ est p̄ origiālē
siue maternālē p̄ceptōz: trāscēdit oēs interio
res in infinitū put in hac vniōne siue ascēsu
includit matern' amor sibi correspōdens vt
plenarie p̄sumat. q̄z sic cōis amoris gradus
p̄sumat in gl'ia. sic materu' dei amor p̄su
mat in Maria. Sextū z vltimū in sup p̄z
nā ascēsus q̄ est p̄sonalē vniōne tante tran
scēdētie est q̄ reliq̄ citra ipm infinities mul
tiplicati nō possent illi equalere. Et loqr p̄
ut in p̄sonalvniōne includit brificata inflexio
mētis p̄sonalē deo vnire. Ecce q̄ q̄nt' ascen
sus vniōnis i deū. s. p̄ maternālē p̄ceptōem i
infinitū excedit oēs alios p̄cedētes. Et q̄ ma
nifeste apparet q̄ q̄ntū in p̄nti sedō tal' vniō
excessit alias vniōnes in grā: tantū nūci pa
radiso excedit in gl'ia. Dec ille. Vigesima
p̄ma excellētia ei' quā p̄dicat' sc̄tus tāgit i p̄
bis p̄positis d̄z gl'ificatōis. vñ etiā ait vbi s.
sic excepto xpo tāta grā a dño p̄gini data ē:
q̄zta alicui creature dari possibile erat. ita da
ta est illi largitas gl'ie. nā i paradiso diuie gl'ie
p̄cipatio ceter' q̄dāmō p̄ p̄tes dat. sed fm
Bern. brā p̄go Maria diuie sapie p̄fūdū
simā vltra q̄ credi valeat penetravit abyssūz
vt q̄ntū sine p̄sonali vniōne creature cōditio
parit illi luci iaccessibi videat' imersa. Dec il
le. Qui etiā ait. Sc̄ti collocat' i celo in aglo
rū hierarchias fm merita sua. Aliq̄s em col
locat' in anglos. alios p̄o in archangelos.
q̄z mag' meruit. ali' aut ali' q̄z plus meruit
Tu p̄o m̄r dei dignissima vbi collocata es?
An i p̄ma hierarchia vñ i sc̄da vel in tertia?
Terre nō: s̄z alti'. Data ē ei tibi sedes altissi
ma ppe filiū tuū dulcissimū. Et iō b̄ndicta
tu sup oēs m̄lires. i. sup oēs creatas p̄p̄ su

S
Maria
sup oīs
glificata

pradicta p̄uilegia z innumerabilia alia q̄ tibi
tulit dulcissim' fili' tu' q̄ sit b̄ndict' i secula
seculoz Amē. Idē q̄z sc̄tus vbi s̄anqr. B̄ns
ait Joh. xiiij. In domo p̄ris mei mansiones
m̄lte s̄t. i. fm glo. diuīsa p̄mia meritor' Ar. j.
Soz. xv. d̄z. Stella a stella differt i claritate
id ē beat' ab alio brō i b̄ritudie. Uñ ē aduer
tēdū fm Rich. z Bonanē. i. iij. di. xlix. q̄ in
b̄ritudie duo p̄siderāda s̄t. Prīmo b̄ritudis
obiectū. i. increatū bonū. q̄d exis vñ z idē
ab oibz p̄cipat'. Sc̄do p̄siderāda ē ipsa dis
positio brōz p̄ quā illud bonū clare videndo
z p̄fecte diligēdo p̄cipat' ipm. Ex p̄te igit ob
iecti p̄cipati null' alio beator est. s̄z omēs i
gl'ia sunt eq̄les. q̄z idē est obiectū q̄d p̄cipat'
oēs. S̄z ex p̄te dispositōis brōz vñ altero
beator est. q̄z vñ alio deū clari' videt z p̄fer
at' amat. His igit p̄missis notādū est q̄ im
mēsa dilectio brōz quā in se h̄nt multiplicat
in eos q̄i infinitū numer' gaudior' fm p̄fecti
onē diligētū z dilector'. Et q̄ creātū super
do mō differētie gl'ie accidētalis inter illos.
Tres eī s̄t differētie in brōs. Quidā nāq̄ i
ter se i gl'ia sunt eq̄les. Quidā p̄o alijs ma
iores: z ali' miores. Ar fm Aug. sup Joh. ait
ter eos nō ē aliq̄ inuidia disp. ar claritat'. q̄m
regnat i oibz vnitās charitat'. Et Grego an
moral. inqr. Tāta vis i illa pace nos sociat:
vt q̄d i se q̄s nō accepit: h̄ se accepisse i alio
exultet. Una cūct' erit b̄ritudo lenicie. q̄z
nō vna sit oibz s̄bilitas vite. Et ab his oī
bus sic p̄cordibz honorat' p̄go brā. P̄io em
s̄t q̄dā in gl'ia eq̄les. z h̄i duplicat' p̄dictā ac
cidētālē gl'iaz ex mutuo amore. q̄z i eq̄li men
sura se diligūt z se diligere cogit' vñ q̄libet
brūs de q̄libet sibi i gl'ia coeq̄li tātūz gaudet:
q̄ntū de semetipso. extēsiue tñ nō itēsiue. z idēz
de p̄sibz infra dicēdis s̄z Ric. vbi s̄. Sc̄do
aut q̄dā s̄t i gl'ia maiores. z h̄i duplicat' sibi
gl'iaz accidētālē p̄ q̄libet q̄ i gl'ia ē sibi minor
q̄z de gl'ia cuiuslibet i loz minor' tātūz gaudet
q̄ntū de sua p̄p̄a. cū quēlibet ipoz fm suā capa
citatē itelligūt gl'iosūz Tertiū p̄o q̄dā i gl'ia
s̄t minores. z h̄i toties duplicat' sibi gl'iaz ac
cidētālē q̄nties gl'iosiores se esse cogit' eos q̄
p̄p̄ amore eoz duplicat' gl'iaz suā. Nunc q̄
ad p̄positū statuam' ex vna p̄te integralit' to
tū amorē quē h̄nt sc̄i ad iūcē. Atq̄ ex altera
p̄te amorē q̄ minor beat' diligit gl'iosam p̄gi
nez. Et credo q̄ talis amor minimi gl'iosi ex
cedat oēm aliū amorē beator' simul sumptū.
tā angelicū q̄z humanum non inspiratū i
beatam virginem vel in christum hominem
sc̄i in ipsum deū. Et licet ad hoc plures pos

In b̄ritu
die duo
p̄siderat'

Maiores
est amor
mimibz
ad mari
am q̄z oī
um brōz
in inuicē

Bermo. II. Decoratiōe Marie

sent rōnes dari. tñ breuitatē cā q̄ttuor s̄biū
gamus. **P**rimo rōne p̄ceptōis. Talis enim
minim⁹ beat⁹ dare cognoscit q̄ brā s̄go cum
sit mī dei pl⁹ posuit p̄ sua salute q̄ posuerit l⁹
ponere potuerit tota rōnal natura s̄l s̄p̄ra.
p̄siderata excellētia dilectissimi filij sui q̄ su/
at instrumētū sue redēptiōis saluatōis et gl̄/
ficatiōis. **C**ōsiderat⁹ etiā s̄ginis meritis et
suffragijs ac exemplis. **S**ecundo rōne p̄passio
nis. talis nempe beat⁹ apte itelligit q̄ tota ra
tionalis natura nō sustinuit nec sustinere po
tuit tātū dolorē et penā p̄ sua redēptiōe q̄ntā
sola sustinuit dē mīr. p̄siderata dilectiōe eius
erga filiū suū. **T**ertius etenim fuit dolor s̄gis in
morte xpi s̄m q̄sdā q̄ si i oēs creaturas q̄ pati
possunt diuideret. omēs subito interiret. hīc
tñ dolor p̄tulerit p̄sūcti q̄ supuenit i eā i ipsi⁹
aīa claudēbat. nec sensitiue p̄ti corpis: ne an
debitū tps subito moreret p̄mittebat effundi
Tertio rōne gl̄ificatiōis. **T**arta est em gl̄ia s̄
ginis matris dei: sic ex p̄cedētib⁹ patet q̄ tā/
tum excedit in gl̄ia naturā angelicā et huma
nam simul iunctā: q̄tū circūferētia firmamē
tē excedit i magnitudine suū centrū: cū intel
ligat filio suo se q̄st alteri ipm deitate vestitā
Quarto rōne dilectiōis. **T**ar⁹ est em amor be
ate s̄gis ad quēlibet minimū gl̄iosum: q̄ i
regno celoz natura angeli et huana diligens
aliquē iā beatū est sic p̄dicat⁹ q̄st centrū ad cir
cumferētiā firmamētū. vlt⁹ mīr respectu amo
ris q̄ ipa s̄go gl̄iosa minimū beatum amat.
p̄siderato fontali p̄ncipio vñ tal⁹ amor origi
nē habet. **E**t p̄p̄ hūc amorē s̄gis gaudiū du
plicat⁹: dū illū beatū iuxta capacitātē suā cer
nit pleno et q̄cto desiderio gl̄iosum. **E**t sic per
hūc amorē et p̄ hūc modū p̄ q̄libet sc̄to multi
plicat⁹ s̄gis gaudiū in celo. **V**idēs autē semī
nim⁹ beat⁹ tantū diligere a s̄gine q̄ p̄pter euz
tāta in ea gl̄ia crescit: intātū inflāmat in amo
rem ei⁹: ac tantū lerificat⁹ de gl̄ia ei⁹ q̄ q̄tiens
intelligit eā se in gl̄ia supare: toties de gl̄ia
eius plus q̄ de gl̄ia p̄pria iocundat⁹. **S**i ergo
minor sanct⁹ q̄ est in regno celoz tantū a be
ata s̄gie dilect⁹ est: et tantū diligit eā: necessa
rio sequit⁹ q̄ oēs sc̄ri q̄ in gl̄ia s̄t maiores: am
plius diligant⁹ ab ea: atq; ampli⁹ p̄ amorē et
dilectiōis feruorē inardescāt i eā. **E**t q̄ accide
talis gl̄ia i ea p̄p̄ illos: et in omib⁹ p̄p̄ illam
multiplicat⁹. **Q**uis ḡ exp̄mere posset infinita
tem gaudiij et amoris q̄b actiue et passiue glo
riosa s̄go **M**aria hac accidentali gl̄ia varie
iocundat⁹ et honorat⁹. **D**ēs at he differētie bea
toz p̄nt dīci luna s̄b pedib⁹ eius collocata. qz
tātū differt ei⁹ accidentali gl̄ia a gl̄ia oīm p̄di

ctoꝝ q̄tū sol a p̄p̄ietatib⁹ lune. **N**ec sanct⁹
Bernardin⁹. **V**igesimalēda excellētia
ei⁹ dīcōmissiōis. **D**e q̄ sc̄r̄s p̄dicat⁹ vbi sup. **M**aria
ait. **V**arietas q̄ circūdata assistit s̄go gl̄iosa oīm gra/
a dext⁹ dei ē graz. q̄. s̄. nob in h̄ seculo pegrinis rū dei dī
dispensant⁹ p̄ eā: vñ maxie honorat⁹. **A**d h̄ em sp̄lat⁹
singulare officiū diuinit⁹ ab eterno electa est
Un ipa **P**roū. viij. testat⁹ dīcēs. **A**b etno or
dinata suz. s̄. disp̄latrix graz celestij. **U**t at
h̄ officiū suū facili⁹ exeq possz. p̄p̄ sc̄tē trini
tat⁹ maiestātē est i gl̄ia s̄blimata. **E**t istud est
diadema sp̄i et corona gl̄ie q̄ s̄go sup ange
los coronat⁹. vt intra trinitatē gl̄iam ipa sola
ampli⁹ sit euēctā ac p̄l⁹ beatissime trinitat⁹ di
ligat gl̄iaz. capiat. sentiat et fruāt. q̄ oīs alia
pura creatura s̄l s̄m p̄ra. de cui⁹ gl̄ia post fili
um p̄cipiat vniūsi. **N**ec ille. **Q**ui etiā ibidē
exorat ipaz beatā s̄ginē exclamās et dīcēs. **D**
femia ab oib⁹ et sup omia b̄ndicta. **T**u nobili
tas et p̄seruatio generis hūani. **T**u meriti la
tudo et p̄sumata p̄tas oīm creatoꝝ. tu vni
ca mī dei. tu dñā vniūsi. regia mūdi. **T**u dī
p̄latrix oīm graz. **T**u p̄sumatio vniūsi et ec
clesie sc̄tē decor. **T**u nra satisfactio digna co
rā largitore cūctoꝝ bonoz. **T**u oīm p̄rutum
donoz et graz icōphēbil mag. nudo. **T**u p̄
electū et dignissimū vasculū a p̄mo artifice
fabrefactu eētie dei capax tēplū dei. **A**n hor
tus deliciaꝝ. tu exēplū oīm bonoz. p̄solatō de
uotoꝝ. et totū salut⁹ radix et ornamentū. **T**u
porta celi: leticia paradisi: et vltra q̄ dīci possit
gl̄ia sumi dei. **V**ere balbutiēdo has laudes et
excellētiās tuas p̄nūciam⁹. s̄z mā immensaz
dulcedinē supplicat⁹ exorā: vt tu suppleas
benignitate tua iūficiētiās nras vt te digne
laudare possim⁹ p̄ infinita seclā secloz. **A**mē
Nos autē dicere possum⁹ p̄firmādo supra
dīcta q̄ b̄tissima s̄go ē cācellaria in celesti cu
ria. **N**ā videm⁹ q̄ i cācellaria dñi pape cōce
dunt tria genera lraz. **Q**uedā s̄ simplicis ius
ticie. **A**lie s̄ pure grē. et tertie s̄ mixte q̄ cōti
nēt iusticiā et graz. **E**t s̄m hūc modū de⁹ i cu
ria sua celesti h̄z tres cācellarios. **P**rim⁹ ē ad
quē spectat dare lras simplices iusticie. **E**t iste
est michael archāgel⁹ q̄ s̄m p̄cturaz rep̄nta
tiōz p̄derat aīas i statera. s̄. tā bonas q̄ ma
las: vt bonis s̄m magnitudinē bonoz dēf ma
gnitudo p̄miorū iux illd **Z**ach. iij. **E**xēbit
graz grē ei⁹. **N**al aut s̄m mēsurā delicti dēf
mēsurā supplicij. iux illd **A**p̄c. xviij. **Q**uā
tū gl̄ificauit se et i delictis fuit tātū dare ei tor
mentū et luctū. **E**t **P**rouer. xvj. dīcēt. **P**on
dus et statera iudicia domini sunt. **F**acit ad
p̄dicta lex p̄dijs. s̄. de incen. xvi. et nau. cū s̄.

Maria
oīm gra/
rū dei dī
sp̄lat⁹

T

De⁹ p̄
h̄z tres
cācella
rios in
curia sua

Pars. XII.

Scds cancellari⁹ ad quē spectat dare litteras mixtas. s. iusticie et misericordie ē brūis petr⁹ apls q̄ in palacio dei ē ianitor p̄stitut⁹. vbi sūt due porte. s. porta iusticie et misericordie. **N**ā p̄ portaz iusticie ingredunt illi q̄ saluāt ex opibz iusticie p̄ portā s̄o misericordie ingredunt illi q̄ saluant ex sola dei misericordia et grā sine opibz. **E**t istam differētiā t̄agit apls ad Ro. iij. di. **E**t at q̄ opat merces nō imputat s̄m grām s̄z s̄m debiti. **E**t s̄o q̄ nō opat credenti at i eū q̄ iustificat impiū reputat fides ei⁹ ad iusticiā s̄m p̄positi tū grē dei. sic et **D**avid dicit. beatitudine hoīs cui de⁹ recepto fert iusticiā sine opibz. cui⁹ ait **B**rūis vir cui nō imputabit dñs pccm̄. **H**ec ille. **I**o petr⁹ pingit cū duabz clauibz. qz cū vna apit portam iusticie. illis. s. q̄ dicere pnt cū ps. **A**p̄te mihi portas iusticie. et ingressus in eas p̄fitebor dño rē. **A**liā s̄o apit portā grē et misericordie. s. illi q̄bz dicit ad Eph. ij. **G**ra em̄ iustificati estis p̄ fidē. et h̄ non ex vob. **D**ei em̄ donū est. nō ex opibz ne q̄s gl̄iet. **T**ertius cancellari⁹ est ille ad quē spectat dare lras pure grē et misericordie. **E**t h̄ officiū h̄z brā s̄go. et iō dicit mī grē et misericordie. **U**ñ refert **M**aurili⁹ ro. archieps. qz cū qdā brē s̄gini deuot⁹ in tribulatiōe multa esset. ipa gl̄iosa s̄go sibi appa ruit. et a se cognosceret req̄siuit. **Q**uo r̄ndē te q̄ nō. **I**lla ait. **E**go sum misericordie mī. **D**e inde s̄bdit idē archieps. **M**aria mī sc̄tā grē et misericordie. mī pietatē et indulgētiā. ap̄ sinū pietatē et suscipe mortuos i pccis. **I**tas autē lras misericordie dat solū in p̄nti vita. **N**ā aia/ bus decedētibz q̄busdā dat lras pure grē. alijs s̄o simplicis iusticie. et q̄busdā mixtas. s. iusti cie et grē. **Q**uidā em̄ fuerūt sibi valde deuoti et istis dat lras pure grē p̄ q̄s mādāt vt tētur eis gl̄ia sine aliq̄ purgatoriū pena. **A**lij autē fuerunt miseri pccatores et ei⁹ indeuoti. et istis dat lras simplicis iusticie. p̄ q̄s mādāt vt eis fiat indigna vindicta. **A**lij s̄o fuerūt i deuotiōe tepidi et remissi. et istis dat lras iusticie et grē s̄l. p̄ q̄s mādāt vt et grā eis fiat. et tñ illis in ferat aliq̄ purgatoriū pena p̄p̄ negligētiā et torporē. **E**t ista significat in **H**ester regina q̄ vt h̄z **H**ester. viij. c. scripsit lras vt iudei sal uarent. et hostes interficerent et pauperibus manu scula darent. **I**udei em̄ figurat b. s̄gi nis deuotos q̄ ipaz laudat et gl̄ificat. qz iude us interpretat p̄fites. et isti portat secuz lras sue saluatoris. **H**ostes sunt pccatores miseri. et isti portat secū lras sue dānatōis. **P**aupes sunt in deuotiōe tepidi et remissi. et isti portat secuz lras sue purgatiōis. p̄ q̄s mādāt vt tēnt eis manu scula. i. p̄na p̄miā. **N**ā fiet qdē eis grā

p̄p̄ aliq̄lē deuotiōis. s̄z p̄na et cū purgatoriū pe na p̄p̄ negligētiā et torporē. **V**icesimater tia excellētia brē s̄gis dicit affectōis. p̄ cui⁹ de claratiōe p̄babim⁹ h̄ac verissimā p̄dicationem tribz rōnibz. s. q̄ q̄libet aia tenet affectuose et cordialit̄ diligere brām s̄ginē sup̄ omēs pu ras creaturas. **P**riā at rō dicit sublimatiōis. **E**ste em̄ **S**eneca. v. de bñficijs. **Q**uicunqz nō reddit equales p̄ suscepto bñficio. viciuz ingratitudinis incurrit. **E**t **B**reg. ait. **C**ū au gent dona. rōes etiā crescūt donoz rē. q̄si dī cat **B**reg. et **S**eneca. **T**ata dicit dīlectio et charitas cuiuslibet erga bñfactorē suū grā ē dignitas et bonitas doni suscepti seu bñficii qd̄ p̄r. **N**ā si q̄s s̄blimaret vnū vilissimū rusticū ad dignitatē militis. comitis v̄l mar/ chionis. tal⁹ v̄riqz tātū teneret illū diligere q̄ eū s̄blimauit q̄tū fuit donū sublimatiōis et dignitatē illi collate. **M**ulto aut magis euz teneret diligere si eū s̄blimasset ad dignitatē ducalē regalē aut impatoriā. **S**z si illū sub limaret ad dignitatē ep̄alē vel ad cardinala tum seu ad papatū. tanto em̄ magis teneret diligere q̄tū spūales dignitates omēs tēpo rales excedūt. vt dicit in. c. solite de maio. et obe. q̄ summ⁹ p̄fiter impatorē ancillit in spūali bus. q̄ tāto spūalibz sunt digniora q̄tū aia p̄ fert corpi. **E**t q̄bz oibz p̄r q̄tū dicit bñdicta s̄ go amari ab hūana natura q̄ illaz p̄uerit ac s̄blimauit et exaltauit v̄lqz ad dignitatem et altitudinē diuinitatē atqz ipaz naturā hūanā q̄ in cōpatiōe dei est vilissima deificauit dū il la deo p̄iurit i v̄nitate p̄sone. sup̄ quā digni/ tatē ipe de⁹ cū oī potētia sua nullo pacto posset hūanā naturā magis eleuare et s̄blimare. **N**ā ex tali inseparabili p̄iunctiōe de⁹ fact⁹ ē h̄o. et h̄o de⁹. q̄ grā et q̄ dono nihil mai⁹ vnqz ab ipso deo recipi posset. dicitē **Aug.** in. iij. de trīni. c. xix. **I**n rebz p̄rps oīz illa summa et excellētissi ma grā est q̄ h̄o in v̄nitate p̄sone deo cōiūct⁹ est. **E**t **B**ern. dicit. **I**dcirco dei fili⁹ ex clemē tia homo fact⁹ est vt h̄o fieret de⁹. q̄ clemētia nulla maior potuit repiri. **E**t q̄ h̄it vez p̄/ bat rōne p̄iūctōis siue assilatiōis. **E**ste enīz p̄ho in li. de p̄p̄. re. **I**nferior spēs superiori cō iuncta accipit similitudinē et deuotiōem supe rioris speciei. vt patet in fluminibz q̄ cū ha/ beant specifica noīa cū p̄ se existūt. tñ cū p̄iū gunt cū mari p̄dunt nomen p̄p̄riū. et mare appellatur. **S**imiliter si filia alicuius rustici p̄iūm geret in mīrimonio cū aliq̄ rege vel i/ peratore. respectu tal⁹ p̄iūctōis nō ampli⁹ ru stica. s̄z magis regia vel impatrix vocaret. hū/ manitas igit q̄ mediāte intemperata virgine

Maria
sup omēs
affectuos
fissime
diligēda

Incarna
tōis vnio
maxima

Sermo.II. Decoronatiōe Marie

Diūcta fuit diuitati ubi dei. gaudet privilegio
ipī diuitatū dū hō ex ipā pūctōe dē digne
appellat. **Q**uādis dignitas. o mag' s' b' mī
tas. o ineffabile privilegiū. o inenarrabil' p'ero
gatiua. q' ipā brā hōgo (vt sic dixerim) fecerit
de deo hoīem. et de hoīe dēū. **A**ū ei (vt ait **An**
lū in li. monologio) deo nihil mai' cogita
ri possit. hec b'ndicta hōgo ad tāā dignitatez
sblumauit hūanū gen' q' maior nō valet co
gitari. **N**ull' ei dignitat' et excellētie sūt an
geli et archangli atq' oēs alij b'i spūs i opa
tiōe hoīs deificati. cū tñ an' dālē sblumatiōem
hūane nature: minoz angel' padisi nobilior
esset necdū natura s' glia q'libet hoīe nōdū be
atificato. ppter qd' ppheta inq't deo ps. viij.
Minuisti eū paulo min' ab angel'. **E**t sal
uator ait de **I**ohē bap. **M**at. xj. Qui minor
est i regno celoz maior ē illo. **A**d hāc aut' di
gnitate deificatiōis puenit nāa hūana meri
to ipī hōis gl'iole. q' p'dictā hoīs deificatiōz
p' sola meruit q' q'libet indidū hūane
nature. **E**t p'mo rōe fidelitat' q' maiorem si
dē de incarnatiōe filij dei: et de hoīs deificatiōe
habuit q' q'libet alia p'sona hūana. **U**n' iō cō
cepit dei filiū. q' sup oēs credidit incarnādūz.
Et p'p' h' illi dixit **E**lizabeth **Lūc. j.** **B**rā q'
credidisti dē. **S**cōd' h' p'meruit rōe puritat'.
q' em purissima fuit sup oēs puras creatas
iō digna fuit q' dē cū ei purissima carne vni
ret. et de ei purissimo sanguine corpus xpi for
mare. **S**cōm ei **A**lex. de ales i. iij. pre. sū. q.
v. ar. xvj. i corpe qōnis. et ar. xix. etiā i corpe q'
stionis. **B**rā hōgo etiā i corpe m'is sue hūit
puritate maximā q' excedebat puritatē **A**de
quā habuit an' p'm. **I**cē excessit puritatē an
geloz. q' illi crescere n' pnt i merito nec decre
scere. nec sūt i puritate. **B**rā aut' hōgo potuit
p'ficere i merito. et nūq' defecit: s'z vsq' ad vlti
mū puritat' gradū possibile creaturē nō vni
te deo puenit. vñ oēm puritatē rōnalis crea
ture post filiū excessit. et iō ei incarnatiōem p
meruit. **T**ertio hāc meruit rōe humilitatis.
Quia em ipā sup oēs humillima fuit. iō dei
fili' volēs altitudinē suā humiliare vsq' ad
assumptiōem vilissimē carnis mortal' iuxta il
lud **Phil. ij.** **C**hris' exinanīuit semetipsum
formā serui accipies etc. **N**ō debuit incarnari
in ipā hōgine hūiliori creatura q' vñq' fuerit
vel erit. vt p'fundissima hūilitas creature in
finitā humilitatē suscipet maiestatis d'vine.
Et iō **B**ern' assignās rōz q're brā hōgo facta
est m' dei. ait sup **M**issus ē. **H**umil' em fuit
in corde. humil' in v'bis. humil' in factis. hūil'
in p'uersatiōe. humil' et in obsequijs. **D**icit q'z

sanct' **B**onatiē in. iij. dīf. iij. arti. ij. q. ij. q'
brā hōgo **M**aria p'meruit dicēdo hūiliter
Ecce ancilla dñi q' simul mereri possent oēs
pure creature. **Q**uarto h' p'meruit rōne cha
ritat'. **Q**uia em oīs charitas et amor cōiūscū
q' creature tā hūane q' angelice. cōpar' amo
ri et charitati brē hōis. est q'li q'dā stilla liq'ris
in cōparatiōe aque maris. vt alibi declarā
tum est. **I**ō dei sapia (que vt ait **P**ro. xxiij
Ego diligētes me diligo) cernēs se amari ma
gis ab ipā hōgine q' ab omī alio indidūo
humane nature. pot' voluit (vt dignū erat)
ei iungi p' amorē et nature vñiōē q' alicui
alteri. **E**t p'p'erea **D**iere. xxxj. inquit eidem
virgini. **I**n charitate ppetua dilexi te: iō at
traxi te miserās tui. **Q**uinto h' p'meruit rō
ne pietatis. **E**ste em **A**mb. pietas et clemen
tia est p'darissima atq' excellētissima virtus.
Un' **A**ull' i orōe facta p' laude celestis dixit
pur etiā recitat **A**ugu. i. ix. li. de ciui. dei. c. ix.
Nulla de s'ctis plurimis gratior aut ad
mirabilior est misericordia. **H**oies em ad de
os nulla re p'pius accedūt q' salutē homibz
dādo. **P**ijissim' q' dei fili' nō nū i p'ijissima hō
gine **M**aria debuit incarnari. **I**pā nāq' sup
omnes creaturas puras pietate repleta fuit
Nā ante incarnatiōem filij dei adeo peccato
ribus a via veritatis errantibz compatiēba
tur. et p' eis diuinā maiestātē iugiter dēp'caba
tur. q' de ei cōpassione d'z **T**ren. ij. **F**acta est
magna velut mare p'itio tua. **H**abebat em
maximū zelū aīaz ad imaginē dei creataz. et
ad implendā padisi domū. **U**n' dicebat deo
illud ps. lxij. **Z**el' domus tue comedit me. **F**i
lio quoq' suo moriēti mag' p'passa est q' om
nis simul pura creatura. vt diffuse p'bavi in
decima pte p'ncipali hui' op'is sermōe. j. **A**i
cet quoq' sic tenerrime compatiēret eidē vni
genito suo quē propijs oculis conspiciēbat a
perfidis iudeis sic crudeliter flagellari et cru
cifigi. tamē eis dē compatiēbat. et pro ipis pa
trem et filiū ac spiritum sanctū cordialiter dē
precabatur: vt remissionē de tanto peccato et
crimine tam horribili mererent accipe. **U**n
de fm **B**ernardū promptior erat in remis
sione iniuriarū a crucifixoribus suo filio illa
tarum: q' essent crucifixoies in illatione ea
rum. **Q** charitas ineffabilis. **A** amor incō
parabilis. **P** pietas viscerosa. **M** misericor
dia excessiua hōginis b'ndicte. **P**rofecto si pos
sibile fuisset q' aliq' mulier p'cipissz et p'pissz
oēs anglos et hoīes. et hi oēs occiderēt in p'ri
tia ipī m'is. et ipā occidētibz eos iniuriā re
mitteret: licet magna diceret ipī clemētia

Maria
oim p'ijis
sima

Incarna
tiōis vni
onē ma
ria oibz
alijs p'
sola me
ruit

Maiores tñ fuit pietas et clemencia ipsi pñssi
me pñssi. dñ liberalit pepcit illis q suu et dei
filiu occiderut. **A**ut vita oibz angelis et ho
bus incopabilis erat magis estimada. **R**eli
tudo igit ad pñcipale ppositu. dico q cu hu
mana natura (vt s. dixi) sit deficiata media
te pñssine. q dignitas e sblimitatis atqz alti
tudinis infinite. tenet q libet ho. et si no actu cu
sit impossibile: tñ desiderio et voluntate ipsam
sacratissimā pñssine infinito amore et infinita
charitate cu ct diebz vite sue. imo i eternu
cordialit diligere. **S**ecdo idē pbat rōne di
gnificatiois. Sic em hñ in clerici officia.
de vi. et ho. de. **M**aiores dignitati maiores co
petit ornatus et honor. **A**u igit brissima pñssine sit
dignissima mñ dei. q dignitas excedit omne
hñanā et angelicā dignitatē. iō sup oēs creatu
ras dñ reuereri et amari. **E**t pñssinat pñssina
rō sic. Bonu naturalit e diligibile fm pñssim
j. eth. **E**rgo qto magis aliqd hñ de bonitate:
tāto magis e diligibile. **S**z b. pñssine sup omes
puras creaturas fuit et est optia. q sup omes
est diligēda. **D**e nāqz illi pñssinat tāta bonita
te ac grāz. tantāqz dignitatē q maiorē alicui
pure creature deo nō vnire pñssinat pñssine nō
potuit. qz nulla tal creatura maior bonitatē
vel grāz atqz dignitatē capax fuit. vt pñssine ex di
ctis bñ Bonauē. i. j. di. xliij. **E**t iō ipam dei
mñem tenet oēs angli et rōnales creature di
ligere et reuereri sup oēs alias creaturas. **I**m
mo si de de nouo crearet alios angeloru atqz
creaturaz intellectualiu spēs oibz alijs crea
tis digniores. nulli tñ eēnt dignitatē (vt sic
loqr) in copatōe dei genitricis. teneretqz ipaz
sup oēs creaturas amare et reuereri. **T**ertia
rō dñ dilectōis. **A**u em amor debeat esse reci
procus. ix. eth. vt patz etiā in lenonibz et me
retricibz. et qd pl eēnt i bñtis. **U**n Jsa. j.
dñ. **R**ognouit bñs possessorē suu et alin pñssine
dñi sui. **V**inc est q cu brā pñssine vnūquēqz cor
dialit diligit. q vnus qd qz (nisi sit peior adul
tero et cane atqz bestijs) eaz ex corde diligere
dñ. **A**u tñ brā pñssine nos cordialissime dili
gat. pñssine sic declarādo. **A**u em sit quintuplex
amor. i. seruilis. quēbz seruus ad dñm suu. de
q dñ **M**at. xxij. et **A**u. xij. **F**idelis seruus et
pñssine quē pñssine dñs sup familiam suaz
Secds at amor social. de q dñ **E**cci. vj. **A**mi
co fidelis nulla e pñssine paratio. et nō est condigna
pñssine auri et argēti pñssine bonitatē illius. **E**t
autor libri q dñ facer. c. vj. canit. **U**tili ho
nihil e qz fidus amicus. **T**erti pñssine dñ amor nafa
lis. pur est parentu ad filios. et ecōtra. q ma
ior est pñssine cedentibz. de q dñ. viij. eth. **G**eneratis

ad genitū naturalis e amicitia. scz magna.
Quart aut est amor matrimonialis. i. viri
erga vxorē. et ecōtra. et iste amor excedit sup
dictos. **U**n **S**en. ij. dñ. **R**elinquet ho pñssine
suu et matrē suā et adheret vxori sue. et erūt
duo in carne vna. **S**z qñtus amor dñ cele
stialis. q est celestiu angeloz et beator. et exce
dit oēs pñssine dictos. **E**st ei tāte pñssine tōis et magni
tudinis q solus amor vñi angeli ad nos. e pñssine
fectior et intēssine actiu qz ois amor. **Q**uadru
plex pñssine actiu et pñssine in pñssine vita. qñ
ex diuina visione causat amor pñssine tōis et effi
caciōr qz simpliciter ex fide. **E**t posito q angelus
inferioris chori nos diligit cu mille qñdibus
charitatis. claz est q archangelus q e maioris
capacitatis in decuplo nos magis diligit. i. cu
decem milibz gradibz charitatis. **A**scēde q succel
siue vsqz ad seraphim. sp mltiplicādo amorē
in decuplo. **Q**uibz pñssine si ponat ab vno late
re omis amor pñssine qñtuplex. ab alia vero
amor pñssine pñssine dñco q ipa sola incopabili
ter nos plus diligit. maiorisqz charitate nob
afficit qz omes pñssine dicti simul. **N**ā sic pñssine dictus
est fm inñam **D**iony. in li. de angelica hierar
chia. **C**haritas et amor supioris ordis i cōpa
ratione inferioris: est sic circūferētia ad suu
centru. **E**t iō cu beata pñssine sit sup omes ordi
nes et hierarchias angelicas exaltata intēssine
q ipa facit ordinē et hierarchiā incōmunica
bilem vt pñssine dixim. **S**equit q ois amor aglorū
et scōz in cōparatōe ei est centru terre in com
paratōe ad circūferētia ipsi terre et oim ce
loz. et sicut apex et cacumē ac i cōparatōe totius
maris. **U**n de ipa inqñ **D**iero. in sermone ad
Eusto. **T**ota eā inca duerat diuinus amor. scz
nō solū in amorē sui sz etiā nri. **E**t iō ipsam
cordialissimā dilectōe amare tenemur. **U**n
gesima quarta excellētia ei dñ honoratiois.
Dei nāqz fili honorauit mñem suā in vita et
morte. et post mortē. **N**ā in vita ipsi matris
sue qñtuor illi fecit honores. **P**rimus honor
fuit qz magis famā ipsi qz pñssine zelaui. **E**t
hoc qñ spōsam illā hñe voluit. **P**on em vo
luit putari ad tps q esset natus ex matrimo
nio qz matrē suā infamari de adulterio. **U**n
Amb. sup **A**u. ait **I**dcircō pñssine matrē suā vo
luit desponsari: ne temeritate pñssine a dure
retur infamia. **M**aluit autē aliquos desuo
rū qz dñ matris pudore dubitare et c. **S**ecū
do eā honorauit qñ p ceteris mulieribz q fue
runt an illā. et q postea fuerūt vt erunt. ipsaz
elegit in matrē. **U**n ei dicit **S**edulius poeta.
Nec pñssine silez visa es nec hñe sequentē **S**o
la sine exemplo placuisti semina xpo. **T**erti

Maria
affectuo
sissime
diligēda

Maria
nos plus
omnibz
diliget

Maria
a xpo su
p oēs ho
norata

Amor e
qñtuplex

Sermo.II. De coronatiōe Marie

us honor fuit. qñ dignat⁹ est ei⁹ fili⁹ vocari et
subijci. **Uñ** **Ber.** sup. **M**issus ē inq̃t. **A**ya de
um regē hoīm z angloz suū audacter appel
lat filiū dicēs. **N**ū quid fecisti nob sic? **A**cce
Marie pūlegiū. **Q**uis em̃ h̃ audeat ange
loz? **D**einde descēdit cū illis z venit i **N**aza
reth. z erat sūdit⁹ illis. **Q**uare honor fuit qñ
eam in cruce exns discipulo p̃mēdauit. **Uñ**
Petr⁹ dāmi. ait. **S**misit dñs petro clauēs
ecclie. voluit z beato **J**ohi custodiaz delegare
Marie. **M**ater ē **M**aria. z mater ecclia
Sz **M**aria mī xpī. **E**cclia mī xpianoz. **D**e
Maria xps carnē suscepit. **E**cclia z sū de la
terz sui carnē pdixit. **E**x maria pdixit sū car
nem nat⁹. z ecclia p̃tulit carnē iā mortuus
Ex maria voluit nasci. z p̃ ecclia dignat⁹ est
mori. **E**x maria sel⁹ nat⁹ est i p̃sona sua. ex ecclie
fia nascūt q̃ttidie mēbra sua. **D**ixit aut dñs
Petro. **T**ibi dabo clauēs regni celoꝝ. **S**ed
nūq̃d z b. sgo n̄ celū fuit. in cur⁹ vtero s̃gia
li nouē mēsis tota diuinitas plenitudo p̃mā
sit. **D**ec ille. **S**cdo honorauit xps m̃rem suā
in morte sua. qz ad eius obitū cur⁹ tota celesti
curia aduenit. z ad felicē exēdūz de misē. iā
hui⁹ mūdi ipam inuitauit. dicēs illō **A**n̄. i
Surge p̃pera amica mea. colūba mea. for
mosa mea z veni. **I**n ei⁹ hyems trās q̃t. imber
abiit z recessit zc. **Q**ue s̃ba exponēs **H**ugo
desctō vicē. dic. q̃ hyems z imber ē vita mor
talis q̃ tāq̃ hyems ad aggrediēdū bonūz est
p̃gra z ad p̃leuerādū est nubila. z tāq̃ iber
est ad malū lasciuia. **N**ā hyems interi⁹ p̃stri
git. imber s̃o exteri⁹ soluit. **E**x s̃līr vita p̃ns i
terius p̃stringit fraternā charitatē. exteri⁹ at
dissoluit ad mūdi vanitatē. **H**yems igit trā
sūt b̃tē s̃gini. z imber ab ea recessit. q̃ nūq̃ in
fraterna charitate p̃stricta. nec ad mūdanas
voluptates ē dissoluta. **E**t iō ad eternas deli
cias a suo b̃ndictō filio est inuitata. **T**ertio
honorauit eā post mortē. qz tertia die sue dor
mitiōis cū tota celesti curia ad eā venit. et in
corpe z aia ipaz glorificauit. z in throno glo
rie ad dexterā suā eā collocauit vt declarauit s̃
in p̃cedēti p̃ncipali hui⁹ op̃is s̃mōe p̃mo
Sicut aut xps eā honorauit ita z nos pro
posse debemus ipam honorare. **P**rimo rōne
s̃tuositate. **N**ā vt inq̃t p̃hs. iij. ethi. **V**ir
tuti p̃fecte nō p̃t fieri p̃dignus honor. **S**i g̃
hoies virtuosī debent honorari. vt admonet
impator in. s̃. illud. in auten. de mono. coll. j.
vbi ait. **V**ir deo amabil in p̃uersatōe sancta
longeuū vite pagēs rps. pollēsq̃ animi s̃tu
tibus. z corpis opatōibz veneret. qz i eo grā dī
relycet. **P**rofecto ipa virtuosissima dei geni

Maria
nos pro
posse ho
norare de
bemus

trix sup om̃s grā dei z s̃tutibz plena: debet su
per om̃es honorari. **S**cdo rōne s̃tuositate.
Nā. j. **P**et. ij. dñ. **R**egē honorificate. **S**i g̃
reges debent honorari a subdit⁹. multo mag̃
regina z impatrix toti⁹ orbis. **T**ertio rōne
necitalitatis. **N**ā s̃m p̃hm. ix. ethi. **B**ñficiat⁹
q̃libet dñz in aliq̃ recōpēlare z gratitudinē oñ
dere erga suū bñfactorē. **A**d qd̃ fac. l. sed z s̃i
lege. s̃. consuluīt. ff. de peti. he. z. ca. de forma.
xxj. q. v. z c. cū in officijs testa. **S**ū g̃ a b̃ndi
cta s̃gine innumera bñficia receperim⁹. z q̃tti
die recipiam⁹. nec in aliq̃ altro possum⁹ recom
pēlare seu reddere vti n̄ i reuerētia z amo
re. seq̃t q̃ ad ipi⁹ honorē z reuerētiā debemus
q̃ttidie aliq̃d facere ipamq̃ post deū toto cor
de diligere. **N**isi em̃ ipa s̃go esset: iā sepins
p̃ctōres ira diuina delinisset. illosq̃ p̃misset
Sz brā s̃go tāq̃ pia mī eos abscondit. **I**n
illud ps. xxx. **A**bscondes eos i abscondito fa
ciei tue. **S**icut em̃ p̃atio videns pullos suos
sibi nō assilari: valde odit illos. z nisi mī eos
absconderet: statim ipos occideret. **S**z semel
la ducit eos i abscondito. z occulte nutrit eos
donec plume eoz assilēt p̃nis. qd̃ pater cā
rens libenter postea videt eos. **S**ic diuina ius
ficia vidēs p̃ctōres dīssiles xpo in opibus:
odit illos. atq̃ p̃deret: nisi mī pia z aduoca
ta p̃ctōz s̃go b̃ndicta eos absconderet z p̃ote
geret s̃b alis iue mīscōdie: donec reuocet eos a
p̃ctis. facietq̃ ipos s̃iles xpo i s̃tutibz z bōis
opibz. atq̃ eos rep̃ntat p̃ri celesti q̃ illos oca
lo grē sue libetē ituef. **Q**ue om̃ia cōsiderant
Aug. inq̃t ipsi gl̃iose s̃gini. **D** brā s̃go ma
ria. q̃s digne valeat graz z laudū p̃conia im
pēdere q̃ tuo singulari ascēsu mūdo succurri
sti p̃dito. **Q**uas tibi laudes fragilitas hūa
ni generis p̃soluer. q̃ solo tuo p̃mercio recupe
rādi aditū inuenit zc. **Q**uare cū s̃bis colligi
tur. xxv. excellētia ipi⁹ s̃gis q̃ dñ. laudatiōis.
Audare em̃ eā debet om̃es p̃p̃ debitu: meri
tū z exemplū. **P**rimo qd̃ eā laudare dēm⁹
p̃pter debitu: q̃ cū essem⁹ p̃diti ipa nob salutē
attulit. z a morte eterna nos liberauit. **E**t iō
ipa dicere potest illud **E**zech. vj. **R**emorda
bunt mei liberati zc. **S**cdo p̃pter meritū qd̃
inde p̃sequimur. **N**ā ex h̃ liberamur a p̃fusiōe
etna. p̃seruamur a culpa. z digni efficiamur
vita etna. **I**pa ei⁹ inq̃t **A**c̃i. xxiij. **Q**ui audie
menō p̃fundet. z q̃ operant in me non pecca
bunt. **Q**ui me elucidaēt vitā eternā habebūt.
Tertio debemus eā laudare p̃pter exemplū.
Habemus em̃ exemplū ab angelo q̃ eam taz
reuerēter salutauit. **A** filio. qui ipam in tāta
reuerētia habuit q̃ ei subdit⁹ zc voluit. **Au.**

Maria
om̃s lau
dare de
mus pro
pter tria

3
2 Maria
oibo cõil
fima

pe respiciunt p̄tēplatiuos : appellantes eos
ociosos. ⁊ p̄tēplatiui actiuos tanq̄ terrenis
actibz nimis intētos. **I**o ipsa voluit esse i h̄
duplici statu. vt vtrūq̄ approbaret. Et ideo
appellat sol. **S**an. vj. qz sic sol ē in medio pla
netarū. sic ⁊ ipsa est i medio p̄templatiuorū
⁊ actiuorū. Planete q̄dē supiores significāt
p̄tēplatiuos. q̄ magis appropinquāt ad celū.
Planete p̄o inferiores significāt actiuos. q̄
magis applicant̄ terrenis. **I**pa ḡb̄ndicta vir
go tāq̄ sol: ē in medio: inflāmās p̄tēplatiuos
in diligēdo ⁊ actiuos illuminās in agendo.
Secdo ipa fuit religiosa ⁊ laica. sepe ei religio
si laicos p̄dēnāt. ⁊ laici religiosos iudicant.
Et iō b. ḡgo fuit claustral. qz in suo thalamo
hibat. ⁊ foras sine magis necessitate vl' vili
tate nō exibat. Et fuit laical. qz ceteris femis
se p̄fo: mabat. ⁊ cū eis ad templū ⁊ ad dies
festos ibat. vt p̄t̄z **Au. ij.** Et iō significat per
templū. iux̄ illd p̄s. diceris deo. **S**uscepim⁹
deus misericōdiam tuā in medio tēpli tui. Sic
em̄ templū est loc⁹ cōis laicis ⁊ clericis: sic ad
ipam oēs cōis accedere p̄iūt. Laici vt terrena
sapīēter diligāt. Et religiosi vt mūdāna cō
temnāt. **T**ertio fuit ḡgo ⁊ iungata. **V**irgi
nes em̄ respiciebāt iungatas tāq̄ corruptas.
Et iungate respiciebāt ḡgies tāq̄ ifecundas.
Et iō ipa i h̄ duplici statu ēē voluit ⁊ vtrūq̄
approbare. Et iō significat p̄ firmamētū. qd
est i medio aquarū. **N**ā aq̄ supiores i cristal
lum p̄uerse significāt ḡgitatē. Aque p̄o in
feriores fluxibiles mīrmonū. **B**rā igit̄ ḡgo
est tāq̄ firmamētū i medio istarū aquarū. ḡ
gines p̄firmās i p̄posito castitat̄. ⁊ iungatas
in studio bone op̄atōis. **Q**uarto fuit plata
⁊ subdita. sepe em̄ plati respiciūt subditos. ⁊
subditi iudicāt p̄latos. Et iō ipa fuit prelata
qn̄ in matrē dei fuit assumpta. ⁊ tñ fecit se sb̄
ditā. qn̄ se vocauit ancillā. vñ significat p̄li
gnūm vite. **D**e q̄ d̄z **Ben. ij.** **L**ignū vite in
medio paradisi. **P**aradisus em̄ significat ec
clesiā. in q̄ sunt plati ⁊ subditi. in q̄z medio
est brā ḡgo tāq̄ lignū vite reficiēs platos ci
bo sapie. **S**uñ illd **Ecc̄i. xv.** **A**biuit illuz pa
ne vite ⁊ intellectus. ⁊ sb̄ditos cibo salutaris
obediētie. **D**e q̄ d̄z **Jo. x.** **M**e⁹ cibo est vt fa
ciā volūtātē ei⁹ q̄ misit me. **Q**uinto fuit p̄so
lata ⁊ tribulata. **S**epe em̄ tribulati p̄solatol
iudicāt. ⁊ p̄solati tribulatos p̄dēnāt. Et ideo
ipa fuit in maxia p̄solatōe. qn̄ ei angelus ad
uentū filij dei nūciauit. ⁊ qn̄ ipm saluatores
mūdi p̄cepit. **U**n̄ dixit **Au. j.** **E**xultauit sp̄i
ritus me⁹ in deo saluati meo. **F**uit etiā i ma
xima tribulatōe. qn̄ filiū suū crucifixū vidit

Sermo.II. De coronatiõe Marie

⁊ iō figurat p lunā. **San. vj.** Luna em lucet i nocte. ⁊ qñq; etiā apparet i die. s; m lux eius magis apparet in nocte. **At** filii bñi hōgo apparet his q sunt i die. p solatōis. erudies eos ne euanescent p inanē leticiā. ⁊ his q sūt in nocte tribulatiōis: pfortans illos ne frāgāt p ipatiētiā. **Magis** aut lucet his q sunt in tribulatiōe q illis q sunt in p solatōe. **Sexto** fuit iusta. ⁊ tñ nō vitauit pctōz remedia. vt patuit in ei⁹ purificatiōe. **Au. ij.** Sepe aut iusti despiciūt pctōres: ⁊ pctōres vilipēdūt iustos. ⁊ tñ ipa fuit iusta. vt iusti p eā recipiāt grām. ⁊ voluit pctōz hñe remedia. vt pctōres p illaz sperēt inuenire veniā. ⁊ iō significat p auro. **Can. vj.** ⁊ p stellā matutinā. **Eccl. i.** Aurora em ⁊ stella matutina sūt medie int noctez ⁊ diē. ⁊ ipa est media int pctōres ⁊ iustos. **Per** ipam em pctōres recipiūt misericōdiaz ⁊ iusti felicitatē eternā. **Septimo** fuit diues ⁊ paup. **Sepe** em diuites vilipēdūt paupes. ⁊ pauperes ipos diuites dñādos putat. ⁊ iō ipa diuitias hñe voluit. qñ magi suo filio auruz obtulerūt. s; tñ paupratē elegit. qz illud pauperib; erogauit vt ex h̄ dare ē intelligi q ⁊ diuites ⁊ paupes pnt saluari. s; tñ tutior ē viā paupratis qz vbertatē. **At** iō significat p oliuā in cāpis. **Eccl. xxiij.** ad quā oēs tā diuitel qz paupes accedere pnt. **Ad** ipam em accedūt paupes vt spūalib; diuitijs dīcent. **Accedūt ⁊ diuites** vt in suis diuitijs dirigant. **Q**uigesima septima excellētia ei⁹ dicitur p tritōnis. **Ipa** em p trituit caput serpētis infernalis sic illi p dixerat de⁹. **Gen. iij. di.** Ipa pterea caput tuū. **Per** caput aut intelligi p ei⁹ suggestiō vel potestas aut astutia. **Primum** caput id est suggestiōē ipa cōtrituit ⁊ fregit. ita q nulla diabolica suggestiō ad ipaz appropinquare ausa fuit. **Un** **Fulbert⁹** eps ait. **Quid** est caput terere: nisi pncipalē diaboli suggestiōē resistēdo supare. **Brā** igit **Maria** caput ei⁹ p trituit in h̄ q h̄ginitatē ⁊ hūilitatē uauit. **Uirginitate** nāq; extinxit p̄cupiscētiam carnis ⁊ hūilitate supbiā mētē. **Scōz** caput diaboli. s. p̄tātē ei⁹ ipa p trituit p filiū suū p quē ipm diabolu suo dñio spoliavit **Un** filius ei⁹ dicebat **Ioh. xij.** **Nūc** pnceps h̄mūdi eijciēt foras. **Tertiu** caput. s. astutia diaboli diuidit in tria capita. s. i sapiāz terrenā. aialē ⁊ diabolicā. sic dicit **Jac. iij.** **Sz** ipa cōtrituit sapiām terrenā p paupratē aialē. i. carnalem p h̄ginitatē. ⁊ diabolicā. i. supbiā p hūilitatē. **U**l p̄t dicit q diabol⁹ ē maliciosus. imūdus. supb⁹ ⁊ astut⁹. **Ipa** igit p trituit maliciōsū p charitatē suā. iux illd **Judith. ix.** **Per**

Maria
caput ser
pentis cō
terens.

Curā cū labijs charitatꝫ mee. Sic ei serpens
spꝑortat venenū i ore. sic diabolꝫ spꝑortat
maliciā i suggestiōe. Et contrariio b. ꝯgo spꝑ
portauit charitatꝫ medelā in corde ope ⁊ ser
mone. Et sic serpens qñ lapidibꝫ obruit fūdī
tys necat. sic diabolꝫ qñ orōibꝫ b. ꝯgis pcurit
ab oi sua malicia chernuat. Et iō bn dꝫ. Per
curā cū labijs charitatꝫ mee. Labia ei chari
tatꝫ Marie sunt eiꝫ orōes qꝫ p nob effūdi
et intimo amore cordis. Secdo ꝑtriuit imū
dum p ꝯginitatē suā. Demos ei dicūt imū
di. qꝫ imudicias viliḡnt pcurāt ⁊ suadēt. zin
coridibꝫ imūdoꝝ libētē habitāt. Sꝫ istos ī
mūdos ipā ꝑtriuit merito sue ꝯginitatis et
puritatꝫ. Un i figurā dꝫ Judith. ix. Erit me
mortale noīs tui cū manꝫ semie traxerit euz.
Ista est em illa manꝫ de q dꝫ Proū. vi. Ma
nū suā misit ad fortia. Que ac sint illa fortia
dꝫ ibidē. Accinxit fortitudie lūtos suos. ro
borauit brachiū suū. Tercio ꝑtriuit supbū p
hūilitatē suā. Un in figurā dꝫ Judith. xiiij.
Una mlier hebreica fecꝫ pfusione i domo Na
buchodonosor regꝫ. Sic em magꝫ pfusio eet
alicui gygati si vna puella ipꝫ vinceret vl li
garet. Sic supbis demōibꝫ magꝫ pfusio fuit.
qñ ista puella bndicta p suā hūilitatē eoꝝ su
perbiā lupauit. inꝫ illd Job. xl. Ligabis euꝫ
ancillꝫ ruis. vna em de maioribꝫ ancillꝫ dei. im
mo maior oim fuit b. ꝯgo. q p suā hūilitateꝫ
ligauit diaboli ꝑtātē. Quarto ꝑtriuit diabo
lū astutū. inꝫ illd qd i figurā dictū fuit Judi
cum. iiij. In māu semie tradetꝫ sylara. i. dia
bolꝫ Ipe em diabolꝫ ē valde astutꝫ. Un apo
stolꝫ in qꝫ. ij. Cor. ix. Timeo ne sic spꝫ sedu
xit euā asturtia sua. ita ⁊ sensus vꝫ corūpāt.
⁊c. Virgo at Maria ē valde sapiēs. Unde
Proū. xiiij. dꝫ. Mlier sapiēs edificat domū
suā. i. ecclīaz militatē. Ipe igitꝫ sylara traditꝫ
est i manu femie. qꝫ asturtia diaboli tradita ē
sapie Marie. qꝫ illd qd diabolꝫ astute cogi
tat. h ipā sapiētē ordinat. Ista est illa muli
er. de q dꝫ. ij. Re. xx. Exclamauit mlier sapi
ens de ciuitate. Et j. Ingresa ē ḡ ad oēm po
pulū. ⁊ locuta ē eis sapiētē. q ab eisuz caput
sibi piecerūt ad Ioab. Ipa em ꝯgo Maria
mulier sapientissima ad deū clamat. qñ suis
orōibꝫ p nob apd deū iterpellat. Tūcꝫ sapi
enter ad pplm loquitꝫ qñ eiꝫ inspiratiōibus
illumiamur. Tūcꝫ caput sibi amputat. qñ
diabolicas suggestiōes frāgit penitꝫ ⁊ ener
uat. **U**llꝫ ꝑt dici qꝫ p h qd dꝫ. Ipa ꝑteret ca
put tuū. ondī victoria ꝯgis sup diabolū q/
druplici rōe. Primo rōne ꝑterētis. cum dꝫ.
ipa. quia non fuit vir sed femina. Secundo

victoria
Marie
super dia
bolum

Par. XII.

rone modi steredi. qz nō pūssit. nec vūlne/
rauit sz pūssit. qd em pūssit vl' vūlnerat in/
terdū resanā. qd sō pūssit nūqz vūlnerat repa/
tur. Tercio rōe pūssit quā pūssit. qz nō caudaz:
sz caput. i. suggestioz suā. serps em i cauda
pūssus euadit. sz i capite pūssit nūqz resur/
git. Ecce qz brā sgo more boni nullis qz lāceaz
suā i capite adūlarū sui: nō i pectore frāgere
qrit. Quarto rōe pūssit quā pūssit. qz nō ali
quē de pūssis demōibz: sz ipm pūssit demonio
rum pūssit. qd notat cū dī. Caput mū. Il
le ei serps qz euā recepit: figurabat lucifer qz
est caput alioz demonū. Ipi igit bndictē vir
gini supplicabat humanū gen' dicens illud
Ecce. xxvj. Tolle adūlarū z afflige iūmicū
z ptere caput pūssit inimicoz nūqz. Et ite
rum illd ps. ix. Tōtere bz ichiū pctoris z ma
ligni. Et illud Job. xl. Tōtere ipios in loco
suo. Ipa sō bndicta sgo ipis demonibz dī/
xit. Tōtera supbia duricie vīe. Leuit. xxvj.
In ipa igit gliosa ac victoriosa sagine verifi
catū fuit illud Ecce. xlvij. Tōtruit inimicos
vndiqz. Tōtruit em diabolū de supbia ten
tante malleo hūilitat. tentante de auaricia
malleo paupertatis. tentante de gula malleo
castitatis. tentante de ira malleo sobrietatis
tentante de ira malleo supporatōis. tentante
de inuidia malleo charitat. z tentante de ac
cidia malleo sollicitudis. **U**igesima octaua
eius excellētia dī: deliciositat. Ipa em habu
it delicias spūales z celestes tā in mūdo qz in
celo. iux illd Sān. vi. Que ē ista qz ascēdit de
deserto delicijs affluēs in iux sup dilectū suūz
Primo em habuit delicias spūales i hō mūdo
De qz dīc Bern. Quid nisi delicias dīce
rim sgitatis decus cū munere fecunditat. ha
militat. insigne. distillat. charitat. fauū mi
sericordie viscera. plenitudinē grē. z progar
uam glie singlar. Nec ille. Scdo habuit de
licias celestes. z iste scti triplē dīctia. Aliq
em sunt generales. aliq spūales. z aliq singla
res. Prime delicie generales sunt oībz scris
cōes. De qz dīc em sctō dīc Aug. qz i eterni
tate dī vīget. i vīrate dī lucet. z i dī bonita
te gaudet. Iste at delicie cōes nobili' sunt in
sagine qz in ceteris scris. qz iocūdi' gaudet. clari
us vider z nobili' vīget. Un Sāp. iij. dī.
D qz pulcra est casta generatio cū claritate.
In hō em qz dī casta generatio: notat qz iocū
dius gaudet. ex eo qz sgo pūssit. z tū genu
it. In hō sō qz dī cū claritate. notat qz clari
us vider. In eo at qz statim sbinferi. Imortal
est em memoria illi'. denotat qz nobili' vīget
D qz ipa bndicta sgo dar' videat dē oībz

Maria
omnibz
delicijs
affluēs

scris. p3 pūssit Diony. i. li. de ange. hierarc.
dicet. qz qto vn' angel' vl' vna anima altiori
fungit loco: tāto clari' vider dē. **A**um g zc.
Un Viero. inqz. Sicut sup oēs choros an
geloz: vt possit spēm vultūqz videre saluato
ris: quē amauerat pūssierat ex toto desidio
cordis. Et Aug. ait. Marie aīa claritate fru
itur xpi. z gliolis ei' pūssit sp pūssit sp pūssit
ciens sp videre sctis iertimabiliter pūssit
Scdo delicie dīcūt spūales. qz nō oīs scti
possidēt. sz tū sctines: martyres z doctores:
hntes aureolā. put dīcūt theologi in aīj. vīf.
xlix. Et has delicias excellētissime h3 gliosa
sago. Et em coronata aureola sginū qz ipa
est regina oīm sginū. Et coronata corona
martyz. qz ipa pūssit qz martyr fuit. vt ait hie
ro. Et coronata corona pūssit. qz in ipsa
sola remāsit fides de filio dī. quā alijs pūssit
uit: z eos i fide roborauit. Sz ad pūssit loqū
do nō solū de delicijs sginū: dico qz hnt coro
nam siue aureolā i capite. Qd significatū fū
it Apo. xvj. vbi dī pūssit fieri sup archā cor
onā aureā. Iste scti fulgidi in corpore. iux illud
Apo. iij. Ambulabūt mecū i albis: z canūt
cāricū mirabile. vt h3 Apo. iij. Et hnt famili
aritatē xpi i societate. iux illd Apo. xliij. Hi
sequunt agnū quocūqz ierit. De aut deli
cie gliosi' fuerit sagine **M**aria. de qz dī Apo
ca. xij. Mulier amicta sole zc. Alie em sctines
hnt coronā aureolā. ipa aut coronā. xij. Itell'
adornatā. Alie decorant veste alba. z ipa est
sole amicta. Alie sequunt agnū pedibz suis.
z ipa h3 lunā sbinferi suis. i. eccliam militā
tem z triūphantē sbinferi suo. Alie cātāt p
pūssit sgitate. z ipa pūssit sgitate z fecun
ditate. z iō ibi dī. In vī hnt zc. **T**ercio
h3 delicias singlares qz notat cūz dī. In iux
sup dilectū suū. Ubi notādū qz qtuor inter
alias sunt eius delicie singlares. Prima dī
securitas. quā maxime habuit i mūdo. Se
cura em erat qz pūssit nūqz cadere poterat.
qz sup dē iux erat. ait em ps. Qui pūssit
in dno sic mons sion nō pūssit i eternūz
zc. Erat em securissima de sua pūssit grā et
glia. qz pūssit sctificatōz erat i dīuīa grā pūssit
ta. iux illud ps. xlv. Flumīs ipeus sctificat
ciuitatē dī: sctificauit tabernaculū suū altissi
m'. de' i medio ei' nō cōmouebit. Scdo sgo dī
magna dignitas. In iux em erat ei a qz an
gelice pūssit reuerēdo resiliūt. z i cū cōpūssit
ctu aspiciēdo tremūt. iux illud qd canit ec
clesia. Tremūt vidētes angeli zc. Et quem
laudāt agli adorāt dīctōes. tremūt pūssit
zc. Tercia dīcūt potestas. Qui enim alicui

K
Delicie
spūales.

L
Delicie
Marie
singlares
scti qtuor

Sermo. II. De coronatiōe Marie

rei inimicū fortē ei sibi assumit. et ea sic vult
vrit. Et sicut ipa dei mī de oīpotētia filij sui cui
est inimica q̄tū vult sibi assumit. Et ideo dicit
Eccl. xxiij. In hierl'm p̄as mea. Et Bē. in
q̄t. Quare misereri nō poterit mī oīpotētie?
Quinta ē filij sui tota p̄prietas. qd nota ē cū
dicit sup dilectū suū. Alij em filij nō sunt tota
liter mīis. s; etiā sunt p̄is. Ite aut filij tot?
brē s; gis qd ad hūanitatē fuit. qz nullū carna
lem p̄m habuit. Et iō ipa tota sup eū inixa
fuit. et ei delicias abūdātissime degustauit. et
p̄p̄t hīpe illi inq̄t. Cān. vij. Quā pulcra es et
qz decora charissima in delicijs. De ista qz de
licatissima s; gine v̄sificatū fuit illud Job. xx
ij. Sup oīpotentē delicijs affluēs. et eleua
bis ad deū faciē tuā. Rogab eū et exaudiet te
et in vijs tuis splēdebit lumē. Qui em hūilia
tus fuerit erit in gl'ia. et q inclinauerit oculos
suos ipe saluabit. Dicit s; gō delicijs plena:
q dixisti. Proū. viij. Et delicia mee esse cū fi
lijs hoīm. Fac vt de nob s; fice illd. Neemie
ix. Abūdauerūt delicijs a bonitate tua mag.
Magis manona excellētia brē s; gis de q̄siti
onis. Ipa em singulari deū q̄sivit. et inueni
re meruit. eo q eū q̄sivit suo tpe loco et modo
Primo em q̄sivit eū suo tpe. s. ḡe. et iō inue
nire meruit grām dei. et p̄ p̄leq̄ns ipm deū. Et
iō dixit ei angel⁹. Inuenisti grām apud deū
Lu. ij. Et h̄ significatū est. Lu. ij. vbi dicit q p̄
triduū inuenit filiū in tēplo. Prima ei dies
fuit tps an legē. et nō potat inueniri. Nā licz
rogasset Moyses dicēs. Exo. iij. Obsecro
dne mitte quē missur⁹ es. nō fuit exauditus.
Secūs dies fuit tps s; lege. in q̄ etiā nō po
tuit inueniri. Un licz dixisset. Ia. l. li. clxij
Utina dīrūpes celos et dēscēderes. tū nō fu
it exaud it⁹. Tertia at dies fuit tps grē. Et i
ista die si q̄rit de facili inuenit. Un dicit. Iste.
lv. Querite dñm dū inueniri p̄r. iuocate eū
dū p̄p̄e. **S**ecūdo q̄sivit eū suo loco. S; no
tā dū est q̄ xps tribz loc⁹ fuit q̄sīt. s. i p̄lep̄io a
pastoribz. in tēplo a parētibz. et in sepulcro a
sanctis mulieribz. Primo pastoribz fuit dictū
Lu. ij. Inuenietis infantē in p̄lep̄io. Ubi scitē
dū q xps inuenit in hūilitate. et iō dicit. Inue
nietis infantē. Itē inuenit in paup̄tate. et iō
s; dicit. p̄anis inuolutū. Inuenit etiā i carnis
maceratiōe. et ideo addit. postū i p̄lep̄io. In
his aut tribz loc⁹ Maria deū q̄sivit et inue
nit. s. in hūilitate. qn se ancillaz vocauit. In
paup̄tate. qn oīa terrena p̄tēp̄it. et in carnis
maceratiōe siue asperitate qn s; gitate deuonit
Hoīes aut mūdani deū q̄rere cōtrario vo
lunt in delicijs. in diuitijs et in honoribz. sed

ibi nō inuenit. in illud Job. xxiij. Nō inue
nit in terra suauit vinctū. i. carnaliū et delici
osoz. Abyssus dicit nō est mecū. i. hūana cupi
ditas. q nō h̄z fundū. qz sic dicit. Eccl. v. Quia
rus nō implebit pecunia. Et mare loquitur
nō est mecū. i. tūmēs supbia. Supbia em in
star maris sp̄s alios itumescit. sp̄s feruet sp̄s
est in motu et p̄turbatōe. In illd. Iste. lvij
Hoz impij q̄i mare feruēs qd q̄scere nō p̄t
Secūdo xps q̄sīt fuit in tēplo a parētibz.
Un vt h̄z. Lu. ij. dixit ei brā s; gō. P̄ tu⁹ et
ego dolētes q̄rebam⁹ te. Primo em q̄sierunt
eū in comitatu. et nō inuenērūt. Postmodū
q̄sierūt illū int cognatos et nōros. et sicut nō
inuenērūt. Tandē q̄sierūt eū in tēplo. et inue
nērūt. **E**t aut sciendū q̄ rep̄it quadruplex
amor. s. p̄uar⁹. mūdān⁹. domestic⁹. et diuin⁹.
Nō potuerūt igit ipm inuenire apd seipos:
qz nō inuenit in amore p̄prio siue p̄uato. cū
ille amor sit periculosus. iux illd. ij. Thim. iij
Instabūt tpa periculosa et erūt hoīes seipos
amātes et c. Secūdo nō inuenit in comitatu
hoīm mūdānoz. qz nō inuenit in amore mū
dano. iux illd. Job. xxiij. Sp̄s veritat⁹ quē
mūdus nō p̄t recipere. Tertio nō inuenit cū
inter cognatos et nōros. qz nō inuenit i amo
te parentū. Un Bē. inq̄t. Quō bone Iesu i
ter cognatos meos te inueniā: q̄ inter tuos
mime es inuētus? Inuenērūt aut ipm in tē
plo dei. i. in amore sp̄uali et diuino. iux illud
Job. xxiij. vbi ipe ait. Si q̄s diligit me fino
nē meū suabit. et ad eū veniem⁹ et māsionem
apud eū faciem⁹. Et de his q̄tuor amoribz
dicit idē saluator. Lu. xxiij. Si q̄s venit ad
me. et nō odit p̄m suū et m̄rem. Ecce amor
domestic⁹. Adhuc at et aiām suā. Ecce amor
p̄uatus. Et q nō baiulat crucē suā. ecce amor
mūdānus. Ille em crucē baiulat q̄ crucifū⁹
est mūdo et mūdus sibi. Et venit post me. ec
ce amor sp̄ualis et diuin⁹. Tertio fuit q̄situs
in monumēto a sanctis mulieribz. s; ibi euz
iacentē nō inuenērūt. Et p̄p̄t h̄ beata s; gō cū
eis ire noluit. siue p̄pter dolorē quē habuit
set vidēdo sepulcrū. siue p̄pter lāguorē quē in
currerat p̄pter filij sui obitū. siue qz sciebat
eū resurrexisse gl'iosum et immortalitē indu
tum. Credēdū est em q̄ p̄mo appuit ipi m̄ri
qz alteri p̄ resurrectōz. iux illd. Sedulij poe
te. Semp s; gō manēs: hūiusce v̄sibz altans
Luce palā dñs p̄us obrulit et c. Absurdū ei
fuisse si p̄us eīncos de sua resurrectiōe letifi
casset. et m̄ri desolate vltio appuisset. **T**ertio
q̄sivit deū debito mō. **M**od⁹ at q̄redi deū fm
dionij est triplex. Prim⁹ est per sensibilibz

In tribz
amoribz
xps q̄rit.
s; i q̄to
inuenit

Maria
deū q̄rere
et inuenire
meruit

Eps q̄s
itus est in
tribz loc⁹

De q̄ri manu ductōz. lūc illud **Sap. xij.** **A** magni tudine speciei z creature cognoscibilis potit cre ator horz videri. **Et Rom. i. dī.** Inuisibilia dei p ea q̄ facta sunt intellecta spiciunt. **Et** iste mod⁹ cognoscēdi ē mag⁹ puuloz z inci pientiū. **Scd⁹** mod⁹ ē p intellectuāliū opari onē. z iste mod⁹ ē mag⁹ puectoꝝ z pficiētiū. q̄ relinquit sensibilia z visibilia z puerunt se ad intellectuālia. z tales deū inueniūt. q̄ ait **Prover. viij.** Qui vigilauerit ad me: inue niet me. **Ter ti⁹** mod⁹ ē p immediatā vniōnem z iste ē pfectoꝝ. q̄ relinquit sensibilia. z dese runt intellectuālia creata z imediata ad diuī na ascēdiūt. z reiformes effecti deo se imedia te vniūt. **Et** istū modū q̄rēdi deū habuit brā ḡgo. **De⁹** em̄ dī ignis: sol z amor. **Brā** autē ḡgo intātū fuit igne diuio inflāmata q̄ qd amūmō fuit i ignē puerfa. **Cū** ei dicat **Thyrl. de Paulo.** q̄ sic ferz imūssuz i ignē totū effici ciur ignis. sic ipe charitate succēsus tot⁹ effe ctus ē charitas. pfecto h mltō mag⁹ dici pōt de ḡgie bñ dicta. **Itē** intātū fuit sole diuio p lustrata q̄ ipō sole fuit amicta. vt dī **Apoca. xij.** Itē intātū fuit amore diuio repleta q̄ to ta fuit i amorē liqfacta. vñ dicebat **San. v.** **A**ia mea liqfacta ē vt dilect⁹ locut⁹ ē. **Tri gesima** ei⁹ excellētia dī regetōis. **Sup** omes em̄ puras creatas q̄rē interiorz hois z vaca tiōnē mētē ip dilexit. z iō i thalamo suo clau so ostio morabat. **Un̄** inq̄t **Bern. sup Mis sus ē.** q̄ nō ē credēdū q̄ angel⁹ gabriel q̄n ad eā salutādā prexit ostiū aptū iuenerit. s̄ s̄bā litate nature s̄te clauso ostio itroiuuit. **Uolū it** at brā ḡgo tumult⁹ fugere z sibi vacare mltis de causis. **Primo** vt oēs suas secretus deo offerret. **Scdō** vt suā castitatē cauri⁹ cu stodirer. **Et** istas duas causas ponit **Bern.** vbi. s. dī. **Ingressus** ē angel⁹ i secretariū pu dici cubituli: vbi ipa clauso ostio orabat prez ā abscondito. q̄ nimiz sibi i pposito erat frequ tias hoim fugere z colloq̄a vitare. ne vl ora tis silentiū turbaret: vel p̄nētis castitas tē taretur. **Tertio** q̄siuit q̄rē mētis: vt ad susci piendā grām spūsc̄ti se abilitaret. q̄ regetcit sup humilē z q̄rēti. **Ma. lxxj.** **Un̄** apli recepe rūt spūsc̄m sedētes. i. a cur secularibz quie scētes. **P̄nc** etiā est q̄ filij isrl māna recipere nō poterūt q̄ diu fuerūt i egypto z donec ha buerūt farinā egypti. z donec trāsierūt mare egypti. **Ille** em̄ esse i egypto dī: q̄ adhuc est i pctō. z ille h̄z farinā egypti q̄ retinet occasio nes pcti. z ille nondū trāsinit mare egypti q̄ adhuc intricat cur⁹ mūdi. **Quia** igit beata ḡgo pfectā mētē q̄rē habuit. iō spūsc̄tus in

ea pfecte q̄ruit. **In** q̄busdā em̄ nullo mō req̄ elcit. **In** alijs regetcit s̄z nō pfecte. **In** q̄bñ dā hō regetcit pfecte. **Ma** i pctōibz n̄ requi elcit. q̄ i eis ē pugna p̄tinua. **In** sc̄tis hō pe regrinātibz regetcit semiplene. q̄ i eis ē req̄ es semiplena. **In** sc̄tis at̄ triūphātibz pfecte regetcit. q̄ i eis ē req̄es pfecta. **Et** q̄ in brā ḡ gine fuit req̄es pfectissima. z ipa bñdicta dei mī sp vacauit diuis. iō spūsc̄lanc̄tus pfectissi me in illa requieuit. **Unde** ipsa inquit **Ecc̄i xxiij.** **In** omibz requie q̄siuit: z in hereditate dñi morabor. tūc p̄cepit z dixit mihi creator oim. **Et** q̄ creauit me regetcit in tabernaculo meo. **In** figurā aut̄ p̄dictoꝝ legit **Gen. viij.** q̄ noe tribz viabz colūbā emisit de archa. **In** p̄ma aut̄ vice nō regetcit. q̄ loca paludosa i uenit. **In** sc̄da hō vice regetcit s̄z nō pfecte. re getcit em̄ aliq̄stulū in arbore oliue. s̄z cito ad archā redijt. **In** tertia aut̄ vice regetcit pfecte q̄ vltra ad archā nō redijt. **Per** qd̄ dat in telligi q̄ corda paludosa. i. imūda. spūsc̄lanc̄tus fugit. **In** cordibz hō sc̄toꝝ pegrinātū q̄sc̄it s̄z nō pfecte. q̄ i eis aliqua carnis repugnāti am inuenit. **In** cordibz aut̄ sc̄toꝝ triūphātū um pfecte regetcit. q̄ i eis nullā penit⁹ repu gnātiā carnis reperit. **Et** ista mō i bñdicta ḡ gine pfectissime regetcit. cur⁹ caro spūi nō re pugnabat. nec aliq̄s mor⁹ iordiatos emitte bat. s̄z rōi penit⁹ obediēs erat. **Ip̄sum** q̄z dicere q̄ ipa q̄rēssima ḡgo regetcit i seipsa z regetcit i nob. **Regetcit** ei p̄mo i seipsa i h̄ mū do z nūc regetcit i celo. **In** h̄ ei mōdo regetcit: q̄ ad corp⁹ z aīaz. **Quo** ad corp⁹. q̄ (vt s. dī. crū ē) ei⁹ caro cū aīa nō hūit pugna. sic h̄z ca ro alioꝝ. in̄ illō ad **Sal. v.** **Laro** p̄cupiscit adūsus spūm. **Aīa** hō ei⁹ p amorē cū deo vni ta fuit. z iō pfecte cū ipō regetcit. **Un̄** dicere poterat cū pph̄a p̄s. iij. **In** pace i idipz dor miā z regetcit. **Scdō** regetcit mō i celo i cor po. ē z aīa. **Un̄** ipa inq̄t **Ecc̄i. xxiij.** **In** ciuitate sc̄tā s̄lt regetcit. **Regetcit** ei ei⁹ corp⁹ in deo q̄stū ad oēs sensus. **Nā** oculi ei⁹ requie scūt in vidēdo faciē xp̄i. **Nares** ei⁹ in audien do vocē illi⁹. **Nares** ei⁹ i odo: ādo odorē xp̄i. **Os** ei⁹ i loq̄ndo ore ad os cū filio **Manus** ei⁹ i t̄gēdo psonā xp̄i. **S̄lt** ei⁹ aīa i deo pfe cte regetcit. ei⁹ intellect⁹ i pulcritudine sūme ve ritatis. ei⁹ volūtas in dulcedine summe sua uitatis. ei⁹ memoria i p̄tinuatōe eternitatis. **Et** p̄p̄ ista dī de q̄libet brō. z mltō mag⁹ dici pōt de illa **Ma. xxij.** **Sedebit** p̄p̄s me⁹ i mlti tudine pacis i tabernaculū fiducie. z in requie opulēta. **Ipa** em̄ mō sedet z regetcit i multi tudine pacis q̄stū ad visienē z pulcritudinez

Spūsc̄lā
ci⁹ diuer
simode i
homibz
quiescit.

Maria
vacatiōe
mētē i de
um quie
tissima

S
Maria
requieuit
in se

Bermo.II. Decoronatiōe Marie

Maria
requeſcit
ſex hoibz

ſumme p̄itaz. ⁊ i tabernaculū fiducie q̄tū ad
eternitatē ſecuritaz. ⁊ i rege opulēta q̄tū ad
dulcedinē ſumme ſuauitaz. **S**ecundo p̄ncipa-
liter dico q̄ requeſcit i nob. Un notādū eſt. q̄
ip̄a requeſcit i ſex generibz hoim. ⁊ b̄ t̄ḡit. **E**c-
cli. xxiij. vbi ait. **S**irū celi circūſū ſola. ⁊ p̄
fundū abyſſi penetravi. ⁊ in oī terra ſteri. ⁊ i
oīm p̄plo ⁊ i oī gēte p̄matū tenui ⁊ oīm excel-
lentū ⁊ ſblimū colla p̄p̄a ſtute calcaui. ⁊ in
oīmbo requieſciui. **E**x q̄bz p̄bis h̄z q̄ ip̄a cō-
tēplatiuos fac̄ p̄tine delectari ⁊ tēplādo cele-
ſtia. **E**t iō ait. **S**irū celi circūſū ſola. **T**ūc ei
gyz celi circūſū q̄n p̄tēplatiuos celeſtia deſide-
rare facit. **I**p̄a q̄z p̄ſumptuosos a ſua p̄ſum-
ptione reuocat: faciēs eos timere ſupplicia
eterna. ⁊ ideo ait. p̄fundū abyſſi penetravi.
Tūc em̄ p̄fundū abyſſi penetrat: q̄n fac̄ q̄ p̄-
ſumptuosus penā etnā formidat. **I**p̄a etia
tribulatos ad patiaz animat. ⁊ iō ait. ⁊ i flu-
ctibz mar̄ ambulavi **T**ūc em̄ i fluctibz mar̄
ambulat. q̄n amaricatos ad ſtutez patiēcie
reuocat. **I**p̄a q̄z auaros deſpicere fac̄ terrena
⁊ iō ait. **I**n oī terra ſteri **T**ūc ei in cordibz ter-
renoz ſtat: q̄n eos ad frenoz p̄tēptū puocat
Ip̄a etia p̄tēptōes ſupare fac̄ vicia ⁊ p̄tēptā. ⁊ iō
ait. **I**n oī p̄plo ⁊ i oī gēte p̄matū tenui **P**ec-
catores em̄ dīcūt p̄p̄lū. ⁊ depopulati. q̄z demo-
nes eos p̄ dīſſa vicia depopulāt. dīcūt etia
gētes. q̄n gētilit̄ vinētes. **T**ūc aut̄ ip̄a in oī
p̄plo ⁊ i oī gēte tenet p̄matū: q̄n fac̄ vt ip̄ſi
p̄tēptōes vincāt ⁊ ſupent oē p̄tēptū. **I**p̄a q̄z ſu-
perbos reuocat ad hūilitā. ⁊ iō ait. ⁊ oīm excel-
lentū ⁊ ſblimū colla p̄p̄a ſtute calcaui **T**ūc
em̄ excellētes ⁊ ſblimes calcat q̄n ſupbos ⁊ ar-
rogātes ad ſtute hūilitatē inclināt. **I**n oībz
aut̄ ſup̄dict̄ ſex generibz hoim ſic correct̄ et
ſic reuocat̄ ip̄a requeſcit. ⁊ iō ſbdit. **E**t his oī-
bus requeſcit q̄tū. **D**igit̄ b̄ndicta ſgo q̄ ita li-
beter requeſcis i nob: fac̄ vt etia nos requeſcam⁹
in te. ⁊ dic nob illud **J**udic. ix. **S**ub vmbra
mea requeſcite. **Q**uia ſo tu ſp̄ i deo requeſciſti:
iō etia de⁹ ſp̄ requeſcit i te. **U**n de te ait p̄s. q̄xx
j. **D**ec requeſ mea i ſec̄m ſcl̄i ſp̄ hitabo q̄m ele-
gi eā. **I**n ḡ ſgo b̄ndicta ſup oēs puras crea-
turas requeſ habes. **N**ā requeſ ē fructū ſui la-
boris h̄re. l. oēs. vbi glo. in ſp̄bo requeſ. C. de fe-
ri. **D**e te ſo q̄ infinitā laborz tuoz mercedez
poſſides. dīci p̄t̄ illd qd̄ d̄r in. l. fi. C. d̄ appa.
p̄. p̄ro. li. xij. ſ. **R**equie laborz ſuoz portauerit
⁊c. **A**rigeliſma p̄ma excellētia b̄ſſime ſgi-
nis d̄r vulneratōis. **V**ulnerata em̄ fuit mlt̄-
tis gladijs ſiue ſagittis p̄ q̄bz in celeſti gl̄ia
reimuneratōz maximā p̄cepit. **P**rim⁹ gladi⁹
fuit timor. p̄ q̄ rogat deum p̄s. dī. **C**ōſige ti-

Maria
mir̄ gla-
dijs vul-
nerata

more tuo carnes meas. **I**ſtū em̄ gladi⁹ b̄ſſ
ſgo habuit. p̄ quē oīm carnis vicia reſeca-
uit. **D**abuit em̄ nō timorē ſeruile ſz filialem
q̄ p̄manet in ſeculū ſeculi. ⁊ q̄ aiam facit pul-
cram. **U**n ip̄a inq̄t **E**ccli. xxiij. **A**go m̄ pul-
cre dilectōis ⁊ timoris. **S**cds gladi⁹ fuit di-
uini ſmonis. ⁊c q̄ d̄r **H**eb. iij. **S**ermo dei ē
vin⁹ ⁊ efficit ⁊ penetrabilior oī gladio anci-
piti. **I**ſtū em̄ gladi⁹ **M**aria i corde porta-
bat. q̄z dei ſp̄ba ſp̄ in ſuo corde p̄ſuabat. **I**uē
illud **A**n. ij. **M**aria aut̄ p̄ſuabat oīa verba
hec p̄ferēs in corde ſuo. **U**n **A**mb. inq̄t **N**ec
hiſtoria nec l̄re docēt b̄ſſam **M**ariam gladio
virā finiſſe. **I**ncertū eſt aut̄ vtz **S**imeon p̄
gladio materiali dixerit an p̄ ſp̄bo dei valido
⁊ acutiorē oī gladio ancipiti. **T**err⁹ gladi⁹
fuit amor. ⁊c q̄ ip̄a inq̄t ſp̄ſo ſuo celeſti **V**ul-
nerata charitate ego ſum. **D**e his tribz gla-
dijs inq̄t **B**erū. **E**ſt ſagitta qd̄a timor d̄ni:
q̄ carnis deſideria p̄figit ⁊ iterficiat: vt ſp̄rit⁹
ſalu⁹ fiat. **E**ſt etia ſagitta ſmo d̄ni vin⁹ ⁊ effi-
cax penetrās vſqz ad diuiſionē aīe ⁊ ſp̄rit⁹.
Eſt etia ſagitta electa amor xpi q̄ aīaz **M**a-
rie nō ſolū p̄ſixit ſz etia p̄trāſiuit vt nullā in-
pectore p̄ginali p̄riculā vacuā amore relique-
rit. aut certe p̄trāſiuit eā vt veniret vſqz ad
nos. vt de plenitudine eius om̄es accipemus
Quati⁹ gladi⁹ fuit p̄fectiōis. q̄ multas cum
apl̄is p̄ſecutōes eſt p̄peſſa. vt alibi declarauit
Quini⁹ aut̄ gladi⁹ d̄r doloris q̄ vulnerata fu-
it in filij paſſione. **U**n exponēs **B**erū. illa ſp̄-
ba **S**imeonis **A**n. ij. **E**t tuā ip̄ſa aīam per-
trāſibit gladi⁹ inq̄t. **V**ere ita p̄trāſiuit vt eā
p̄l⁹ q̄z martyre p̄dicem⁹. **I**n q̄ nimiz ſenſum
corporee paſſionis exceſſit ⁊ paſſiōis affectus
De his duobz gladijs vltimis ait **A**mb. ſu-
per **A**n. **I**n ſcriptura ſacra gladij noīe t̄pal-
tribulatio figurat̄. **I**uē illud. **G**ladiū euagi-
nauerūt p̄tēptōes. **E**t itez. **G**ladi⁹ eoz itret i
corda ip̄loz. **E**t de **J**oseph tribulato dīcitur.
Ferrū p̄trāſiuit aīam eius. **Q**uāqz aut̄ mltē
tribulationes aīam tranſſoderint p̄ginalis be-
atiſſime. illa tamē illic ſpecialiter deſignatur
que materna tranſſixit viſcera d̄no in cruce
moriēte. **D**ec ille. **D**is ḡ q̄nqz vulneribz: ſic
filio ſuo ſuit p̄formis. **I**ta etia facta eſt par-
ticeps ei⁹ infinite p̄ſolationis. **A**rigeliſma
ſecunda eius excellētia d̄r magnificatōis. **U**
Nulla em̄ pura creatura ita deū laudauit et **M**aria
magnificauit ſicut ip̄ſa. **S**unt aut̄ inter alia **d**eū ſūme
decem p̄ que de⁹ magnificari ⁊ laudari p̄t̄. ſ. magni-
vox humana. tuba. p̄ſalterium. cythara. tym-
panum. organū. cymbalū. ſiſtrū. lyra ⁊ tybia
De quibus generibz instrumentoz legit̄. ij.

Reg. vj. vbi dicitur. **David** et omnes populi laudabunt dominum in omnibus lignis fabricatis et cytharis et lyris. et tympanis. et sistris et cymbalis etc. **Q**uia autem benedicta ergo deum magnificauerit omnibus istis modis: ostendit per canticum eius. cuius. x. psalmi istis. x. instrumentis optime concordant. Quia enim primo humana lingua deum laudari debet. **I**o b. ergo in principio sui cantici decantauit. Magnificat anima mea dominum. quod dicitur modo ut ait **Thom.** in iij. dist. xliij. scilicet in prima deum laudat. **S**ecundo laudari per psalterio. Et ideo quod psalterium exultare facit. ipse ait. Et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. **T**ertio laudare possum deum tympano. Et quod tympanum de corio fit asinino. quod est valde humile et abiectum. ideo ait. Quia respexit humilitatem ancille sue. **Q**uarto laudat de organo. et quod organum in festiuitatibus pullat. ideo ait. Quia fecit mihi magnum quod potes est. **Q**uinto laudat cymbalis. et quod cymbalum est instrumentum primum. **I**o in quanto pluri ostendit magnam dei misericordiam concessam humano generi. dicens. Et misericordia eius etc. **S**exto laudat de sistro. **S**istrum autem est instrumentum quod utebantur mulieres ad magnificandam victoriam et potentiam **David** superbum. **S**olya. ut habetur. i. **Re. xvij.** Et ideo ait. Fecit potentiam in brachio suo. **S**eptimo laudat tuba. et quod tuba est instrumentum excitans bellicosos viros ad pugnam et inimicos vincendum. ideo cecinit. Deposuit potentes de sede. **O**ctauo laudat de tybia. quod dulce facit melodiam. et quod animo suos audientes sua faciat suauitate. ideo ait. Furietes impleuit bonis. **N**ono laudatur cythara. quod in modum humani pectoris formata est. et in brachio pullat dulci melodia. ideo cecinit. Suscepit israel puerum suum. **D**ecimo laudat de lyra. et quod lyra est et arcu pullat. **I**o ipse ergo ostendens adimplere quod longo tempore promissus fuerat promissa: cecinit dicitur. Sic locutus est ad patres nostros etc. **B**ea. g. x. plures deum magnificauit. ut ostenderet se omnibus instrumentis deum laudasse. **N**on solum autem ipse sic excellenter deum magnificauit: sed etiam alios ad eum magnificandum puocauit. **U**n. **Bern.** in finem aduenit ait. **A**ngelus ipse amplius hominem non loquebatur patri: archa defecerat. deerat propheta. sacerdos auaricie studebat. dux non inueniebat quoniam venit dominum: intantum ut auderet diabolus dicere. oia regna mundi fore sua. ut patet **Mat. iij.** Et ipse filius dei qui iam predicare cepit. non inueniens dominum laudantes: veraciter dixit se non habere vbi caput suum reclinaret. **Mat. viij. et Luce. ix.** Erat igitur dominus non solum puellus sed fere nullus in conspectu hominum. et eius laus totaliter defecerat. **I**o ergo sola mutefacta hominum labia ad dominum laudandum

inuitat dicens. Magnificat anima mea dominum. quod si diceret. **Q**ues gentes magnificate eum. psalm. lxxvj. Et quod ipse super omnes magnificauit deum. ideo deus qui ait. **Reg. ij.** Qui me honorificauerit: glorificabo eum: super omnes illa in celesti gloria magnificauit et exaltauit. **T**rigesimatercia eius ex cellentia dicitur unitas. multas autem alias pertrahendo ea breuitat. **S**i enim de illis loqui velle. verificaret illud quod ait **Aug.** finem quod dicitur dicitur ad uerum dei. **F**acile me tempus quod copia deseret. **D**ico igitur per expeditioem peris quod maria fuit unitas inter benedictam virginem et deum. **A**utem quod quadruplex unitas. scilicet carnalis. que est inter virum et uxorem qui sunt duo in carne una. **S**enec. ij. Et ista unitas fuit inter beatam virginem et deum. quod ea sibi in sponsam accepit. et spirituale munus cum ea contraxit. **I**uxta illud **1. Cor. ij.** Desponsabo te mihi in fide. **I**stud autem munus fuit in initium per angelum per verba de futuro. quoniam ei dixit. Ecce concipies et paries filium. **D**einde fuit ratificatum per verba de presenti. quoniam ipse ergo sensit et dixit. Ecce ancilla domini etc. **D**einde fuit consummatum. quoniam filius dei in ea carnatus est. **E**t tunc fuerunt duo in carne una. quod in corpore christi generatio fuerunt duo. scilicet ipse ergo et spiritus sanctus. quod de eius carne corpus illud formauit. **S**ecunda est unitas naturalis quod est inter patrem seu matrem et filium. de qua dicit **Gen. xliij. vbi** **Judas** ait de fratre suo **Beniamyn.** Si intrauero ad patrem meum et puer defuerit: cum anima illius ex huius anima dependeat morietur. **E**t ista autem unitas naturalis fit quod pater debet diligere filium tanquam rem suam. et filius debet honorare patrem tanquam eam suam. **E**t pater ac filius debet communicare sibi actus et passiones suas. **I**sta igitur naturalis unitas fuit inter patrem et beatam virginem. **I**psa enim filium diligebat tanquam rem suam. **U**n. poterat dicere illud. **Reg. j.** Sicut mater unicuique diligit filium. ita te diligebat. **E**t filius honorabat matrem ut causam suam. unde erat subditus illi. **Luce. ij.** Et mater ac filius communicabant ad inuicem suas actiones. **N**am filius fuit tante clementie quod creaturam suam fecit matrem suam. et mater tante fuit excellentie. quod creaturam suam fecit filium suum. **A**dicabant etiam sibi inuicem suas passiones. **N**am in christi passione et mater fuit vulnerata gladio doloris. ut. s. dictum est. et filius fuit vulneratus affectu matris compassione. unde oblitus suorum vulnerum matrem solatus est dicens. **Job. xix.** **M**ulier ecce filius tuus. **Q**uel conuocatio passionis et actionis potest aliter assignari. **E**st enim triplex compassio. scilicet accidentalis. quando seruus comparitur domino suo. naturalis: quoniam mater comparitur filio. essentialis: quando

Unitas
quadru-
plex inter
deum et
Mariam

Lopas
sio rplex

Bermo. II. Decoronatiōe Marie

do mēbrū cōpatit capiti suo. Fuit em̄ virgo benedicta cōpassa xpo tāq̄ ancilla dño. et vt mī filio. **D**ōcavit etiā mī filio suā actōz i hēdo. qz ibi posuit suū p̄sensum. **I**te i generādo. qz ibi posuit materiale p̄ncipiū. **I**te i saluādo hūano genere. qz ibi posuit suā sollicitudinē et studiu. **T**ertia vnitas est socialis inter amicu et amicu. De qua dicit **Actuū. iij.** Multitudinis autē credentiū erat cor vnū et aia vna. **E**t ista vnitas amicitie facit inter amicos oia ec̄cōia. Amicorū em̄ oia debet esse cōia. ij. pol. **D**is em̄ amicitia i cōicatioem est vt ait p̄hs. viij. eth. c. vij. **I**sta autē vnitas et cōicatio fuit inter xpm et mrem ei⁹. **N**ā oia q̄ fuerūt filij: fuerunt mris. et oia q̄ fuerunt matris: fuerunt filij. **F**ilius em̄ tria habuit. scz carnē. aiam et diuinitatē. **E**t ista tria fuerunt mris. scz caro p̄ generatōz. aia p̄ amorē. et diuinitas ei⁹ p̄ fructōz. **S**ilr et mī habuit hūilitatē. p̄ginitatē et fecunditatē. **E**t hec oia fuerunt filij. qz ista ab illo ip̄a recepit. **Q**uarta vnitas est sp̄ialis. q̄ est inf̄ aiam et deū. d. qua dicit. **Jo. i. vi.** Qui adheret deo vn⁹ sp̄s ē cū eo. **E**t ista vnitas fuit mris ad filiū. **I**ntantum autē fuit cū eo vnita. qz (vt s. dictum est) tota erat in amorē p̄uersa. **E**t sicut ferrū misum in igne totū efficit ignis. sic ei⁹ aia charitate succēsa: tota facta est charitas: imo mltro magis inflāmata fuit q̄ ferrū ignitū. nā ferrum sic inflāmatur p̄t aq̄ extingui. et retinet materia ferri. et nō p̄t nisi cū p̄cussio ibi flecti. **C**haritas autē inflāmata ip̄s b̄ndictē p̄gis nullis aquis tribulationū extingui potuit. **U**n **A**n. viij. dicit. **A**q̄ multe nō potuerūt extinguere charitatē. **I**nsup de amore mūdi nihilo oino habuit. scz tota amore diuino inflāmata fuit. **U**n **P**iero. in smone ad **E**usto. inq̄t. **T**ota eā incanduerat diuino amorē: ita vt in ea nihil esset qd̄ mūdānus violaret affectus. **A**d ip̄am etiā flectēdā ad misericōdiam: nō oportet vt i magna violētia p̄cū: scz leui deuotione cordiū. et iō vocat virgula: qz cito flectit. **U**n **C**an. iij. de ea dicit. **Q**ue est ista q̄ ascendit per desertū sicut virgula fumi ex aromatibz mirre et thuris: et vniuersi pulueris pigmentarij? **I**pa em̄ hz flexibilitatē ad misericōdiam. et iō dicit virgula. **H**z leuitatē p̄ oimodā innocētiā: qz nūq̄ habuit aliqd̄ p̄cū pond⁹. et iō dicit fumi. **H**abet etiā redolentiā p̄ odoriferā famā. et ideo dicit. ex aromatibz. **I**te hz deuotiōem i ternā. et iō dicit thuris. **I**te habet oim̄ fructum plenitudinē et abundantiā. et iō dicit. et vniuersi pulueris pigmentarij. **T**rigesima q̄rta eius excellentia dicit libertatis. **N**ā libez arbitriū

Maria
charita /
te accēsa.

habuit in bono p̄firmatū. et ideo nulli voluit p̄sentire peccato. **P**otentia em̄ libez arbitrii multis modis potest p̄siderari. **P**rimo p̄ ut se hz indifferenter ad hoc et ad illud. i. ad peccandū vel nō. **E**t h̄ modo fuit in **A**dām i statu innocētie. **U**n dicit **Eccl. xv.** **D**eus ab initio p̄stituit hoīem: et reliq̄t eū i manu p̄siliij sui. **S**cdo p̄siderat cū dispositōe ad peccandū. **E**t h̄ est i regenerat⁹ post baptisimū. q̄ adhuc remanet i eis fomes et dispositio inclīnans ad peccandū. **T**ertio p̄siderat cū quadam quasi necessitate ad peccandū. et h̄ mō ē in nō regenerat⁹ p̄ baptisimū. qz fomes in ill nō est tm̄ dispositio ad peccandū scz q̄si q̄daz necessitas. **Q**uarto p̄siderat cū dispositione ad nō peccandū. et h̄ mō fuit i sanctificat⁹ in vtero. sicut in **I**eremīa et **I**ohē baptista. **E**t multo excellēt⁹ illis i gl̄iosa p̄gine **M**aria quā de⁹ in p̄mo instati lue p̄ceptōis p̄pauit ab originali peccato. et silr sc̄ificauit oīm̄ fomitem ad malū ab ip̄a penit⁹ elongādo. **Q**ui⁹to p̄siderat cū necessitate ad nō peccandū. **E**t hoc mō est in angelis et beat⁹. et fuit i ip̄a benedicta p̄gine ab instati incarnatōis xpi in ea in qua scdo fuit sanctificata et in gr̄a p̄firmata. ita qz post illā sanctificatōem non habuit potentia ad peccandū. **E**t q̄rū ad h̄ fuit i statu angloz et brōz. qz habuit libez arbitriū in bono p̄firmatū. **U**n **A**ug. i li. de natura et gr̄a inq̄t. **D**e br̄a p̄gine nullā p̄sus cū de peccatis agit h̄re volo q̄stionē. **S**cim⁹ em̄ qz p̄l⁹ gr̄e ei fuit collatū ad vincēdū ex oī pte p̄cū: qz p̄cipe et pareremur quē p̄stat nullū habuisse p̄cū. **S**icut autē angeli et sc̄i in gr̄a p̄firmati habet libez arbitriū in bono confirmatū. ita ecōtrario demones h̄nt ip̄m libez arbitriū in malo p̄firmatū. fm̄ theololos. maxie san. **B**onaue. i. ij. di. vij. et silr dānari. **B**r̄a autē p̄go h̄c excellētiā habuit sup̄ oīs puros homies. nā qd̄ alij h̄nt p̄ h̄c vitāz: ip̄a in hac vitā. s. p̄firmatōz libez arbitrii in bono. **T**rigesimā q̄nta ei⁹ excellētiā dicit liberalitatis. **S**up̄ oīes etenī puras creaturas ip̄a fuit liberat⁹. **U**n ei⁹ liberalitas multis rebus assilāt. **P**rimo soli quia sicut sol orit sup̄ bonos et malos: vt ait saluator **Matt. v.** ita ei⁹ liberalis misericōdia relucet sup̄ bonos vt eos in gr̄a custodiat. et sup̄ malos vt illos a malo p̄uertat. **U**n **B**erū. ait. **V**irgo br̄a at̄ velut altēz solē induit. qz ille sup̄ bonos et malos i differētiā orit. **S**ic ip̄a qz p̄rerita merita non discutit: scz oibz exorabile ac clemētissimā se exponit. oīm̄qz necessitates aplūssimā misē affectu. **S**ecundo assilāt elemosynarie libez

Libez
arbitriū
p̄siderat

Maria
liberalis /
sima

rali. **Un** **Proū. vi. d.** Manū suā aperuit i
opi. 7 palmas suas extēdit ad paupes. **Suū**
liberalitas ostēdit. 7 qz manū hz aptā. 7 bra
chiū extēdit ad paupes. 7 qz manū hz elynū
plēnā. Nulla ei laus ēet elemosynarie libali
si manū aptā teneret. 7 brachiū ad pauperes
extēderet. 7 ipam manū vacuā hiet. **Brā** igit
7 ego rāqz dei elynaria intāru est liberali qz dat
facilit. 7 iō tenet manū apertā. 7 qz dat oibz
cōiter. iō tenet brachiū extēsum. 7 qz dat oibz
bus abūdant. iō manū hz elynis plēnā. **Ter**
tio assilat mulieri forti. **Nā** de ipa d. **Proū**
vi. Surrexit 7 diuisit pdā domesticis suis. 7
cibaria ancillis suis. **Et** ibidē. Omnes dome
stici ei vestiti sūt duplicibz. **Ipa** em qbusdaz
dat cibaria grāz. 7 iō d. Dedit cibaria an
cillis suis. Alijs qz dat duplicia vestimēta.
7 tūcū. s. theologicaz 7 politicaz. 7 iō dicit.
Dēs amici ei vestiti sūt duplicibz. Quibus
dā aut dat victoriā. qn. s. ipos vincere mun
dū. carnē 7 diabolu facit. 7 eis rāqz domesticis
suis illos i pdā pcedit. 7 iō d. Deditqz pdāz
domesticis suis. Quarto assilat pūssime mri.
Un ipā dicit **Eccl. xxiij.** Ego mī rē. **Ipa** em
frigidus in amore dei ad dilectiōz inflāmat.
7 iō dicit. Ego mī pulcre dilectiōis. **Supbos**
qz 7 psumptuosos ad sui recognitiōz timore
diuie maiestatis hūiliat. 7 iō in qz. 7 timor.
Tenebrosos etiā 7 ignorātes ad cognitiōem
dei illuminat. 7 iō subdit. 7 agnitiōis. **Ipa** insu
per in pfundū desperatiōis demersos ad spēs
venie reuocat. 7 iō subdit. 7 scēspet. **Quin**
to assilat hospiti munifico 7 curiali. **Un** ipi
d. **Eccl. xxiij.** In Jacob inhabitat 7 Israel
hereditare rē. **Et** qbz 7 bis hz qz ipa hospita
tur 7 habitat cū tribu generibz plonaz. **Qui**
dam em sūt actiui. 7 cū his habitat dādo eis
firmā ad opandū pstantiā. **Et** iō d. In Ja
cob inhabitat. **Per** Jacob em (qz interpretat lu
crator) intelligunt actiui. qz sunt i mltiplici
luctatiōe istū mūdi. Alij qz sunt pēplatiui
cū qbz habitat ipetrādo eis visionē dei sine
ram. 7 iō d. In israel hereditare. **Israel** em
interpretat vir vidēs deū. Alij aut sunt pfecti.
qz hnt vitā actiua 7 pēplatiua. **Et** cū his ele
ctis 7 pfectis habitat dādo eis vitā firmā 7
pseuerantē. **Et** iō subdit. **Et** in electis meis mūt
te radices. **Et** qbz oibz p3 qz ipa bndicta 7 ego
est liberalissima. **Liberalis** em d. ille qz clar
gus 7 munific. 7 qz libetē donat 7 non mur
murat. **Un** liberaliter exponit. i. large ma
gnifice. plene 7 benigne. vt notat p **Archid.**
in c. statutu. s. insup. de rescp. li. vj. qz oia fue
runt i ipa dñā nra sup omēs. **Si** qz accipiat

B
Maria
hospitat
cū tribus
personis

liberalitas p bonitate. vt in. l. ne qz. ff. que
sen. si. ap. relcin. etiam h mō sūt liberalissima
qz oim optima. **Ipa** em ē imago bonitatis il
lius. s. dei. vt d. **Sap. vij.** **Trigesima** sexta
ei excellētia d. susceptiōis. **Dēs** em scōz 7
tutes tā noui qz veteris testamēti a 7 gēie ple
nitudinē suscepērūt. veteris qdē in 7 gēie plu
tura. noue qz legi scēti in 7 gēie iā facta. **Et**
vt clari ista videant qdā scōz noui 7 vete
ris testamēti pnumerari 7 tutes pnt. **Alaru**
it nāqz **Abel** i veteri testamēto 7 tute inocētie
vñ 7 dñs respexit ad miera eius. **Sen. iij.**
Alaruit **Enoch** 7 tute mūdicie. vñ 7 tulit il
lum d. vide **Sen. vj.** **Alaruit** **Noe** 7 tute
spei. vñ 7 sperans a diluuiō p archā liberari
ex dei spālī mādato illā mīro mō fabricauit.
Sen. vj. **Alaruit** **Abraaz** 7 tute fidei. **Sen.**
xxij. **Aredidit** **Abraaz** 7 reputatū est ei ad iu
sticiā. vñ 7 filiū imolare voluit. vt ibidē d.
Alaruit **Isaac** 7 tute obediētie. vñ 7 pūi sui
imolatiōe nō pdirit di. **Sen. xxij.** **Ubi** est vi
ctima 7 holocaustū p mī. **Et** rñdēs par ait
Dñs pūdebit fili mī rē. **Alaruit** **Jacob** 7
tute amicitie. vñ 7 dñs ei mltā secreta reue
lauit. vt de scala rē. **Sen. xxvij.** **Alaruit** **iob**
7 tute patie. vñ nec p dñm locutus ē. **Job. j.**
Alaruit **Moyles** 7 tute māfuetudis. vñ d. 7
dñs sp māfuetē rñdit. 7 iō māfuetissim? di
ctus ē. **Nūe. xij. c.** **Alaruit** **Dauid** 7 tute hūi
litas. vñ 7 iumētū se ēē dicit ps. lxxij. dū ait
Ut iumētū facerem apud te. **Alaruit** **Sal**
omon 7 tute sapie. vñ 7 sapiēter de duabus
meretricibz iudiciū dedit. **ij.** **Re. iij.** **Alaruit**
Ezechias 7 tute penitētie. vñ d. 7 versa facie
ad parietem fleuit amare. **Isa. xxxvij. 7. iij.**
Regum. ix. **Alaruit** 7 **Daniel** 7 tute intelli
gentie. vñ 7 somniū **Nabuchodonosor** expo
suit **Dan. iij. c.** **Alaruit** **Susanna** 7 tute ca
stimonie. vñ d. 7 potius mori elegitqz senibz
pferire. **Dan. xij.** **Et** isti sufficiant ex veteri
lege. **Nunc** etiā sanctos quōdā noue legis
cōmemoremus. **Alaruit** nāqz **Johannes** ba
pista 7 tute penitētie. vñ 7 a teneris annis
heremū petijt. sicut canit ecclesia dicens. **An**
tra deserti teneris sū annis rē. **Alaruit** **Petr**
7 tute pstantie post spūscēti missionē. vñ 7 le
tanter ibat ad crucē. **Alaruit** 7 **Paul** 7 tute
fortitudis. vñ 7 dicebat. **Sū** informor forti
or sum. **ij. ad Cor. xij.** **Alaruit** **Andreas** 7 tute
animositatis. vñ 7 animose crucē salutauit.
dicens. **Salue** crux pciōsa rē. **Alaruit** **Johā**
nes euangelista 7 tute doctrine. vñ d. 7 ceter
ris alit? innotuit dicens. **In** pncipio erat 7
bum rē. **Joh. j.** **Alaruit** **Jacobi** frater **Johis**

B
Maria
oimōm
tuz sulce
ptua

Sermo.II. Decoronatiōe Marie

euāgeliste p̄tute credulitatē. vñ ip̄e ⁊ Iohes
relictis om̄ibz secuti sunt xpm **M**at. iij. **A**l
ter Jacobz p̄tute claruit sc̄itatz. vñ ab om̄i
bus iust⁹ est appellat⁹. **A**lruit Philippus
p̄tute sollicitudis. vñ ⁊ fratri suo Nathana
eli dixit. Inuenim⁹ messyā. veni ⁊ vidē. **I**oh
j. **A**lruit Bartholome⁹ p̄tute p̄dicationis.
vñ ⁊ multas pegrinauit regiōes dei xpm se
minādo. vt p̄t̄z i legēda eius. **A**lruit Mat
theus p̄tute fidei. vñ ⁊ p̄m⁹ sc̄p̄it euāgeliz.
Alruit Simon p̄tute obediētie. Unde et
Simō obediēs interpretat⁹. **A**lruit Thomaz
p̄tute hūilitatē. vñ ⁊ dñō humilit̄ respondit
Dñs meus ⁊ deus me⁹. **I**oh. xx. **A**lruit Ju
das thade⁹ p̄tute aiositatē. vñ ⁊ p̄ hereticos
ep̄lam scripsit dicēs. **N**i sunt nubes sine aq̄.
Judas autē sc̄ariorh suā virtutē pdidit. vñ ⁊
laqueo se suspendit. **Q**uid de alijs dicam?
D sancti ⁊ sancte dei: quorū q̄ntisqz p̄tutibus
longe a nobis distantibz claruistis? **S**z q̄so
aīa mea audi. **I**si. de sum. bo. li. ij. c. xj. **S**i ad
boni inquit incitamentū diuina (quibz mo
uemur) p̄cepta descent p̄ lege nobis i crōz
vita sufficeret. **A**t contra: dum ⁊ deus p̄cept⁹
suis admoneat: ⁊ vita sanctorū boni opis ex
empla p̄ponat. nulla est iam de reatu excusa
tio. qz ⁊ lex dei aures nostras quotidiē ppul
sat. ⁊ sanctorū documēta n̄i cordis intima p̄
uocāt. **E**t si prauorū sepe secuti sum⁹ exempla
cur nō imitamur sc̄orū digna ⁊ laudabilia
facta? **E**t si apti sum⁹ imitari inimicos i ma
lum: cur pigri sum⁹ imitari iustos in benūz.
Exemplo igit̄ sanctorū varias sectare p̄tutes
Hūilitatē ex xpo. **D**euorōis ex petro. **A**hari
tatē ex Iohē. **O**bediētie de abraā. **P**atientie
de Naac. **T**olerantie de iacob. **A**ssumonie de
Ioseph. **M**asuetudis de moysē. **S**ol̄tariē de
Iosue. **B**enignitatē de samuele. **M**iscōdie
Danid. **A**bstinētie de daniēle. **S**ic ⁊ cetera
facta p̄ora. quo labore. q̄ moderamie. quave
intētiōe vñ cōpunctōe gerant. vñ sanct⁹ imi
tādo p̄sideret. **N**ec ille. **Q**uid igit̄ hic de vir
gine dices: nisi q̄ ceter⁹ p̄ pres: i **M**aria autē
tota se insudit gratie plenitudo. q̄re ⁊c. **E**t
ideo antiq̄ in x̄gine sancta futura suaz p̄tu
tū. ⁊ moderni ab ea iam dei matre facta sū
p̄serunt originē ⁊ plenitudinē. **E**x p̄pter hoc
ipsa inquit **E**ccl̄i. xxiij. **I**n plenitudine sc̄ō
rum dētērio mea. **H**abet quoqz alias innu
meras excellētiās: quas deuoris mētibz p̄tē
plandas relinquo. **S**olūmodo aliq̄s tangā
que incipiūt ab aliqua l̄raz alphabeti sic ino
cādo ⁊ orādo eā p̄ discursum singulaz l̄raz
A. **A**duocata humani generis defende cām

Nota.

nostrā ⁊ ora p̄ nobis. **B**. **B**ndicta sup om̄s
mulieres: fac nos a tuo filio b̄ndicti. **A**. **S**on
solatio desperatoz ⁊ cōfortatio eoz: ne p̄mit
sas nos in desperatiōis baratrum mergi. **D**.
Dilecto deuotoz: fac nos deuorōis suauita
te repleti. **E**. **E**xcellentissima oīm creatura
rum: recomenda nos tuo ⁊ nostro creatori
F. **F**ons diuinaz gratiaz sitientibz ⁊ aren
tibus nobis aquas salutare effunde. **G**.
Gratiosa deo: angelis ⁊ hominibus: fac nos
sponso tuo celesti gratiosos. **H**. **H**onorificē
tia populi xp̄iani: fac nos intētos esse tue ve
nerationi. **I**. **I**mpatrix paradisi: impetra no
bis vt efficiamur participes tui regni. **K**. **K**a
rismatū dei dispēlatrix: paup̄ratē ⁊ medicita
tem nostrā subleua. **L**. **L**aborantiū requies
⁊ refrigeriū: eternā nob̄ p̄uatiōnem p̄para.
M. **M**at̄ nostra ⁊ dei: fac nos cū filio tuo
fratre nostro p̄iūgi. **N**. **N**obilitas mūdi: ne
dimittas nos peccati ignobilitate p̄fundi. vñ
Nutrix pupilloz ⁊ orphanoz: nob̄ miser⁹ ⁊
orphans subueni. **O**. **O**mnimētū vniuersi
fac nos p̄tutibz ⁊ bonis moribus ornari. **P**.
Pacificatrix discordantiū: nos discordes et
rebelles tuo nato iubeas p̄cordari. **Q**. **Q**uar
te hierarchie p̄sidentis: nos in terra fac locari
R. **R**egina celi ⁊ terrenos tuos suos susci
pe. **S**. **S**pes om̄is tribulati: adiua nos
naufragos in hoc mari. **T**. **T**utela opp̄sioz
seuientiū in nos irā cōpelce demonum. **V**.
Vita mundi: fac recludi portas mortis ⁊ in
ferni. **N**os qz tecum fac deduci in terra viuē
tium. **A**men.

Pars secūda hui⁹ smonis de corona la
pidū p̄ciosoz

O **E**gl̄iosa x̄gie in cel̄ triūphātissime
coronata: possumus dicere deo illud
ps. xx. **P**osuiisti i capite ei⁹ coronam
de lapide p̄cioso. **H**ec autē corona est sexagin
ta trium lapidū p̄ciosoz fm̄ numez annozū
quibz vixit ipsa b̄ndicta virgo **M**aria in h
mūdo. **Q**uia s̄o nouē sunt ordines angelo
rum. iō hāc coronā ipsi angeli fabricantes p̄
quolibet ordine posuerūt septē lapides. **I**ta
qz in sup̄ma hierarchia recepit. xxi. i media
toridē. ⁊ i infima s̄itr. **S**up̄ma at̄ hierarchia
fm̄ **D**iony. i li. de angeli. hierar. d̄z grece epy
phonia. in q̄ dicūt esse tria loca triū celoz iū
p̄prietates triū ordinū angeloz ipsi⁹ hierar
chie. **P**rim⁹ loc⁹ d̄z ē color⁹ ruber. sc̄ds color⁹
albi. terti⁹ s̄o color⁹ flauī. **P**rim⁹ loc⁹ conti
net seraphin q̄ depingunt in colore rubeo p̄
pter immēse charitatis ardorē. sunt ei mag⁹
inflammati amore diuio qz om̄es ali⁹ angeli

Sexagi
tates la
pides co
rone ma
rie.

Par. XII.

Alabastrum Et isti ponunt. vij. lapides preciosos ad fabricandā coronā ardētissime seraphine. Primo scz alabastr. qd ē lapis cādid⁹ inter cāc⁹ va-
rijs coloribz de q inqt **Isi. xvj. li. eth. c. v. qvii** guēta itro posita pseruat incorrupta. Et ido **Magdalena** sumpsit alabastr. plenum vni-
guēto. **Joh. xij. 7** effudit sup caput **Jhu**. Iste aut lapis significat icorruptōem q fuit i brā
pigne. sine qua nō fuisset digna sulcipe in se
vnguentū p̄ciosum padisi. Et em dī. **1. Cor. xv.** Corruptio incorruptōez nō possidebit.
Scōtra sō dī. **Sap. vj.** Incorruptio fac ēē
primū deo. **Secūdu** lapis dī auripigmen-
Auripigmentū tum. 7 alio nomie vocat arseralcus. auri spe-
ciem p̄tendēs in colore. 7 hz p̄tūre dissoluedi
attrahendi 7 mūdificandi. vt dī in libro de
ppri. rez. Et significat inter beatā virginē 7
Joseph dissolutōem q̄ruz ad carnalē copu-
lam 7 mundiciā castitatis vtriusqz. ac mun-
dum 7 purū matrimoniū cū maria amoris
attractione. 7 quo ad oia que ad essentiā ma-
trimoniū requirunt. de q satis dixi in. iij. pte
p̄ncipali hui⁹ opis. **Simone vlf.** **Tertius** la-
Adamas pis dī Adamas. de quo dī in li. de pp. reruz
q̄ appellat gēma recōciliationis et amoris.
Et aut adamas) vt inqt **Isi. xvj. li. eth. c. de**
cristallis lapis indic⁹ duricie maxie. et vald
fortis. qui nulli cedit materie. nec ferro qdē.
nec igni. nec vnqz incalescit. Unde a grecis:
vis indomita appellat. Sed cū sit inuict⁹.
ac ferri ignisqz cōtemp̄tor: rumpit tñ sangui-
ne hirci calido 7 recēti. cui⁹ fragmēt⁹ sculpro-
res in signandis 7 p̄forandis gēmis vtunt.
Que omia possent beate p̄gini pueniēter ap-
rari. sed solū vnā assimilatiōem explanabo
breuitatis causa. 7 similiter faciā de alijs lapi-
dibus. licet ponam diuersas eoz p̄prietates
relinquēs p̄piciaci lectori eaz applicatiōem
put ei videbitur. Sic g adamas nulli cedit
metallo seu malleo pcutiēti. ita beata p̄go i
frangibilis stetit in patientia. 7 nulli cessit p
secutioni. Tacta tñ sanguine calido filij sui
fuit mollificata ad cōpassionē. 7 i teneritudi-
nem resoluta. **Quart⁹** lapis dī **Ameristus**
etiā ipse indicus. q̄ int gēmas purpureas ob-
tinet p̄ncipatū. fm **Isi. vbi sup.** 7 leuiter fun-
dit ac emittit quasdā flāmas. 7 valet 5 cbrie-
tatem. 7 facit vilē. Et (vt dī in li. de pp. rez).
valet ad repellēdā malā cogitaciōem 7 ad bo-
num p̄fert intellectū. 7 inest ei mollicies ad
sculpendū. Et silr beata p̄go inter omēs bea-
ros charitate purpureos obtinet p̄ncipatū
Nā de illa dī. **Proū. vlf.** **Byssus** 7 purpura
indumentū ei⁹. Ipa em tota facta est purpu-

ra. i. charitas. **Iux illd⁹ Sāi. iij.** Ascēsus pur-
pureū media charitate p̄strauit. **Quintus**
lapis dī achates. a flumie eiusdē nois existē-
tis in **Sicilia**. iuxta quē hec gēma pus fuit
inuenta. vt dīc **Isid. vbi s.** **Modo** autē in
pluribz locis inuenit. Et habet diuersas pro-
prietates fm diuersa loca in qbz generatur.
que simul collecte sunt. Iste (put ponit il-
de ppri. rez) valere em dī ad tēpestates auer-
tendas. ad sistendū flumina. ad regū fortu-
nas. ad vitanda picula. Itē dī reddere ho-
minē gratū 7 placētē facundū. ac vires cō-
ferre. Itē visum fouere. 7 sitim p̄desse. 7 cō-
tra venenū valere. Hāc aut gēma merito
posuerūt seraphin in corona ipsi⁹ p̄ginis: q
sup omēs creaturas fuit a deo dilecta atqz illi
gratiosa. nos qz ei reddit placidos 7 gratos.
Un de illa dicere possum⁹ illud ad **Aphe. j.**
Gratificauit nos i dilecto filio suo. **Sext⁹**
lapis dī albesto. q̄ etiā (fm **Aug. xij. de ciui.**
dei) dī assueston. Et (vt idem ait **Aug.**) in-
uenit in **Archadia**. 7 semel accensus nūqz ex-
tinguit. Un dicit **Isid. vbi s.** q apud genti-
les in quodā templo veneris erat factū can-
delabrū in quo erat lucerna sic ardēs vt nul-
la tempestate. nulloqz imbre extingui posset.
Et similiter lucerna beate p̄ginis fuit iertim
gnibilis. de q in figuram dixit **dens Moyfi**
Ero. xvj. Ardeat lucerna semp in taberna-
culo testimoniū corā dño. 7 p̄petu⁹ erit cultus
rē. Et **Sap. vij. dī.** Inextinguibile ē lumē
illi⁹. O potētes seculi. O p̄ncipes. O ama-
tores mūdi: quāto tpe durat lucerna laudū
vestraz? Lito lucerna impioz extinguetur.
Prover. xxiij. Lucerna aut p̄ginea semp
seuerat. sempqz lucet. nullas patit tenebras.
Nūqz apud ipam p̄ginē est nox. sz semp me-
ridies. qz vt dī **Isa. xvj.** Sic lux meridia-
na clara ē. **Septim⁹** lapis dī absicos. de q
dicit **Isi. vbi s.** q est ponderosus 7 niger. ve-
nis distinct⁹ rubētibz. 7 calefact⁹ ab igne. vij
diebz tenet calozē. Et iō figurat b. p̄ginez. q
est pōderosa. i. plena diuio amore. Quia vt
ait **Aug. i li. p̄f.** Amor me⁹ pond⁹ meuz rē.
Erat etiā grauidaz pōderosa diuie dulcedi-
nis imēsitare. nigra sō hūilitate. Un iquit
Sāi. j. Nigra sum sz formosa. Itē distincta
est venis rubētibz. i. oim scōrū 7 angelorum
amoribz. q p venas amoris tanqz p meatus
quosdā ferunt i illā. Iste etiā lapis calefact⁹
igne diuio. septe diebz tenuit calozē. i. in omi
tpe. Vit em **Brego**. in quadā omelia de ma-
gdalena. Quia septe diebz omne tempus cō-
prehendit. recte septenario numero vniuersi

k
achates.

l
Albesto.

m
Absicos

Bermo.II. De coronatiōe Marie

Nas figurat. **P**ost seraphim accesserunt cherubim offerentes septē alios lapides preciosos in corona ipsius virginis. Cherubin autē depinguntur in colore albo. qz vt ait **Algazel**. Albedo causat ex luce clara et multa in corpore perspicuo. et hūc bñ puenit cherubin. eo q post seraphim sūt viciniores diuine sapiētie. a qua claritatem maximā recipiūt. **P**rimus autē lapis ab eis oblatus dicitur **Alabāstina**. et est gēma sic dicta: ab **Alabanda** regione **Ale**. cuius color similis ē calcedonio. vt dicit **Ysa**. vbi s. **S**cđm autēz **Diascoridē**. **Alabāstina** est gēma clara et sub ruffa vt sardius. cuius pñus est sanguinē puocare et augmētare. **E**t hec pprietas optime puenit beatissime virginī. nā cū redēptio hūa nī generis nullo alio mō pgruēti fieri possz qz p effusione sanguis **Ihu xpi**. vt pbat paulus ad **Heb**. ix. vbi etiā ait. **E**t sine sanguis effusione nō fit remissio. **B**eata virgo istum sanguinē puocauit: dum ipsum dei filiūz ad assumenda carnē humanā induxit. et sequēter ad effundendū sanguinē in ara crucis p salute mūdi. **U**n **Bern**. in qdam smone ait. **H**ec est q totius mūdi salutem obtinuit et reparatiōem oīm impetrauit. **C**ōstat em ipam p humano genere fuisse sollicitā: cui dictum est. **I**nuenisti grām apud deū. grām s. redēptiōis nrē quā qrebas. **H**ec ille. **N**os pō con templari possumus q brā virgo dixit filio illō **Nume**. xvij. **S**anguinē tñ fundes sup altare. **E**t ipse ait. **H**ic est sanguis me⁹ noui testamētī q p multis effundet in remissione peccatorū. **M**at. xxvj. et **M**at. xxiij. **S**ecundus lapis dicitur **Agaristis**. q hz colorē argenteum. et dicitur refrenare animoz imper⁹ et iracundias. vt refert in li. de pp. rez. et recitat etiāz **Ysa**. vbi s. in. c. de gēmis aureis. **E**t hec etiā p prietas optime puenit gloriose virginī. **N**ā de⁹ adeo erat irat⁹ humano generi q null⁹ hominis pce flecti potuerat. licet sept⁹ ppullat⁹ lachrymis sanctorū parz. **A**dā nāqz vixit nō gent⁹ et xxx. ānis. vt scribit **Gen**. v. **S**emper i sacrificijs et orōibz et diuio cultu clamāz et dicens. **P**arce dñe parce: et ne des hereditatē tuā in pditionē. **I**ohel. ij. **A**ui rñdit de⁹ **N**ō parca: et nō pcedā et nō miserebor. **D**ie re. xij. **I**dē qz orauit **Seth** fili⁹ adā. q vixit annis nōgentis lxxv. **A**bel occidit et sanguis ei⁹ clamat vt misereat. et nō est miser⁹. **N**oe vir iust⁹ i simplicitate cordis sui exclamauit ad dñm. **S**ilr et **Abraā** volēs imolare filiū. **S**ic **Yaac** pñtēs imolari. **E**t **Ya**cob cū. xij. pñarchis filijs suis. **M**oyses etiā am et **Dauid** cū oibz ppñis obsecrarūt deus

et tñ eos nūqz voluit exaudire. de qbz dicitur: test illud ps. xvij. **A**lamauerūt ad dñm: nec exaudiuit eos. **I**sta autē dulcissima pgo eius irā mitigauit et hūanū gen⁹ ei recōciliāuit p filiū suū. inq illud ad **Col**. j. **C**ōplacuit p eū recōciliari oīa in ipm pacificās p sanguinez crucis zc. **T**ercius lapis dicitur **Astrion**. q est lapis indic⁹ cristallo filis. in cui⁹ centro lucz q si stella. **S**ic autē dicitur ab astris. eo q eis opposita eaz fulgorē rapit. vt dicit **Ysa**. in. c. de cristallis. et ponit in li. de pp. rez. **E**t silr hāc pprietas habet pgo bñdicta. **S**telle em dīcūt tur omēs boni et sancti. vt declarauit in tertia pte pncipali hui⁹ opis. smone vj. i exordio. **Q**uaz stellaz fulgorē iste lapis. i. beata pgo rapit. qz sua sanctitas alioz oīm beatorū sanctitatē obumbrari in sui comparatiōe facit. **E**t ad hū applicari posset illō **Iohel**. ij. **S**telle retraxerūt splendorē suū. **Q**uart⁹ lapis dicitur **Allectori⁹**. de quo dicitur in li. de pp. rez. q valet faciendū hoīem pstantē et victorē: discere tum et oratorē: et ad reformandū amicos. atqz sitim extinguit. **N**as autē pprietas et silr alioz lapidū pñctorū et ifra dīcedoz. licet recitē vt ab alijs positas: non tñ ex hū approbo. nec in oīm pte veras esse credo. s. solum ab alijs descriptas refero. et aliqz eaz ad veras beatę virginis pprietas assumo. **I**stius g lapidis pprietas licet omēs habeat bñdicta dei mater: vnā tñ nō mimā habet. s. extinctionis sitis. **O**mēs em sitim habem⁹ felicitatē etne. et tanqz canes fessi arida emittim⁹ linguam anhelantes ad aquā salutis ppetue: quā beata pgo nobis ppinauit. **D**e qua ipa dicere pōt illud **Ioh**. iij. **Q**ui biberit ex aqua quā ego dabo ei: fiet in eo fons aq salientis in vitam eternā. **I**psa nāqz ptulit fontē paradisi. s. filium suū. q aquas graz suaz oibz sitientibus grat⁹ et abūdāter effudit dīcēs **Ysa**. lv. **D**ēs sitientes venite ad aqz. et q nō habetis argentum venite zc. **S**ilr et beata pgo nos iuitat ad exstinguendā hāc sitim: et ait **San**. v. **B**ibite amici mei et inebriamini charissimī. **H**ec em est illa aqua ab ipa dñā nrā nobis pcurata. q sola inebriare facit ebrietate ppetua. de qua ppheta inq̄t deo ps. xxvj. **I**nebrīabunt ab vberate domus tue et torrēte voluptatis tue potabis eos. **Q**uint⁹ lapis dicitur **asterida**. et est gēma cādida infusam pñēs lucē sicut stellā int⁹ se mouentē. redditqz solis radios candidātes. vt dicitur in li. de pp. rez. **E**x qua figurat ipsa gloriose pgo que fultit vt stella **U**n de ea predictum fuerat **Nume**. xxij. **O**riet stella ex **Jacob** zc. **R**eddiditqz radios solis

SS

P
Astrion

D
Allecto
rius

R
asterida

D
Agari
stis

Pars. XII.

candidantes. Sol em iste est xps q habz ra-
dios igneos q ad diuinitate. iuxta illd He-
bre. xij. De noster ignis est. Et io dr Dan.
vij. Flum igne rapidusq egrediebat a fa-
cie ei. Sz iste lapis inferecipies hos radios
iuxta illud Job. xl. Sub ipo erat radij solis
fecit eos candentes p humanitate. Un dicitur
Dan. vij. Antiqu diez sedit: vestimēti ei
Amati-
fles
albu sicut nix. **S**exto lapis dr amatistes.
q (vt ait Jh. li. xvj. ethim. c. x.) si tangit veste
igni apponēda: ignis nō appropinqt. et in
igne positi nō cōburit. z oibz magoz malefi-
cis obuiat z resistit. Que ppetas fgis ima-
culare pseruatōz a pctō significat. Nā vestit
aie dr corp. ei aut aia tangēs. i. intrās eius
corp qd rōe origis erat igni pcupiscētie ap-
ponēdu: ex pte sibi a dō indita ipm aboi-
pupiscētia z igne carnal voluptatis pser-
uauit. atqz ingrediēs naturā humanā pecca-
to originali ignitā cōbusta nō fuit. qnimo il-
lesa penit i illa pmanēs: omnē magoz. i. de-
monū maliciā debet lauit. **S**eptim lapis
dr Berillus. q (vt dr in li. x. pp. re.) venit de
India. z ē coloris aurei. z dr hre pte pēri-
cula hostiū. z p lites facere inuictū z mite. et
valere ad bonū ingeniū. z hoīem magnifica-
re. z amorē iugalem nutrire. Sz hoz dēter-
minatōe dūmissa. vnā solā ppetatē ei decla-
rabim q ponit in pdicto libro. s. q oculos hu-
midos sanat. Si qd g ex aliq hūiditate cecit-
atē icurrerit: pte hui lapidis visum recu-
perabit. Sic igit cecitas (vt ait Ioh. i. 9.)
est miserima oīm passionū. ita iste lapis cu-
ratiū cecitātē ē maxie piosus. **C**ecitas autē
has malas pditōes hz. **P**rimo em sine vin-
culo carcerat z ligat. **S**ecdo iudiciū tollit.
Un inqt pph. j. phis. q cec nō iudicat de co-
loribz. **T**ertio decipit i accipiendo vñ p alte-
ro: vt argentū p auro zc. **Q**uarto trāseūdo
pontes vl malos passus cogit pl credere ce-
cus cani qz sibi. **Q**uinto sepe timet vbi nō ē
timēdū. z ecōtra. **S**exto sepe cadit. **S**eptio
nūqz est secur. **O**ctauo aliqn se putat tectū:
z oibz est pspicu. **N**ono faciē eleuat versūs
solē: z a sole non illuminat. nec aliqd videre
potest. **D**ecimo si puez ductorē suū verberat
ab eo punit z deserit. **A**icet aut magna infir-
mitas sit cecitas hec corpalis: maior tamen
est spūalis. s. pcti. **Q**ue pmo facit aīam capti-
uam diabolo. qz a quo qd supatus est: eius z
seru est. j. p. **S**ecdo iudiciū rōnis ob-
nubilat. sicut de pctō ire dicit Bartho. **I**ra i-
pedit animū ne possit cernere ver. **E**t de istz
duobz malis inqt Boeci in. j. de solat. lo-

quē de aīa passionibz inordinat: ceca: nubi-
la mens est. **V**inctaqz frenis hec vbi reg nāt.
Tertio talis cecus magz eligit mūdī vanita-
tes qz celestes z etnas diuitias. **Q**uarto pl
credere vult latrātibz z susurrātibz qz dei pre-
dicatōibz. **Q**uinto timet vbi nō est timen-
dum. iux illd ps. **T**repidauerūt timore vbi
nō erat timor. **T**imet em offensam hoīum z
nō offensam dei. **T**imet mala tpalia z nō eter-
na. **S**exto sepe cadit in aliqd aliud peccatū:
q nihil est abominabili. vt ait Aug. in me-
ditatōibz suis. **D**ic nāqz Gre. in mo. **P**ec-
catū qd p pniām nō diluit: mor suo pondo-
re ad aliud trahit. **S**eptimo sp est in piculo
damnatiōis: scies si lic moreret esset damna-
tus. iux illud qd de pctōibz inqt ps. **D**escen-
dant in infernū viuētes. **O**ctauo scelera sua
fiūt publica. z ipe cecus credit se non videri.
Et ab omibz signat digito z nō credit. **N**u-
hil em occultū qd nō reuelet. **M**ath. x. **N**o-
no orat z nō exaudif. qz pctōres de nō exau-
dit. **J**oh. ix. **D**ecimo angelū ductorē suū pte-
nit: qz nō fac fm ei monita. **E**t ille deserit eū
dicēs illud **D**iere. ij. **A**urauim? babylonē et
nō est curata: derelinquam? eā. **U**bi glo. ait.
Medici sunt angeli. qz a nob repellimur:
dū eoz ptilio nō acquiescim. qd ē intelligēdū
fm sanctū **B**onaucē. ij. dis. ij. q angel? tunc
nos dr deserere: qn ei custodia nō hz effectū
z sine fructu q ad nos. **O** grādis infirmitas
Omaxia egnitudo. **O** misera mortaliū pdi-
tio. **A**ttēde z psidea vñ optatā possis recu-
perare salutē. **O** cece pctōr quē mūdānaz vo-
luptatū humiditas excecavit de qua dr **J**ob
xij. **H**abitat i loc? humētibz. s. diabolo? vt ex-
cecāre possit voluptuosos. **R**ecurre ad medi-
cam q te pōt z desiderat pfecte sanare. **I**pa ei
(qz multos quotidiē sanat cecos) dicere pōt
illud **J**ob. xxix. **Q**uēl? fui ceco. **D**ic g ei. **O**-
alra. o supma. o incomparabilis cherubinaz
illumina oculos mētis mee. vt aliquādo vi-
dere merear in patriā celesti filiū tuū specio-
sum forma p filiis hominū: z faciē tuā deco-
ram z pulcrā nimis. **T**ertio loco throni co-
ronauerūt beatā pginē septē alios lapides p-
ciosos in ei? corona imponētes. **D**icunt aut
throni sedes eqtatis vel sedes dñi. eo q dñs
p eos iudicia sua discernat z i eis iudicando
sedeat. **I**n ipis ei singulariter relucet iudiciū
rectitudo. fm q ait **D**ion. vbi s. **E**t isti de-
pingunt i colore flauo. q est medi? inf rubenz
z albu. z significat rectitudinē iudiciū parti-
cipātis de iusticia z misericōdia. eqtas em dr me-
diare inf misericōdiaz z iusticia. **P**rim? aut la-

Calcul?

Bermo.II. De coronatiōe Marie

pis dicitur calculus. q. ut dicitur in li. de pp. re. e. rotundus atq. durissimus. purus. et ex omni preleuissimus. vñ et tactu delectat. Huius aut prius est alius lapis q. dicitur scrupulus. Est enim asprum. et inter pedem et calcem iciderit: valde nocet. et ab eo saxa dicuntur scrupula. i. aspra. ut ait Ili. xvj. li. ethi. c. iij. Hic aut calculus significat purissimam virginem Mariam. q. e. leuissima inq. tam nunq. habuit aliqd. pond. pcti. rotunda q. totum orbem gyrat sua misericordia. iuxta illud qd. ipa ait Eccl. xxiij. Syz celi circūiui sola. Est autem durissima demonibus. s. m. sueta hominibus. Un ei canit ecclesia. Virgo singularis in oēs mēs. Si autem est huius scrupulus. i. diabolus q. insidiatur calcaneo eius. Un dicitur de ipsi demoni Gen. iij. Inimicitias ponā in te et muliere. et semen tuū ac semē illius: et tu insidiaberis calcaneo eius. Secundus lapis dicitur sardonius siue sardonius. q. ut dicitur Ili. xvj. ethi. et ponit in li. de pp. re. stat ex tribus coloribus. Nā niger est in imo. cadidus in medio. et rubeus q. si minui in su premo. Itē hec sola gēma i. sigillādo de cere s. stātia nihil euellit. Inuenit aut apud arabes et Indos. et luxuriā repellere dicitur. ac valere ad hūilitatē et pudiciā. Huius aut lapidis ppe ras dñe nostre corone optime conuenit. que fuit nigra in imo p hūilitatē. iuxta illud Am. j. Nigra sum etc. S. cadida in medio p puritatē mētis et carnis pgitatē. iuxta illud Eccl. xlvij. Pulcritudinē candoris ei. admirabilis oculis etc. Itē rubea in supmo: p feruētē charitatē. iuxta illud Prover. vlt. Purpura indumentū ei. Purpura em rubeū habet colores. Itē ipsa sola bñdicta pgo generādo filiū n. hñl de pcti corruptōe accepit. Et docet suos de uotos esse castos in corpib. hñles in cordib. et pudicos in morib. Recte g figurat p gemā sardonica. de q. dicitur Job. xviij. Nec lapidi sardonico ptiolissim. Ipā em ē ptiolissimā et nob. vtilissimā gēma. Tercius lapis dicitur carbūculus. q. est ptiolissim. sic dicitur. q. lucet ut carbo ignitus. et lucet in tenebris adeo ut flāmas ad oculos vibret ut ignis. Color ei est igneus et candida h. venā. et a grecis dicitur antros. a vulgo rubin. a q. busdā balagius sed sunt diuersi spēs carbūculi. q. xij. affligit Ili. li. xvj. ethi. c. xij. et gignit in Arabia fin eundē. Hic aut lapis significat beatissimā virginē. q. nobis peccatorib. lucet in nocte huius vite. et mittit ad oculos n. intellectus radios suos nos illuminātes. Candida q. habuit venā. q. mūdo lacte de celo misso in sua vbera: filiū suū portauit tam suauē venā. Huius etiam sunt duodecim spēs. q. ipa duodeci apo

stolis doctrinā dedit de filio suo. et taliter eos illuminatos fecit ut postea p vniuersum orbem discurretes: radijs veritatis corda mortaliū illustrarēt. Quare lapis dicitur Abrissus. passus. q. venit de ethiopia quē lux celat et p dicit obscuritas. De nocte em est igneus: de die aut aureus. ut ait Ili. vbi s. et ponit in li. de pp. re. Recte igit huius lapis ponit in corona virginis: ut significet q. ipa genuit eū qui per christopassum figurat. s. dñm nrm Ihm xpm. Quē lux inaccessibilis claritatis sue diuine celat ab oculis mortaliū. iuxta illud qd. ipse ait Exo. xxxij. Nō videbit me hō et vuet. Deū em nemo vidit vnq. Ioh. j. S. in nocte huius terrene vite passibilis est vilis et cognitus in nra infirmitate. ac vestit hūana carne. Un dicebat aplo Thome. Vide manus meas etc. Et sequit. Quia ego ipse i. j. Ioh. vlt. Quare lapis dicitur calcedonius. q. figurat beatā virginē rōne generatōis. q. ut dicit Ili. vbi s. supno imbre generat. Et sicut ipa b. pgo fuit generata supno imbre. i. diuina grā cooperante. s. p miraculū ex parētibus sterilib. sicut legit in hystoria de natiuitate ei. De hac aut generatiōe fit mētio Apo. c. xj. vbi dicit fundamentū tertium calcedonius. Tria enim sunt hūani generis fundamēta. Primum est gētia. sicut in his q. pducti sunt immediate a deo. ut Adā p creationē. et Suā p miraculū de costā. qd. totū fuit ex grā liberali. Secundū fundamentū est natura. sicut in his q. pducunt p viā generatōis absq. miraculo. sic oēs cōf. generant hoies. Tertiū s. est mixtū ex grā et natura. sicut in his q. pducti sunt p grām de parētibus sterilib. et sic fuit b. pgo. Et iō ipsa fuit calcedonius hñs tertium fundamētū. Dicit etiam calcedonius rōne inuētiōis. Nam (ut ait Ili. vbi s.) ad repulsum lune plene inuenit Quasi ei plenitudo lune. i. plenitudo grē fuit qñ brā pgo nata est: et mī saluatoris iuēta. Prop. qd. inq. apls Gal. iij. Et vbi venit plenitudo tpsis: misit de filiū suū natum ex muliere etc. Itē dicitur calcedonius rōne colorationis. q. calcedonius pallido colore est coloratus. Pallor aut puenit timēti. q. timētes pallescunt. Itē puenit abstinenti. Un abbas Isaac de syria in suo li. de vita solitaria siue monastica ait. q. decor monachi ē pallor et macies. Quod aut b. pgo habuerit pallorē timoris: p. Eccl. xxiij. vbi ipa appellat mater timoris. De abstinentia s. ei. lat. dixi i. iij. p. p. n. pali h. op. s. ser. iij. p. iij. et s. de dono timoris ei. i. eadē p. ser. vj. p. v. Dicit etiam calcedonius ratione vigoris. q. ut dicit in li. de

Abrisso
passus

Alcedo
nius

Yarban
culus

pp. re. hic lapis sculpture resistit. Na tate so-
liditatis est vt nō sit susceptiu⁹ incisiois et ex-
traneae susceptiois. Et sicut b. ego nulli⁹ carna-
lis impressiois seu corruptiois susceptiu⁹ fuit
q² ego an⁹ p⁹u. in p⁹u. et p⁹ p⁹u. extritit. Dicit
aut⁹ Dialcor⁹ (vt recitat in li. de pp. re.) q² iste
lapis valet ad vincendas eas. et illusioes de-
monū. q² p⁹etas p⁹uenit gl⁹iose p⁹gini. q² aduo-
cādo p⁹ nob⁹ ap⁹ deū. nos vincere in oī causa
facit. et demonū ipugnatōes et illusioes de-
fendit. **C** Serr⁹ lapis d⁹ Crisolit⁹ veniens de
ethyopia. de q² d⁹ in li. de pp. re. q² lucet vt au-
rū. et q² terret et fugat venōes. et iuuat p⁹ timo-
res nocturnos et p⁹forat intellectū fm Dia-
sco. q² oīa p⁹perit bre⁹ p⁹gini. Itē ibidē d⁹ q² iste
lapis melācolia minuit aut repellit. Est autē
melācolia humor spissus et grossus ex fece et
turbulētia sanguis generat⁹. Et d⁹ a melon
q² est nig⁹ et col⁹: q² ē humor. vñ melācolia
d⁹ niger humor. et a ph⁹ic⁹ colera nigra ap-
pellat⁹. cui⁹ sunt plēs mali effect⁹. Primo em
istā colerā nigra hñtes sp⁹ tristes sunt sine cā-
alia ab ipa colera. Un⁹ interrogat⁹ q² sic tri-
stet⁹. rñdēt senescire. Scdo (vt d⁹ Salien⁹)
mortē timēt pl⁹ q² debet. q² sum⁹ melācolie oc-
cupat cerebrū. Tertio leui cā plāgūt. Quar-
to p⁹tinacit⁹ tacet. Quinto se purat pl⁹ esse q²
sint. Sexto melācolia infirmitates incurabiles
facit. Septimo difficil⁹ est cognitiois. de q² ifir-
mitate sit mērio i. l. ij. ff. de edil. edic. Contrari-
os aut⁹ effect⁹ habuit b. ego. q² p⁹mo sp⁹ leta fu-
it p⁹ p⁹cie serenitate. dicēs cū ap⁹lo. ij. Loz. j.
Alia nra hec ē testimoniū p⁹cie nre. Scdo
mortē nō timuit trāsitura ad vitā infirmitaz
plenā gl⁹ia. Un⁹ dicebat cū eodē ap⁹lo. Mi-
hi viuere xps ē. et mori lucet. Phil. j. Tertio
pepit eū q² cām flet⁹ abstulit. Un⁹ Aug. in q²
Eua lachrymal. Maria gaudiū i vētre por-
tauit. Quarto si tacuit p⁹tinacit⁹ cito rñdēt
Ecce acilla dñi. Luc. j. Quinto nō seputauit
pl⁹ ēē: s⁹ se vilē reputauit dī. Resperit hñi
litate ancille sue. Sexta sp⁹ fuit sana et fortis
De ipa ei sola d⁹ p⁹ excellētiā. Proū. vl. Mu-
lierē forte q² inueniet. Septio fec⁹ deū nobis
cōg⁹scibile. et hñtu carnis silez nob⁹ Sogruit q²
h lapis corone p⁹gis. q² fuit plena leticia et nō
melācolia. Et q² ipaz a nob⁹ melācolia expel-
lit. et leticia atq² exultatōz animis nris infun-
dit. et p⁹ p⁹ appellat⁹ leticia isrl. Judith. xv
Un⁹ q²libet ei⁹ deuot⁹ p⁹ illi dicere illd⁹ ps. iij
E Dedisti leticiā in corde meo. **C** Septim⁹ la-
pis d⁹ Celidoni⁹. cui⁹ due sunt spēs. Aliqui
em celidoni⁹ sunt nigri. et alij ruffi. Celidoni-
us niger (vt d⁹ i lapidario. et li. de pp. rez).

facit p⁹ nociuos humores et febres. et lot⁹ aq²
sanat oculos. Ruffus aut⁹ (vt d⁹ i loz palle-
gar⁹) inf⁹ alias p⁹perates valet p⁹ antiquū do-
lore. et p⁹ infamā. et p⁹ lunaticā passioz. Aua-
tici at⁹ dicūt illi q² incrementū lune v⁹ ei⁹ decre-
mētū timēt. et marie i capite. Corpa ei⁹ nra s⁹
iecta s⁹ corpib⁹ celestib⁹. vt d⁹ Albert⁹ i suo
introdutorio i astrologia. Et cerebrū maxi-
mepatit⁹ ex influētia lune. Huic aut⁹ bñdicte
p⁹gi luna nō ē dñata. s⁹ ipa illā h⁹ s⁹ pedib⁹
suis. Apoc. xij. Itē ei oīa corpa celestia obedi-
unt. sup⁹ q² b⁹ ē exaltata Un⁹ ipa p⁹dixerat illd⁹
Ma. xvij. Sup⁹ astra celi exaltabo solū me-
um. Et ideo merito est Celidonio coronata. **C**
In scda q² hierarchia dicunt⁹ ēē tria loca
triū color⁹ fm p⁹ditōes triū ordinū anglorū
Prim⁹ loc⁹ d⁹ purpure⁹ in q² sunt dñatōes
Color aut⁹ purpure⁹ pl⁹ h⁹ de rubedine q² de
albedine. et pl⁹ h⁹ de albedine q² de nigredine
et inuenit⁹ i q²busdā cōchulis marinis p⁹ modū
guttaz sanguineaz. que addite colorū rubeo
acut⁹ illū colorē. vt ait Isi. xix. ethi. c. de rin-
ctur⁹. Et h⁹ color p⁹uenit ordini dñationū. q²
(vt ait Dio. vbi s.) suadet et instruit nos de
ponere huilē timorē. et totalit⁹ i deū ferri. Et iō
p⁹grue describūt i loco purpurei color⁹. q² acut⁹
it rubetū. i acut⁹ sanguinē spargēdū p⁹ xpo. vt
nō timeam⁹ eos q² occidūt corp⁹. Matt. x.
Iste at⁹ dñatōes ponūt. vij. lapides p⁹ciosos i
corona p⁹gis. Quoz p⁹mo d⁹ cristall⁹ q² ex aq²
p⁹rit i glaciē. et ex glaciē mlti t⁹pis p⁹rit i lapi-
dē duz. et trit⁹ ac cū melle potat⁹ vbera implet
lacte: si ex cā calida lac sit amissū. vt ait Dia-
sco. et ponit i li. de pp. re. Q² at⁹ cristall⁹ gene-
ret⁹ ex aq². pbat Arist. i li. methē. et Grego. in
moz. de q² scptura sacra exp⁹ssaz mētiōez facit.
Eccl. xvij. dicēs. Flauit aq²lo et p⁹gelauit cri-
stallū ab aq². Iste aut⁹ lapis p⁹uenit bre⁹ p⁹gis
corone. i signū q² ipa fuit i mltitudine aq². i.
tribulationū. de q² b⁹ dixi i. x. p⁹te p⁹ncipali h⁹
opis. smōe. j. Un⁹ poterat dicere cū p⁹pheta
ps. lxxvij. Saluū me fac de⁹ quoniā in trauē
rūt aq² vsq² ad aiām meā. S⁹ ipa i ipis aq²
facta est mag⁹ firma: solida et dura. i. p⁹stans
q² diuie i oib⁹ se p⁹formabat volūtati. Itē ex
aq² generata ē. i. mltitudine ac plenitudine
graz p⁹stipata et ornata. Ipa q² vbera sancte
mris eccl⁹ie. i. q² b⁹ defecerat lac et nimia calidi-
tate p⁹secutōis. repleuit lacte doctricę educā-
dis puer⁹. i. nouellis i fide. Un⁹ dicere pōt cū
ap⁹lo. j. ad Loz. iij. Lac vob⁹ potū dedit: non
et cā. Dēs g⁹ debem⁹ istd⁹ lac mellissimum et sua-
uissimū degustare iux⁹ illd⁹. ij. Per. ij. Quasi
mō geniti infantes lac cōcupiscite. **C** Secūd⁹ **E**

Prope-
tates me-
lancolico-
rum

Aristall⁹

Bermo.II. De coronatiōe Marie

Ceram lapis dicitur ceram⁹ huius coloris ceruleus. et inuenitur in germania. alter autem inuenitur in hispania rutilas ut flamma. et uterque cadit de locis tonitruum et dicitur vim fulguris opitulari. ut ait **Is.** xvj. et **thim.** c. xij. et ponitur in lapidario. et in li. de pp. re. ubi etiam dicitur quod valet in plijs vincendis et ad dulces somnos. **Stulti.** o populares: quod vos facitis solum alijs scitis. credentes quod hi soli habeant auctoritatem in gradine et tonitrua et celi sagitta. **Clez.** est quod ipi putant iuuare. sed non sine regine benedicta. Sagitta celi est pestilentia famines. bellum infirmitas. et calus repetitus. ac ois aduersitas. de quo inquit **Deut.** xxxij. Inebriabo sagittas meas sanguine. **Et dauid.** ij. Regu. xij. de ipis ait. Misit sagittas suas et dissipauit eos: fulgura multiplicauit et turbauit eos. Si vis quod ab his sagittis liberari recomenda te deuote beate regine. Et tunc verificabitur in ea illud ps. xc. Scuto circudabit te dicitur ei. non timebis a timore nocturno. Sagitta volate in die: a negotio pabulate in tenebris: ab incuria et demonio meridiano. Si vis etiam hanc victoriam in plijs quod libet hostes: ad ipsam victoriosissimam diuinam recurre. et sperare poteris ab omnipotente affuturam victoriam. **ij.** Nach. xij. Faciet quod rebebe dulcissimum illum somnum. de quo dicitur ps. cxvj. Si cederit dilectus suis somnibus ecce hereditas domini filij merces fructus ventris

Corall. **Corall.** lapis dicitur corall⁹. de quo dicitur **Is.** i. c. de gemis rubris. quod nascitur in mari rubro. et quod diu regit aquas lignum est. statim quando extrahitur et tangitur aere lapide induratur. sunt autem rami eius sicut aqua cadidi et molles et extracti cum rheribus rubescunt et lapidificatur. Quato autem apud nos preciosa est indica margarita. tato preciosior est corall⁹ apud Indos. ut ait idem **Is.** ubi dicitur ubi etiam ait quod magis hunc dicitur resistere fulmine. et idem etiam dicitur in lapidario. et in li. de pp. re. scriptum est. Ipsi us. scilicet coralli est mira potestas. Fulmina. triphones: repestatesque repellit. Est autem duplex. scilicet albus et rufus. et nunc ultra semipedem longior inuenitur. Rufus autem maxime valet in oem fluxum sanguinis. et epilepsiam. et diabolicam et vana monstra multiplicat fructus et valet ad expediendos fines et principia negotiorum. hec ibi. Que non sint oia ista: tamen ipsa benedicta rego habet oes proprietates. ut patet ex excellens speculati. Dicit autem **Zerobastes** quod corall⁹ maxime confert coram. et ipsa rego coram nunc confert datus nobis spem eterne salutis. Qui quilibet eius deuotus dicere potest illud **Eccl.** ij. Heratu est cor meum in ea. **Quart.** lapis dicitur corneol⁹. de quo scriptum est in lapidario. quod in alias proprietates valet ad mitigandum iras. Si igitur deus per noster celestis merito sit

nos iratus propter peccata nostra. et de iure posset nos punire hereditate celesti. quod fecimus ei iniurias. et cum malefactoribus conuersati sumus: et facti sumus malefactores cum eis. et alia multa mala perpetravimus. quibus secundum leges per filium puniri hereditate paterna de quibus habetur in. **g.** cas. in aut. ut cum. de appel. co. col. vij. et per glo. in. c. quantuallis. de iureiur. Iste tamen lapis preciosissimus adeo iratus ei mitigauit quod remissa omni offensa in numero bonorum filiorum nos recepit. Unde deo sic ab ea mitigato: ipsa inquit illud ps. lxxvij. Mitigasti omnem iram tuam. auertisti ab ira indignationis tue. Et ecclesia ei dicit. **Mortu.** fluctu ei tu mitigas. ps. lxxvij. Nos igitur quod prius eram⁹ ire filij. meditare ipsa regine facti sumus filij dei. Unde scriptum **Marium** in quodam sermone ait. Sua posteror ex sua carne nascentes transmittit ad inferos benedicta Maria ex sua plenatos dirigit ad celos. Ex carne sue dicitur filij hominum nati. ex beate Marie filio renati dicitur filij dei. Redat igitur in proprium sue. quod vniuisti sumus leti per tu letis regis Marie. Hec ille. **Quint.** lapis dicitur dionisia. Iste autem lapis si aqua preterat vinum ex ea fragrat quod ebrietati resistit. ut ait **Is.** xvj. li. et **thim.** i. li. de pp. re. Ipsa autem rego tacta et perfumata aqua diuine gratie. fragrant nobis illud vinum dulcissimum quod letificat cor hominis. ps. ciiij. Vinum inquam illud quod mundane voluptates ebrietate extinguunt. et quod confortat stomachum. de quo moraliter exponit post illud. **ij.** **Thim.** v. Modico utere vino propter stomachum. Illud dico vinum quod confortat amaricatos de quo dicitur **Proth.** xxj. Date siceram meretricibus et vinum his quod amaro sunt corde. In signum autem huius proprietatis regine. aqua idcirco ad nuptias sit in vinum pulse. **Ioh.** ij. **Sext.** lapis dicitur diadocor⁹. de quo dicitur in li. de pp. re. quod est aptus ad rursus a demonibus obtruncanda. Dicitur lapis appellatus acer. et quem mors sternit abhorret. ut dicitur in lapidario. **Brissima** autem rego oia quod vult rursus obtinere a demonibus illi iuris. Nam sic boni angeli amore obediunt regine celi. sic demones timore Ipsa quod morietes in peccato mortali abhorret. et nullum eis auxilium prebet. **Septim.** lapis dicitur electrum. Hic autem lapis ex quodam arbore fluit quod dicitur succum. et quando primo fluit de arbore habet liquorem gummi. sed per induratum calore vel frigore in duritiam lapidis perspicitur. ut dicitur in dicto li. de pp. re. ubi etiam dicitur quod clarius lucet iste lapis quam quicunque metallum. et perdit venenum. Aliud vero est genus electri quod est metallum. sed de hoc ad presens non loquimur. Dico autem quod huius lapidis proprietates congruit beate regine. Nam per metallum significatur scilicet in quibus sculpsit imago diuina. iuxta illud quod in figuraz

D: **Ezech. xl.** In ipis ostijs templi cherubin et sculptura palmarum etc. **S**uper oia aut ista metalla h lapis regine fulget. **I**pa ei bra rego tota fuit i lumine diuine claritatis absorpta: sic aqila altissime volans i lumine solis magis celo appropinquit qz alie aues. **I**te diaboli insidias latentes ibi specie boni. et venenosas suggestiones pdit et manifestat. **D**iabolus em sepe se transfiguratur i angelum lucis. vt dr. ij. **Coz.** **ij.** **S**cds loc dr nigri coloris. **E**st autem nigrudo puatio claritatis. fm phm in li. de sen. et sensa. **Q**ui loc? puenit pncipatibz quoz officiu est instruere qualiter hoies gradus inferioris debeant subdi hoibz gradus superioris. et vt se puatos extimer omni reuerentie claritate in comparatione supior. quoz madata suscipiant quasi a supno lumine. **H**i aut angli snt offerunt i corona regali. vij. preciosos lapides qz p m dr **E**thites. q (vt dr in li. de pp. re.) iue nit in litore maris indici et plici. et coloris punicci. sicut dr in lapidario. et est duplex vt ait **Ji.** vbi g. masculus et femina. et sp bini iuentur in nidis aqlaz. nec sine his parere valz aqila. et ppter h aquila istos lapillos seruat i nido suo. **D**e h etia lapide dr i lapidario. et i dicto li. de pp. re. qz cofert ad sobrietate. et ad augendas diuitias et amorem. et ad victoria et fauorem. et qz appositus pgnantibz facit eas cito parere. **H**ic aut lapillus masculus significat feruorem charitatis regis bndicte. **A**lter fo femellus significat humillima ei reginitatem. **P**os em duos lapides aqila nra diuina in nido cordis sui posuit. et sic eternuz dei filiu sine aliqua integritatis sue violatione parturit. **S**ecundus lapis dr emathites. q (vt dr in li. de pp. re.) venit de affrica et india vt etia inqt **Jsid.** xvj. li. ethi. **E**t valere dr i oculoz dolores. et hz futu pstringendi fluxu sanguis. et dr ab emat qd est sanguis. et thitel qd est sisto sistis. vn pdest sanguine vomeribus. et dissentericis singulare pfidiu e hz etiam futu i venenu et serpentis morsum. **S**z de his pprietatibz q oes ponut in pallegato lib. pprietatu rez. et single pnt bre regini applicari. solui dico q sic serpes antiquus mordit pthoplastos pto supbie q est initiu ois pcri. vt dr **Acci.** x. **I**ta iste lapis diuinus sanauit eos. i. brissima rego sua humilitate. imo etia ipm serpentem pcruiuit. **U**n Beda in quadam omel. inqt. **D**ecebat vt sicut serpentis morsu eua corruit. ita serpentis interitu p maria resurgeret. **S**ic aut ex supbie radice oia vicia nascunt. sic ex fonte humilitatis oia bona generant. et io curata plaga. et interfecto spete

**Officiu
pnapa
tus**

Ethites

**Emathi
tes**

sanguis pctor restringit. et effluere cessat. **tate** h lapidis. **S**anguis inqz ille de q inquit deo ppha **Dauid** ps. l. di. **L**ibera me de sanguinibus etc. **T**ertius lapis dr electropia. et e gema viridis. guttis puniceis ac venis sanguineis supspila. **Q**uesi ponat in aq: radijs solis opposita ea ebullire fac. et aqua in vase posita resoluunt i nebulam. et post paululu resoluunt i guttulas pluuias. vt dr i dicto li. de pp. re. vbi etia sicut. **D**ec gema videt posse facere mira. **N**a posita i pelui i aq clara radijs solis mutat. et ex aeris repulsione obumbrata videt radijs solariu claritate et qndā iducere i aere sanguineu colore. ita vt qndā sol edysim facere videat. **E**t ppter h **Electropia** id est solis auersio nuncupatur. et h expse dicit **Ji.** et **Diasco.** **E**t i lapidario dr. **E**x re nome hns e electropia gema. **Q**ue solis radijs i aq subiecta bacillo. **S**anguineu reddit murato lumine sole. **E**clipsimqz noua terris effundere qrit etc. **E**t dic **Ji.** q p h manifestat incantatorum et magorum stulticia: q i suis pdigijs gloriant. **I**lludut em hoim aspectus i his q opant: sic facit gema supdicta. **H**ec ille. **D**ec aut gema figurat b. regine **Maria.** q qsi palliauit diuinitate humanitate. et potetia i firmitate. et sic sol diuinitatis xps qsi obscuratur iduit sanguineu colore i coluna. et i cruce: qn exiuit de corpe ei? sanguis preciosus. **E**t de h tangitur **Eccl.** xij. vbi dr. **T**enebre scat sol et lum: et reuertat nubes p pluuiam. **E**t **Johel.** xij. **S**ol pte i tenebras et lua i sanguine. **Q**uartus lapis dr enidros. q vt dr i li. de pp. re. sp desudat et emittit lacrimas. nec m liqscit aliq mo nec fit mior. vn i lapi. canit. **P**erpetui fletus lacrimis distillat enidros. **Q**ui velut ex pleni fontis scaturigie manat. **D**ec aut gema figurat regine pssima. **Q**uis ei enarrare potit ptiu ei? fletu. amaras lacrimas. suspiria. gemitus qz morte filij sui. qn euz videbat in cruce agonizate etc. de qto lat dixi i x. p. pncipali h opis. ser. j. **A**lz aut mltu plorauerit. iux illud **Tren.** j. **P**loras plorauit i nocte et lacrima ei? i maxill ei? tñ ei? patierie pteus in aliq iminuta no fuit. qz sp volutarie suam cu diuio bnplacito pfirmavit. **U**n de illa di ci pte illud ps. lxxij. **A**scensiones i corde suo disposuit i valle lacrimaz in loco que posuit. **Q**uintus lapis dr epistites. et q dr in li. de pp. re. q est lapillus rutilas et rubicundus. q soli oppositus igne et radios emittit. et si in aquaz feruere fuerit pteat cessat ei? ebullitio et post modicu frigescit. vt dicit **Ji.** et **Diasco.** **I**te dicitur coercere locustas et volucres. et nebu

**Electro
pia**

Enidros.

Epistites

Bermo.II. De coronatiōe Marie

las nocivas ac grādines a fructibz terre. Et
sitr b. sgo exis iux solē iusticie filiū suū tres
radios emittit. Primū 3 locustas. q saliendo
paz eleuant a terra. 7 significat auaros. q q/
si vipe reptat sup frā 7 oia deuorare volūt sua
auiditate. iux illd Deut. xxiij. Locuste de/
uorabūt oia. S3 b. sgo radio suo illuminat
auaros: ipos ab illa auiditate liberat. Un de
ipa dici pōt illud Exo. x. Flare fec ventū ab
occidēte vehemētissimū. 7 arreptā locustā p/
iecit in mare rubz 7c Scom radiū mittit 3
volucres. i. supbos. q alte volarentiūt. 7 eos
deicit ad hūilitatē. iux illd Eccl. xxiij. Mit/
tes lapidē i volatilia deiciet ea. Tertiū radi
um mittit 3 luxuriosos. 7 facit frigidā aquā
q p feruebat igne luxurie. Sexto lapis dē
excolliceros. q inuenit in lybia. 7 ē distinctus
xl. coloribz. 7 iō tale nomē accepit. atqz oclōs
aspiciētis hoīs facit tremulos. vt dī i li. de p
p. re. q ppetas etiā ipi bndicte sginē 7 gruit
Nā qz dē 7 querebat q. xl. anis offensus fu/
erat a generatōe hac. ps. xciiij. Iō sgo beata
xl. diebz p filij resurrectōz assidue orauit de
um p pētoribz tāqz pia mī. Act. j. Et isti. xl.
dies fuerūt quasi. xl. colores isti lapidis pci
osi. Viqueqz lapis sginē. oculos mētē fa/
cit tremulē. qz nemo tāti ingenij est q re/
cte itueri possit ipsi sginis dignitatē. Pos/
sumus 3 tremere 7 ad plenū intelligere neq
mus. Septim lapis dē gagates. q pmo i
sicilia in gagante flumie fuit repert. 7 ab eo
nominat. de q dī i li. de pp. re. q incēsus odo
re suo serpētes fugat. demoniacosqz pdir. et
demonibz pterrare esse putat. Ite sgitatez p
dir fm Dialco. q ait. q aq ei bibita. si bibes
est sgo nō vrinabit. Si nō est sgo: statim
vrina emittet: etiā 3 voluntatē suā. Ite hec
gēma (vt in dicto li. dī) attritu digitoz cale/
factus paleas leues sibi appositas attrahere
psueuit. Ite potata pfert idropicis. qz noci/
uū psumit hūorē. 7 dī pfortare epar. Ite ei/
pulis apposit. dentibz: roborat debiles 7 la/
xatos. Ite multū dī valere 3 fantasmata et
nocurnas demonū veratōes. Ite dī sedare
dolores vētr: qn stomach. patit casu aliquo
subuersionē. Ite valde accelerat partū 7 ad/
iunat parturientē. vt dī i lapidario. De hoc
etiā lapide dīc Ili. q in aq accēdit. i oleo sgo
extinguit. qd ē miz. Nec ille. Licet ista sint
mirabilia: tū mirabilior ē sgo bndicta Triō
p hūc lapidē piosum ē significata. Nihil ei
vnqz mirabili fuit qz q ipsi sginis corpus/
sculū tā breue prinerit totū deū. totā dei po/
tentia. totāqz ei sapiam 7 clementiā. Immo

prinerit oēs creaturas. qz qd prinet vas: etiā
prinet vinū vasis. Virgo igit prinet deū in
quo sunt oia: pnter cū creatore prinerit omia
creata. D igit admirabil semia q deū peperit
filiū lactauit sgo. 7 i vtero tenuit cūcta tenē/
tem. tulitqz i brachijs oia ferētē. Ite ipsa p
dicit sginitatē. qz de nō elegit 3 corruptaz ut
mrem. Ite fugauit fantasmata 7 illusiōes de/
monū. qz peperit eū q destruxit oia tēploz ido/
la. 7 eiecit diabolu de mudi pncipatu. iuxta il
lud Ioh. xij. Nūc pnceps h mudi eijsdet fo/
ras. Recte igit h lapis ponit i corona sgis q
in aq accēdit. qz in tpe tribulatiōis tāqz bona
aduocata p nob feruēt. orat. In oleo sgo ex/
tinguit. qz tpe pspitāt ad illā nō recurrēt
illi adiutorio puañt. Terti loc. isti hic/
rarchie dī cimbrij coloris. q a vulgo appella/
tur sanguis draconū. Dū em elephātes ipi
cant 3 dracones: irruūt ipi elephātes sup eos
atqz ipos dracones obruunt. qz fufus cruor
terrā inficit. sitqz pigmētū qdqd terrā tinge/
rit. Ite aut color 7 gruit ordini prārū. Pote/
states nāqz dīcūt. qz maligni spūs eoz porē/
tia coercent. ne tāti noceāt qztum cupiūt. vt
dīc Diony. i li. de ange. hierar. Bū g i colore
cimbrij diademata sua collocāt. qz si qli qdā
elephātes q serpētes malignos hūani gene/
ris hostes interficiūt. Quare i signū victorie
loca sue statōis rubricare dīcūt. Vi aut sitr
in corona sgis ponunt. vij. lapides piosos.
Quoz pmo dī galactides q hz colorē cine/
reū. 7 est gustu suauis. 7 si attrit. fuerit: qddā
lac de se emittit. vt dīc Ili. Vīc lapis in ore
clausus: turbat mentē. 7 circūdat collo vbe/
ra lacte replet. Et sitr b. sgo hīc dī colorē ci/
nereū rōe hūilitatē. 7 ē tota dulcis ac suauis
7 si attrat p frequētē inuocatōz. vt in collo.
id est in corde alligē p deuotiōz. replet lacte.
id est spūali pfolatiōe. Si ar qz eu in ore po/
suerit: mētē ei turbabit. qz si qz de ipa gliosif
sima sginē loq voluerit: qd de illa sufficiētē
dicat penit. igrabit. Nā vt Hiero in ser. ad
Austo. ait. Quicqd hūanis dici pōt sgis: mi/
nus ē a laude sgis. Scōs lapis dī heraxi/
pen. q (vt dī i li. de pp. re.) est niger. 7 supe/
rat spute colorē. de q etiā dī i lapidario. q dī
lectū reddīt 7 amabilē eū sup quē est. Et sitr
brā sgo Maria nigra p hūilitatē supauit
spute hūanā pditionēz. D. em dei mī sit esse/
cta: mai. est qz pphēdere possit mens hūana.
Ipa qz si dilexerim. eam faciet nos deo dile/
ctos 7 amabiles. Un dicere pōt Ioh. xiiij.
Qui diligit me diliget a prē meo. i. a deo. q
est pater noster p creationē. 7 brē sginis per

Excolli/
ceros

Gagates

S
Officiū
pratum.

Galacti
des

Heraxi
pen

Pars. XII.

Jaspis singularē electōz. **¶ Tertius lapis dicitur Jaspis.** q̄ est viridis coloris. et dicitur reprimere febres et idropisim in his qui gestant ipsum caste. et adiuvare parturientē. et fugare fantasmatā. et inter pericula facere hominem tutū. atq; interiorem refrigerare ardore. et fluentes cōpescere sanguinē ac sudore. et luxuriā cohibere. vicerā quoq; inueterata sanare. et sordes oculorū purgare. ac visum acutere et confortare. atq; maleficijs et incantatiōib; resistere. Et tot creditur hūc virtutes quot habet diuersas venulas et colores. ut dicit **Diasco.** et ponit in li. de pp. re. Quas oēs proprietates h; b; h; go. **S; solū** declarabimus quō curat idropisim. et sanat oculos. acutens visum. **Idropicus** em̄ (id est auar⁹) sp̄ sitit. et oculos suos nūq; satiat. s; sp̄ aliena desiderat. et congregare maiores diuitias anhelat. **Un̄** autor astrolabij inq̄t. **Idropi-** co similis nūq; satiat auarus. Et lucro lucrū multiplicando sitim. **H;** aut infirmitatem curat brissima h; go suo exēplo. q; sp̄ pauperis me vixit. et pp̄ h; diuitijs spūalib; a deo repleta fuit. **Un̄** **Au. j.** cecinit. **Esuriētes** impleuit bonis. et diuites dimisit inanes. De ip̄is aut idropicis sic curatis ab h; lapide p̄ciosor diuino. dici potest illd̄ **Sap. xj.** Data est illi requies de lapide. **¶ Quartus lapis dicitur Jacinctus.** q̄ (ut recitat in li. de pp. re.) ē mirabilis fortis. q; aeri maxime se p̄format. ut in nubo sit nubilus. et i sereno sit serenus. Et istius fortis est p̄ferre leticiā. et contrariari melancolice qualitati. Est em̄ confortatiue fortis. Resistit etiā diuersis pestilētijs. q̄ solēt i aere sepius generari. **Uigorē** etiā dat mēbris. vegetat nervos. et dulcē ac salutarē dat soporem. **Itē** veneno obsistit. et toscio contrariatur fm̄ **Diasco.** **H;** aut p̄p̄tates oēs brissima virgo habuit. **S; solū** dico ad p̄ns q̄ ip̄a tpe nubo nubilosa fuit. s; tpe passiois filij sui. et tpe gaudij gauisa ē. ut declarauit i. x. p̄nci palij op̄is. ser. ij. **Ip̄a** q; mūdo leticiā contulit p̄ suū b̄ndictū partū. De q̄ angelus ad pastores ait **Au. ij.** Annūcio vobis gaudiū magnū etc. **¶ Quintus lapis dicitur Iris.** q̄ p̄mo in Arabia intra mare rubrū est inuentus. nūc aut in plurib; locis inuenit. s. i. germania et hybernia. et i multis regionib; aq̄lonis. Est aut in colore p̄spici⁹ et cristallo similis. ut dicit **Isid.** Et dicitur iris p̄ similitudinē arc⁹ celestis q; p̄cussus sole s; recto. sp̄s et colores arcus celestis in p̄ximos parietes oppositos representat. Et iter ceteras virtutes tollit dolores parturiētis. **Un̄** in li. de pp. re. sic dicit de illo. **Hic lapis** (ut fertur) cooperat parturiētē. vel ut citius pariat

vel saltē ut dolore parē facili⁹ sustineat. et nō tantū de p̄culo p̄mescat. **Recte** igit h; lapis ponit in corona h;gis. ut significet q; h; cois maledictio data fuerit mulieri a deo **Gen. iij.** vbi ait. **In dolore** et erūna p̄cept⁹ tuos paries. ip̄a tñ h;go ab ea fuit exempta. **Un̄** illi canit. **Gaude** q; deo plena pepulisti sine pena cū pudor⁹ lilio. **Itē** alias mulieres a cruciatu p̄culo parē liberat si ad eius auxiliū deuote recurrat. **Un̄** cuilibet eaz q̄ sine p̄culo filios pepererūt eius s̄dē h;gis iteruēt. ip̄a p̄t dicere illud ps. lxxx. **Inuocaui** me et liberaui te. **¶ Sextus lapis dicitur Jena.** et q̄ sic dicit in li. de pp. re. **Jena** ē gēma q̄ si s; lingua hois fuerit posita. ip̄m dicit p̄dicere plurima futura. ut dicit **Isid.** et **Lapi.** hec ibi. **Hic** igit lapis merito i h;ginis corona collocat. q̄ sup̄ oēs p̄phas de futuris p̄dicere scieb. ar. q; lapidē istū. i. spūl sc̄i dictatū. p̄tinue sub lingua deferbat. **Un̄** dicere poterat cum p̄pha ps. xliij. **Lingua** mea calam⁹ scribe velocit⁹ scribetis. **¶ Septimus lapis dicitur kauma.** q̄ (ut dicit in li. de p. re.) est coloris nūc albi. nūc subnigri. nūc subrubicūdi. nūc s; varijs colorib; est distinct⁹. Est aut sic dicit⁹ a kaumate. qd̄ est idē qd̄ incendium. q; in locis calidis inuenit. **Quis** p̄ns fm̄ **Diasco.** ē curare idropisim diuisam et diuersis imaginib; sculpi⁹ et poli⁹. **De** ibi **Et** s; brissima h;go ut hominum corda ad filiū sui volūtātē p̄trahat. nūc blādicijs vtit. nūc minis et aliq; nos flagellis p̄cuti sinit. ut q; tāq; de genere fuoz amore nō trahimur. sal tē vberib; em̄demur. **Aliq; etiā** delictijs et cōsolatiōib; spūalib; allicit. ita ut cū suo b̄ndictō filio dicere possit illd̄ **Joh. xij.** **Quia** trahā ad meip̄m. **Ip̄a** q; h;go b̄ndicta videt alba per mansuetudinē et gr̄e subministratōem. nī gra per sui subtractionē. q; ei⁹ p̄ntia clarificat. obumbrat absentia. **Itē** rutere per punitiōis p̄missionē. et p̄ varios effect⁹ dicit mutari in colorib;. **De** q̄ mutatiōe admirat⁹ **Hieremias** p̄pheta **Tren. iij.** dicens. **Quomō** mutat⁹ est color optim⁹. **¶ In** tertia q; h; rarchia sunt tria loca que dicunt esse triū color. **Primus** locus dicitur indici coloris. **Indicus** aut color dicitur aeris sine celestis. et reperitur in **Aurio.** ut ponit in li. de pp. re. **Et** iste loc⁹ p̄uenit ordini virtutū. quoz officium (ut inquit **Greg. iij.** moral.) est operari miracula. q̄ solū fieri possunt virtute celesti et diuina. fm̄ **Augu.** in lib. de vtilitate credēdi. **Predicare** aut virtutes celestes i corona h;gis ponit septē alios lapides p̄ciosos. **¶ Quoz** primus dicitur kabietes. q̄ ut dicit in li. de pp. re.

Jena

kauma

B

Officiū virtutum.

kabietes

Sermo.II. De coronatiōe Marie

rez. est translucentus et cristallo similis. et dicitur
perferre ad habendam eloquentiam: gratia achono-
rem. et defendere a noxijs et venenosis. ac cu-
rare tumorem epatis et splenis. ut dicitur **Diasc.**
Lumen/ **locat.** in signum sue clarissime eloquentie. De fa-
cundia vero Simonis inquit **Tullius.** ij. de orato-
re. Quid admirabilius quam res splendore illu-
strata verborum? Tanta vim habet illa que re-
nis
cte a bono poeta est vor. atque nimis regere re-
rum oratio. ut non modo inclinatum erigere. aut
stantem inclinare. sed adversantem atque repugnā-
tem ut imperator bonum ac fortis cape possit.
Et Seneca in libro solatio ad **Paulinum**
ait. Potest eloquentia que parva sunt appro-
bare. per magnis. et rursus magna attenuare et
ad ima deducere. Immo tamen prout est eloqui-
tia: ut inias Simonis per libito convertere queat
et falsa per veris suggerere. Inquit enim **Seneca**
ad **Lucillum.** Incredibile est quod facile magnos
viros dulcedo orationis abducatur a vero. **Du-**
lius autem rei sunt exempla plurima. Refert ei
Tullius in tusculanis questionibus quod **Agellus**
as cyrenaeus philosophus **Lyrene** civitatis egypti pri-
mario eloquenter differebat de bono mortis.
et de malo vite presentis quod multi morte sibi ma-
le inferrebat. Unus fuit prohibitus a rege. **Pertho-**
lomeo illa amplius edocere. De **Tullio** quoque
ait **Lactantius.** ij. divinarum insti. ad usus gen-
Tullius summus philosophus secte academice perfectus
orator: sua eloquentia corda hominum in manibus
habuit. **Plutarchus** etiam inquit. quod cum ipse **Tullius**
oraret per quatuor ligarios. qui ex adversariis cesaris
erat: tanta gratia facundie admirabilis fuit ut ce-
sar in plurimos colores vultum verterit. ma-
nifestumque fuit quod animus cesaris vertebatur. qua-
re ipse cesar dulci victus oratione cum a crimine
liberavit. De eloquentia quoque poetica inquit
Oraci in poetria. Ut pictura poesis erit. qui
si propius stes te capiat recte. **Et Sualfredus**
in ironia curie papalis ait **Sepius** audisti
quod vis sermonibus apta est. **Et** quod natura calli-
da verba movent. **Hec** autem facundia maxime
est necessaria doctoribus et magistris. C. de per-
fectorum et medicorum magistris. li. x. **Et** de perfectis que in
v. **Stan.** l. unica. li. xj. **Item** aduocatis. ut non.
in aut. de iudi. s. ij. col. vj. **Ista** autem eloquentia
licet fuerit in multis oratoribus tam christicolis quam
paganis. In nullo tamen tanta fuit quanta in ma-
gistra ecclesie catholice. et aduocata nostra
gine benedicta. que sua dulci facundia impe-
ratoris celi et terre iratum pacificavit. et non vni-
tamen homini ipsi contrario. sed toti generi humani
no liberatorem a morte eterna impetravit. **In-**

tantum etiam aures dei sua oratione demulsi: ut su-
lum attraheret a summo celo usque ad terram.
Et tam dulcis allocuta est: ut suaverit deo fieri
hominem. **Tamque** suaviter cecinit quod se in filium
dei illi donavit. **Q** lingua disserta bene regis.
Q aduocata eloquentissima: que sua dicendi
virtute et efficacia cyrographum nostre damniatio-
nis de magni dei manibus cadere fecit. **Secundus**
lapis dicitur **kalcophanus.** qui (ut ponitur in libro de per-
fectorum) est niger. et colore depictus. et gestatus in
ore dei clarificare vocem: et defendere a raucedine
faucibus. ut traditur in lapidario. **Redditus**
vocem sonoram. qui maxime est necessaria bono
oratori. **Item** **Quintilianus** de oratoria insti-
tuit. **Hec** igitur gemma est corone bene regis proporti-
onata. ad inveniendum dulcedinem et sonoritatem
vocis eius qua ad deum per nobis interpellat.
De qua inquit illi eiusque spiritus celestis **Lan.** ij.
Sonet vox tua in auribus meis. **Vox** eius ma-
dulcis. **Et.** viij. c. **Fac** me audire vocem tuam.
Item **tertius** lapis dicitur **Liguris.** et qui dicitur in libro de per-
fectorum. quod valet contra dolores stomachi. et stringit
fluxum ventris perturbati. et valet ictericis et dis-
coloratis. quod perditum colore eis restituit. **Hic** est
lapis recte ponitur in corona beatissime reginis: qui
habuit stomachum optimum. **Malum** enim sto-
machum habentes assumptum cibum vel non retinet
sed euomit. vel retentum in malos humores
puerunt. **Ipsa** autem rego benedicta cibum verbi
dei avidissime et saluberrime assumpsit. **De**
quo dicit **Iacob.** j. **Su** mansuetudine suscipite in-
situm cibum quod potest saluare animas vestras. **Unus** quod
ipsum cibum retinuit et in nutrimentum bonum convertit.
scilicet bonarum cogitationum et operum. ad deum illa dicitur
Luce. ij. **Maria** autem perseverabat omnia verba hec
proferens in corde suo. **Quartus** lapis dicitur **lipareus**
qui (ut dicitur in libro de perfectis) venit de **Sathia.** **Et**
(**Item** quod legitur) mirabilis est virtus. **Su** ei venato-
res plequeunt bestias. ille pergit ad istum lapidem:
et ipsum intuentem tamquam patronum. **Quo** prout nec
venator nec canes illis nocent. **Quid** autem sunt
canes. quod venatores: nisi diabolus caro et mu-
dus: qui nos capiunt rhetoricis suis. **Sed** si invene-
rimus hunc lapidem divinum: tunc erimus. **Erunt** ei
omnes inimici nostri sicut canes muti non valentes la-
trare. **Isa.** lvj. **Quintus** lapis dicitur **margarita**
qui per considerari quatuor ad sui generatorem. **Qualitate**
et virtute. **Generatur** autem margarita (**Item** **Item.** ut
etiam dicitur in libro de perfectis) in cochulis marinis. **Unus**
et a mari vocatur margarita. **Secundo** ei tempore et ma-
xime tempore veris et in autumno ipse conchule ad lit-
tus maris se transferunt et ibi se aperiunt et ro-
re celesti inter viscera sua recipiunt. **Ex** cuius
coagulatione margarite generatur. **Et** id in perditum

Kalco-
phanus.

Liguris

Lipareus

Marga-
garita

cto li. d. q. margarite nascunt i carne cōche
sicut in pisciū cerebro lapilli aliqñ iuentū.
Ista autē coclea siue cōcula figurat b. gine
q se apuit vt rozē celestē recipet. z margaritā
.i. xpm intra sua viscera pcepit. Nā aperuit
angelo p̄sensum suū vt deo i oibz obedirz qñ
dixit. Ecce ancilla dñi. Itē apuit xpo vterū
suū vt cū ibi recipet. Apuit qz spūscō aium
suū vt in eā supueniret. Et post talē ap̄tōez
p̄sensum sui. z vteri atqz animi ros celestis spū
rituscti in eā descēdit. z istā margaritā i eis
vtero generauit. De hac at roratiōe spūscō
z ipsi beatissime gis ap̄tōe d. Naic. xlv.
Rorate celi desup z nubes pluāt instū. aperi
atur terra z germinet saluatorē. Scdo mar
garita p̄t p̄siderari qñ ad suā q̄litate. Sūt
em̄ ipe margarite pulcre: candide z dare. U
le em̄ q sunt tales sunt meliores qz ille q fla
nescūt. Nā illas q sunt pulcre cādide z clare
generauit ros matutin⁹. Alias at generauit
aer vel p̄tū. Nec igit margarita sic pul
era: cādida z clara significat brām gine ma
riā. q fuit pulera i mēte p puritate. Cādida
in carne p ginitate z castitate. z clara i op̄e
p sanctitate. Un Sap. iij. d. qz pulcra ē
z. Ecce pulcritudo mēis: casta generatō. Ec
ce candor z ginitas carnis. cū claritate. Ec
ce claritas z sanctitas opis. Tercio margari
ta pōt p̄siderari qñ ad p̄tū. Habet aut v
tutē absteruā. qz mēbra a supfluis hūoribz
abstergit. Itē restrictiua: qz fluxū sanguis z
ventr⁹ restringit. Virtutē qz p̄fortatiua. qz
cor debile p̄fortat. vt dic Plin⁹. At eodem
mō brā ggo p grām quā nob infundit habet
p̄tutē absteruā in qñ abstergit p̄tā p̄te
rita. Itē restrictiua in qñ restringit animū
ne fluat ad peccata futura. z p̄fortatiua in qñ
p̄fortat cor. z fortificat p̄ mala p̄sentia.
Et iō ipsa in qñ Eccl. xxiij. In me om̄is grā
vie z veritat⁹: in me ois sp̄s vite et virtutis
Ipa em̄ dat nobis grām vite: qñ de peccatis
p̄teritis impetrat nobis veniā p quā a pecca
ti morte resuscitat p̄tōr. Dat grām p̄tatis.
qñ p̄tra futura picula dat cautelā. p quā ho
mo ipsa pericula vitare sciat. Itē dat gratiā
p̄tutis qñ p̄tra mala p̄ntia dat p̄stantiam p
quā hominē fortificat: vt a malis p̄sentibus
rueri se valeat. Dicit qz in p̄dicto li. de p̄p. re.
q margarita que ē naturaliter p̄fortata z ro
tunda: est melior. Et similiter beata virgo su
it naturaliter p̄fortata. qz ab instāti siue cōce
ptionis fuit diuina gratia penetrata. Item
fuit rotunda. i. om̄ibz p̄tutibz circūdata. Un
in figurā eius que thronus dei fuit: dicit. iij.

Regum. x. Summitas throni rotunda erat.
Sext⁹ lapis d. Magnes. z venit de In
dia. vt inquit Isid. xvj. et hūm. Sius aut vir
tus inter alias est ferrū attrahere. Hoc aut
lapide vtunt marinarij cū ferro. quod p̄tute
lapidis fert versus tramontanā. Et q̄ scire
pnt vbi sunt. z multa maris pericula. scopu
los z infortunia deuītāt. Nos aut sumus in
mari hui⁹ mudi varijs agitati pcellis. z pe
riditatur: nisi dirigamur ad portū salutis:
mediante p̄tute istius diuine magnet⁹. Ipa
em̄ ferrū. i. animā nostrā ferrea (hoc est idu
rata) dirigit p̄sus tramontanā. i. versus se
ipsam p deuotiōem. q est stella maris. faciet
qz nos videre pericula in qbus sum⁹. z vtz
versus portū: an p̄o in p̄cipitiūz pergamu⁹.
Et tandē ipsius directione ab oibz fluctuari
onibz liberati. optatis supne patrie littoribz
applicabim⁹. Pertrāseo aut hūc illud qd po
nitur in li. de p̄p. re. fm Diasco. z Lapidari
um. f. q hūc lapis valet ad recōciliā. dū ma
ritos vxoribz. z auget grām z decorē in fmo
ne. Itē q puluis ei⁹ asplius p q̄tuor angulos
dom⁹ sup carbonē: faciet subito videri existē
tibz in domo q dom⁹ ruat. z h̄ p̄cedit ex verti
gine z cōmotiōe cerebrī. qd potest brē gini
applicari. cui⁹ sublimitē si qz voluerit ad
plenū intueri: non solū cerebrī: sed etiā intel
lectus alteratiōem incipiet pati. **S**eptim⁹
lapis d. mellectros. licet a qbusdā appellet
mellantes. z sic dicit. eo q dulce z melleum
emittit succū siue sudorē. vt ponit in libro de
pp̄t. re. fm vi. Vīc aut succ⁹ dulcissimus p
cedit a brā gine. que tota repleta est dulce
dine. Un Bern. in q̄t. Filioli mei qd trepi
datis ire ad Mariā: Nō austera est. n̄ ama
ra. sed mel z lac sub lingua eius. Dec p̄tōz
scala. Dec mea magna fiducia. hec tota spei
meeratio. Quid em̄ miz: potest ne illius re
pellere matrē: aut a matrē repellī: neutrum
plane. Non ḡtrepidat ad eam accedere hu
mana fragilitas. Tota em̄ suauis ē z dulcis
Iste autē succus virginalis gratiē nō solū
nos deo pacificat: s̄ etiā oculos cecos nostre
mentis illuminat. Et iō Bern. orabat dicit
Dñe Iesu xpe q illuminas om̄ē hominē
venientē in hūc mundū. mitte in me radios
illius stelle de qua natus es sol. q illuminet
tenebras mentis mee. Figura aut hui⁹ illu
minatiōis habet. f. Re. xij. vbi dicit q Jo
nathē oculi illuminati sunt ex degustatione
mellis. Iste etiā liquor suauissim⁹ vulnera
aiar sanat. Et ideo Aug. in quodā sermone
exorat di. Sya o generalis oim sp̄s. dulcis

Ma
hnes

Weller
ctros

Bermo.II. Decoronatiōe Marie

vulnere nro medicina. Tu nris medere la-
guoribus. q post salutare lauacrum tot abluenda
omissim? q illicita ppetramus. **S**cds lo-
Officiu archan-
gelorum
cus isti? vltime hierarchie d: spiritici siue phe-
nicei coloris: q librorum capita notat. et colligit
in littoribus maris rubri: vt d: in li. de pp. rez.
Hic at color ppetit archangel. i. pncipibus.
Sic em pncipes ponit i capite mese. sic ar-
changel angel pferit. et iste color librorum (vt
dixim?) iniquis pponit. **V**i at archangeli. vij
alios lapides preciosos i corona regis offerunt
Memo-
phitis.
Quoz pm? d: menophitis. et venit de egi-
pto. et q sic d: in li. de pp. re. **D**ec gema tal e
nature fm. **I**ti. q trita ac sup loca q vreda se
vel secada posita. vt cu aceto linita: ita facit
obstupescere corp? vt non sentiat cruciatum
Hic igit lapis i corona regis debuit poni. q
fm carne debebat pburisomite petri original
q e qsi qde ignis ardore pcupiscerie accedes:
frute lapidis diuini. i. gre pferuat: ad ilen-
sibilitate reducta est. ita q nullu pnt? igne
pupiscerie sensit. **U**n dicere pt illd Eccl. ij.
Mirtef
In medio ignis no sum estuata **S**cds la-
pis d: mirtes. et q d: i li. de pp. rez. q in co-
lore est filis mirte. q pssus spirat odore sicut
nard? **B**ra aut rego pssa. i. guida: pperit fi-
lium miri odor? dices. **E**cce odor filij mei sic
odor agri pleni: cui bndixit dñs Gen. xviij.
et **A**an. j. **N**ard? mea dedit odore iuauitatis
vn tota domu. i. vnusum mudum: replenit
odore vngueti. **J**oh. xj. **T**ertio lapis d: me-
do sine medus. et inuenit in medoz regione
Medo.
Aut? d: (vt d: in li. de pp. re.) e? cecitatem
oculor. **I**re sanat podagra: si cu lacre mulie-
ris masculu pcuriet? tpet. **E**t fil? mo valet
dolore renu et frenetica passionē. **I**pa so bra
rego freneticos pctores sanat. qd ptz. qz fre-
netici tenet ligati. e. no ois. v. q. v. **E**t fil? pec-
catu ligat aiaz. in illd **I**sa. v. **Q**uasi vincu-
lum plaustru pctm. **I**pa so brissima rego a
pcto liberat: dic illd **I**sa. liij. **S**olue vincula
colli tui captiua filia sion **Q**uare lapis d:
melochitus siue melocites. q (vt d: in dicto
li. de pp. re.) nascunt in arabia. et cunas ifan-
tium a nocitis d: custodire. **B**ra aut virgo
custodit nos filios suos ab omib? mal. **U**n
illi dic q libet ei? tenor? illud ps. xvj. **C**usto-
di me vt pupilla oculi: s. vmbra alaz tuaru
ptege me. **Q**uint? lapis d: nofesch. **C**ui? p-
prietas e (vt d: i li. de pp. re.) q inclusus anu-
lo vit digitu que tagit pnte veneno. et etiaz
d: mutare colore. et sic pdit venenu vt possit
vitari. **E**t fil? bra rego pcti mortal venenuz
et malicia nob ondit: et p vit taget? digitu.

id est psciam. in q figit nouacula. et stipulum
de tali veneno. iur illud **Pro**. xij. quasi gla-
dio pugit pscia **S**ext? lapis d: onichinus
q inuenit in india et arabia. **I**n h aut lapide **O**nich-
inus
(vt d: i li. de pp. re.) speculari pnt homines. et
astatiu imago videt in eo qsi i speculo. **I**n be-
atissima aut regie oim scroz frutes et merita
vident. nec aliqd pt esse iusticie vt frutis q
no sit in regine gliosa. **U**n **Aug**. i. fmone. j.
de ei? assumptoe ait. **A**ut? iusticie cuiusue lq
critatis rego hec indigere ponit. q ad oia ef-
ficacia gre plenitudine accepit. **A**ut qd po-
tuit i ei? aia vel corpe loc? esse vicioru. qn ad
celi vice pntet? oia dei repluz e effectaz. **D**ec
reuera dom? illa e de q p **S**alomone d: **S**a-
pietia edificauit sibi domu: excidit columnas
septe. **S**epre naq? reginal? hec dom? columnis
fulcita est. qz venerada hec m? dñi septe spul
sancti domis dotata fuit. **Q**ua tal? vtiq? eter-
na sapia edificauit: vt digna omino esset ex q
ipe carne assumeret. **Q**uid aut dignu? hac re-
gine? **Q**uid sancti? in huius generis serie po-
tuit exoriri? **A**ut null? pñarchaz. nullus p-
phetaz. nullus antiq? sequentiu patz. nullus
pslus hoim potuit copari. **N**a quod qsq? hu-
ic extimabit copand? et pfered? cu hec admi-
rabilis rego cuctoz cellitudine trascadat mor-
taliu. atqz partu suo broz etia excedebat me-
ritu angloz? **I**de qz i fmoe eiusde dici inqt
Dium qde scroz memorie mirabiles: nihil
in in glia sic pns solenitas. **A**bel p sacrificiu
noiat. **S**noch p cotemplatione memoratur.
Melchisedech sic dei imago pdicat. **N**oe p
iusticia laudat. **A**braa p fide approbat. **I**sa-
ac p norma memorat. **J**acob p luctame beati-
ficat. **J**oseph p castimoniam honorat. **J**ob per
patientiam magnificat. **M**oyles sic legisla-
tor extollit. **J**esus naue sic dux pferit. **V**ely-
as sicut zelotes testificat. **I**saas sic locutor
dei scribit. **D**avid sicut prudētissim? pdicat
Azechiel sicut speculatoz archanoz admira-
tur. **S**alomō sic sapiēs noiat. **S**z null? tal
in mudo qlis genitrix dei **M**aria. **Q**ue em
oēs illi i enigmate videt. ipa tulit incarnatu
in vfo. **H**ec ille. **S**eptrim? lapis d: optali?
siue opul? fm **I**si. q (vt d: i dicto li. de p. re.)
est diuiaz gemaz colorib? distincta. **E**t em i **O**ptali?
eo carbuculi gen? ignis amarissi. fulges pur-
pura. smaragdi nires viriditas. et singli co-
lores s. qda varietate sunt lucres. nome at
habet a patria. **E**t ipm lapide india sola pit.
vt dic **I**sidus. **E**t tot creditur habere frutes
quot colores. **D**e quo d: in lapidario q oia
los se portantis seruat illesos et acutos. **S**z

alioz oculos circumstantiu obducta nube reco-
dit: vt nō videat vel aduertant q̄ sunt coraz
eis. **H**ic aut lapis in reginali coronaz uenit
ter ponit. **I**pa em ei q̄ ea defert i corde p̄ deo
tione: fuit oculos p̄picacissimos. vt videre
posset cūta p̄tineria ad salutē: ita vt de ipso di-
ci q̄at illd̄ **Ecc̄i. xxiij.** **N**ōa videt oculus ei⁹.
Cōtra s̄o d̄ idemot⁹ ip̄ d̄ici p̄t illd̄ p̄s. **cxij.**
Oculos h̄nt z nō videbūt. **E**t p̄s. **lxvij.** iqt
p̄pha. **O**bscurē oculi eoz ne videat. **T**er-

Rius z vltim⁹ locus celiz empyrei z terre hie
rarchie d̄r eē purpurini coloris. **P**urpurina
aut apud pictores nomē a puritate sortita ē
cui⁹ materia generat i his locis q̄ sol⁹ cursus
illuminat affluēt. vt dicit **Is̄. in. c. de tinctu-
ris.** **D**e sup̄dictis at nouē coloribz tractat pli-
ni⁹ li. **xxv. c. ix. vsqz ad. c. xxij. z Is̄. li. xvij.**
z. xix. et h̄i. **H**ic aut vltim⁹ loc⁹ p̄t angel-
rōne sue puritatē. **Q**ui. vij. alios lapides p̄ci-
osos ponit in corona reginali ad cōplemen-

Pirites. **Q**uoz p̄m⁹ d̄r pirites. a p̄r grece qd̄
est ignis latine. de q̄ d̄r in li. de p̄p. re. **H**uic la-
pidi plurim⁹ ignis inest. de facili ei scintillas
emittit. z tenētis manū si vehemēt⁹ premat
adurit. p̄pter qd̄ ab igne nomē accepit. de q̄
d̄r in lapidario. **T**āgi vult lenit: blāda q̄qz
manu teneri. **N**ā p̄ssus nimū digitos tāgē-
tis adurit. **E**t tal⁹ fuit b̄ndicta s̄go q̄ igne di-
uini amoris accēsa emittēbat scintillas igni-
tas. i. seruētēs orōnes ad d̄m. z ignita exēpla
ad p̄mū. q̄b⁹ eū ad seruorē spūs accēdebat
Un verificatū ē in ea illd̄ p̄s. **clix.** **I**n cōspe-
ctu ei⁹ exarsit ignis. **E**t p̄s. **xiij.** **A** facie eius
exarsit ignis. **D**igitos q̄z eā nimū p̄mētis
adurit. q̄z si q̄s ei⁹ admirabiles excellentias
ad plenū p̄scrutari z describere voluerit: tāqz
ad tactū ignis cito ad se man⁹ abicepto ope
retrahere coact⁹ erit. **E**t iō mihi hec scribēti.
z ad indagatōz atqz declaratōz reginalis s̄b-

Plonites. **R**etrāhe manū tuā i sinū tuū. **S**cōs
lapis d̄r plonites. de q̄ sic h̄z in li. de p̄p. rez.
Plonites ē lapis q̄ d̄r esse femine⁹. **N**ā cer-
to tpe p̄cipit z parit p̄silez lapidē: z confert
p̄gnatibz. vt dicit **Diasco.** hec ibi. **B**tr̄ at s̄-
go pulcerrima: sapiētissima z scitissima. genu-
it filiū sibi silez. i. pulcerrimū sapiētissimū z
scitissimū. vñ appellat scitissimū. **D**aniel. ix.
Terri⁹ lapis d̄r paterō. de q̄ d̄r i d̄co li. de p̄p.
rez. q̄ ē multoz colorz sparsoz z pariter di-
stinctoz. nā niger z rub⁹ viridis pallensqz
videt. **P**urpure⁹ croci⁹qz sil⁹ p̄asijqz colorz.
De iplo etiaz d̄r in lapidario. q̄ facit hoīem
audacē z inuictū illo die q̄n videt mane ori-

ente sole. **Q**ui⁹ rei dimissa determinatōe veri-
tat⁹ seu falsitat⁹. dico q̄ hūc lapidē p̄ciosū i
spū viderat illo mane br̄a s̄go q̄ meruit effi-
ci m̄r dei. i. in auroz. **xxv. die marcij.** **T**unc
em adeo facta est audax q̄ d̄m de celo ad fraz
traxit. **I**tē adeo victoriosa. q̄ illi⁹ host⁹ pore-
statē p̄triuat. de q̄ d̄r **Job. xij.** **N**on est p̄rās
sup̄ terrā q̄ cōpet ei⁹ q̄ facit⁹ vt nullū timeret
Quart⁹ lapis d̄r **S**aphyr⁹. de q̄ d̄r in li. de
p̄p. re. q̄ est gēma cerulea celo sereno i colore
lilis. atqz optima est inf̄ gēmas z summe p̄ci-
osa. z regū digit⁹ mag⁹ apta. z q̄ in mult⁹ lo-
cis inuenit: s̄z oriētal⁹ siue indicus saphyr⁹
melior iudicat. z maxie q̄n h̄z q̄sdā puluerē
aureos intermixtos. **H**ic lapis maxie p̄mē-
dat in lapidario. ita q̄ p̄ sui excellētia gēma-
rum gēma vocat. **N**ā corp⁹ vegetat z inte-
gra mēbra p̄seruat. **S**tellaqz h̄z relucēt: p̄
cui⁹ resplendentia ei⁹ p̄rū indicat. **I**n medio
aut vene saphyri velut i v̄tre qdā spēs car-
būculi inuenit. **E**t iō a mult⁹ saphyr⁹ mater
carbūculi credit. eo q̄ ei⁹ venis gigni a plu-
ribz phibet. **D**e h̄ aut saphyro inqt **Diasco.**
q̄ multū valet ad discordiaz recōciliatōem:
z ad pacē reformandā. **E**t q̄ h̄z p̄rū calor⁹
inatural⁹ rep̄ssuā. vñ de ipso d̄r in lapidario.
Corpi⁹ ardorē refrigerat iteriorē. **N**ā in fe-
br̄ibz (multū caumatis z incēsis) refrigeri-
um p̄bet saphyr⁹ si iux̄ venas cordis pullati-
les suspendat. **I**tē h̄z p̄rū p̄fortatiuā. z iō
d̄r valere i cordiacā z quālibet passiōez me-
lancolicā. **I**tē rep̄mit nimū sudorē. vt d̄r i la-
pidario. **Itē h̄z p̄rū flux⁹ sanguis restricti-
uam. vñ si saphyr⁹ oriētal⁹ t̄pibz apponat: so-
let restringere sanguinē de naribz p̄fluētē.
Itē p̄rū h̄z singlar⁹ tumor⁹ z inflature se-
datiua. **T**ertū est em q̄ apostematū rep̄mit i
flaturā: si i p̄ncipio inflamatōis noīue citi⁹
apponat. **I**tē valet i antracē. **N**ā h̄z p̄rū
malicie z venenositat⁹ eius expulsuam. et
illius furiositatē reprimit z expellit: ne eius
malicia spūs inficiat. z illius fumum ad cor
ascendere nō p̄mittit. vt dicit **Diasco.** **I**tem
vim habet veneno s̄riā. z ipsi⁹ penit⁹ extin-
ctiua. vñ si araneā infra p̄ridē posuerit. z ve-
rum saphyr⁹ indicū siue aliū sup̄ p̄ridis ori-
ficiū aliqz diu tenuerit: aranea ei⁹ p̄rū victa
quasi subito moriet. vt dicit **Diasco.** **I**tem
habet vim visus p̄seruatiua. z sordes oculorū
sine grauamine purgat. **U**nde scriptum est
Collit ex oculis sordes: de fronte dolorē. **I**tē
habet vim vulnerū curatiua. **N**am vt dicit
Diasco. **P**uluerizatus z lacti admixtus vl-
cera sanat. **I**tem tāte aurozitat⁹ fuit lapis**

Saphy-
rūa

Sermo. II. Decoratiōe Marie

iste apud veteros paganos et gentiles quod ab eis
fuit Apollini singulariter consecratus. Et cum ipse
Apolline sacrificiorum tempore presideret: certificari
citius putabatur si saphyrum tunc in presentia haberet. unde
in lapidario dicitur. Et plures reliquias amat hanc
idromatiam. Gemas: ut diuina quod per ea respon-
sa mereri. Inter hunc lapidem magis singulariter dis-
ligitur. quod secundum eorum opinionem (scilicet erroneam) per ipsum saphy-
rum quodam miraculo se credunt operari. Et hoc tamen
in lapidario ubi dicitur. Hic lapis ut perhibent
educit de carcere vinculum. Obstrusa quoque fores et
vincula tacta resoluit. In hoc autem omnes recitato-
res conveniunt quod hec gemma dicitur amatrix castitatis.
Et ideo ne eius effectus per invidiam portantes aliqui
modo impediantur. dicitur ille qui eam portat caste vivere.
Unde dicitur in lapidario. Saphyrum quod portat eam castissi-
mus est iubeat. Inter dicitur in lapidario quod valet ad
tollendam invidiam: et ad expellendum timorem: et ad fa-
ciendum audacem et victorem: et firmandum in bono. et
ad faciendum misericordem ac humilem et benignum. quod omnia di-
spostiones non effectus intelliguntur. hec omnia in dicto
li. de pp. re. propterates sunt istius gemme optime
conveniunt saphyri benedictio. non solum dispositione sed et
effectus. Saphyrum solum prout brevis dico quod sic sa-
phyrum est super omnes gemas. ita saphyrum gloriola est super
puras creaturas. Et sic saphyrum apollini: ita
ipsa deo est consecrata. et sic saphyrum regis digito
convenit. ita saphyrum dei filio celesti regi convenit
non solum quod dicitur dei dicitur. in illud Exo. viij. Di-
gitus dei est huius. Quintus lapis dicitur smaragdus
cui afflat brisima saphyrum. et primo ratione coloris.
Nam (ut ait Ioh. et ponit in li. de pp. re.) Sma-
ragdus gemmarum omnium viriditatem obtinet principatum
Nulli enim herbe vel gemme maior inest viridi-
tas quam smaragdo. quod viriditate sua herbas vi-
rescentes superat. Quasi autem gemme vel herbe viri-
des sunt sacratissime saphyri: quod carnis virores
ipsa superat. In quo quod brisima saphyrum obtinet princi-
patum. in illud ps. xliij. Adducet regi saphyri
post eam. Post eam. non solum ordines sed etiam digni-
tatem. quod saphyri et nulli viriditas saphyri po-
tuit coequari. Et autem saphyri et humilitas ita deo
grate fuerunt. quod quasi due porte existerunt per quas
eam christus intravit. Et ideo dicitur Ioh. xij. Porte
hierusalem ex saphyro et smaragdo edificabuntur
Nam per saphyrum (quod tumorem sedat) intelligitur eius
humilitas. quod solum tumorem elatōis. sed per sma-
ragdum (quod est viridis coloris) intelligitur saphyri
carnis. Secundo dicitur smaragdus rationem nitoris. quod ut
in predicto li. de pp. re. dicitur. Huius est nitor smarag-
di quod eius virores nec in sole aliquo modo obumbratur
Et sicut tamen fuit nitor puritatis et saphyri: ita
mine nre quod sole iusticie christum gignendo vel pari-
endo in nullo perdidit suam integritatem. Tercio sic

Smaragdus.

dicitur rationem repitatis. quod (ut dicitur ubi s.) si corpus
smaragdi extensum fuerit et extensum siue poli-
tum ad modum speculi. imagines repitatur. Et sicut
brachium saphyri: corpus fuit extensum ex divinali
quiditate. Inter extensum et politum ex omni immu-
dicitate elongatōe: ita in statu adornatōe: ima-
gines nobis repitavit. scilicet divinali et humanam. quod
huius incarnatum nobis protulit. scilicet dominum Iesum christum.
quod in quantum saphyri est imago patris et figura subiecti.
Sol. i. Et secundum carnem siue humanitatem est (ut ita
dicam) imago patris. hoc ex homine in similitudinem
hominis factus. et habitu inuenerit ut homo. Philip. ij.
Vel brachium saphyri quod fuit ut speculum politum et ex-
tensum per suam maximam puritatem: repitatur nobis
imagines omni statu: ut eas imitemur. Inter et
quod dicitur smaragdus rationem tinctōis. unde in predicto
li. de pp. re. dicitur de precedenti et sequenti similitudine sic
Smaragdus huius corpus speculari et perspicuum.
obicitur figurarum et imaginum omnium. Huius quoque
virores sui multiplicati. Et se enim generat
radium: quod virore tingit aerem circumsumum. Et si-
militer brachium saphyri emittit ex se radium quem peperit
dei filium. Unde canit ecclesia. Sic syderum radium per-
fert: saphyri filium pari forma. Neque syderum radio:
neque mater filio sit corrupta. Quo filio suo vi-
riditate. scilicet saphyri carnem quod ipsum induit: non tamen
circumstances et primos ei iudeos. sed etiam totum
mundum tinxit. scilicet tinctura baptismali. Nam
christus tactu sue mundissime carnis quod ex saphyri
traxit: vim regenerationis protulit aqua quod fide-
les tingunt et baptizant. Quinto dicitur smarag-
dus rationem saphyri operatōis. Dicit enim Diacorus
etiam ponit in li. de pp. re. et in lapide quod smaragdus
valet ad divitiarum augmentum. Brachium autem virgo
opes spirituales nobis augeret. dum multiplices gratias
ipetrat. vel dum nos ad bonum operandum et merita
cumulandum iuvat. Inter ubi s. dicitur quod smaragdus
collo suspensus a morbo caduco preservat. et ipsa
benedicta saphyri nos a casu peccati repitit et preservat
Inter ibidem dicitur quod smaragdus lascivos motus refre-
nat. et per illusiones et fantasmatum demonum valde
et brisima saphyri per illusiones et tetrameta demo-
num. ac per lascivie libidine et auxilium nobis prestat
Inter ubi s. dicitur quod smaragdus memoriam perditam re-
parat. Et sicut brachium saphyri quod omnia saphyri et gesta christi
preservabat in corde suo. postea sanctis evan-
gelistis retulit. et persequenter per eos ad memori-
am filium reduxit. Inter ibidem dicitur quod smaragdus
visum preservat. Et ipsa gloriola saphyri visum
nostrum confortavit. produciendo nobis verum lu-
men christum. quod illuminat omnem hominem venientem
in hunc mundum. Ioh. i. Inter ubi s. dicitur quod sma-
ragdus valet ad sedandum tempestates. et ipsa
pessima virgo nos in huius mundi fluctibus

Pars. XII.

bus piclirates dirigit et defendit. et ppter h ab
ecclia appellat stella mar. De ipa qz dñi no
stra exponere possumus illud Eccl. xxij. Sic
i fabricatõe auri signu e smaragdi Quia bn
dicta dei m est signu refulgēs in glia celesti.
multo magis qz smaragdus i medio auri. de q
signo dicit Apoc. xij. Signu magnu appuit i
celo. Mulier amicta sole etc. **Sextus** lapis
Sardis dicitur Sardis. qz e rubei coloris. et sic appellat. qz
pmit in sardis e repret. vt dicit Is. et ponit i
li. de pp. re. Vbi etia dicitur Diasco. qz icedit
gaudiu et expellit timore. audaces reddit. et
acuit mentē. et gestatē se ab incatatiōibz et ma
leficijs tuet. ac ipo pnte nō nocet onix. qz est
ali lapis hñs qñda nociuas qlitates. Licet
aut pdicta gēma nullā pdictaz pprietatum
hiet. hz tñ eas xgo bñdicta. qz suis deuotis
auget et incedit gaudiu. dices illd Nat. v.
Saudere et exultate qm merces vza copiosa
est in cel. Expellit qz timore illu de q inquit
ps. Trepidauerūt timore vbi nō erat timor
Audaces etiā nos facit dñi diabolu. et ab eius
maleficijs defendit. ita qz ei deuotōe i cordibz
nris exstēte nob nullatenus nocere pnt. Vñ de
qlibet ipsi deuoto dicit pñ illd ps. lxxvij. Si
lius iniquitatis nō apponet nocere ei. **Sep
timus** et vltim⁹ lapis dicitur Solis. et qz dicitur in li. d
pp. re. qz e gēma cādida et trās lucēs. sic dicta
eo qz ad similitudinē solis orbe fulgēt radios ge
rat. vt dicit Is. in. c. de cādidiis gēmis. Et sili
bra xgo sole clarior p orbe vniuersuz radios
sue claritatē effundit. qbz oēs deuotos suos il
luminare nō desistit. Vñ ipa Eccl. xxij. in
qt. Illuminabo oēs sperantes i dño. De ipa at
xgine clarissima loqns dantes i. xij. cantu
paradisi inquit. Beatrice dixit. Accole schi
ere. Del triūpho di xpo. e tuto il fructo. Ri
colto del girar di qste spere. parueni chel suo
viso ardesse tuto. Et li ogi hauea si de leticia
pieni che passar mi pueni senza pstrutto. q
le ne pleniluni et ne sereni Triuia rī de tra le
nimphe eterne. Che depingon il ciel p tuti i
feni Vidio sop miliara de lucerne vn sol che
tute quāte lacēdeua come fa il nostro le viste
supne. Ep la vna luce trāspareua la lucente
sustineua. O beatrice. o dolce guida e chara.
Ella mi dixit. Quel che ti sobranza estra da
cui nullo si ripara. Quiu e la sapiēza e lapos
sanza chapri le strade intra licielo et la fravñ
fugia si lōga distanza. Somo foco da nube si
disserra p dilatarsi si che nō vi cape. E for di
sua natura in giu saterra. La mēte mia cossi
tra qlle dape. Facta pñ grāde di lestella visio

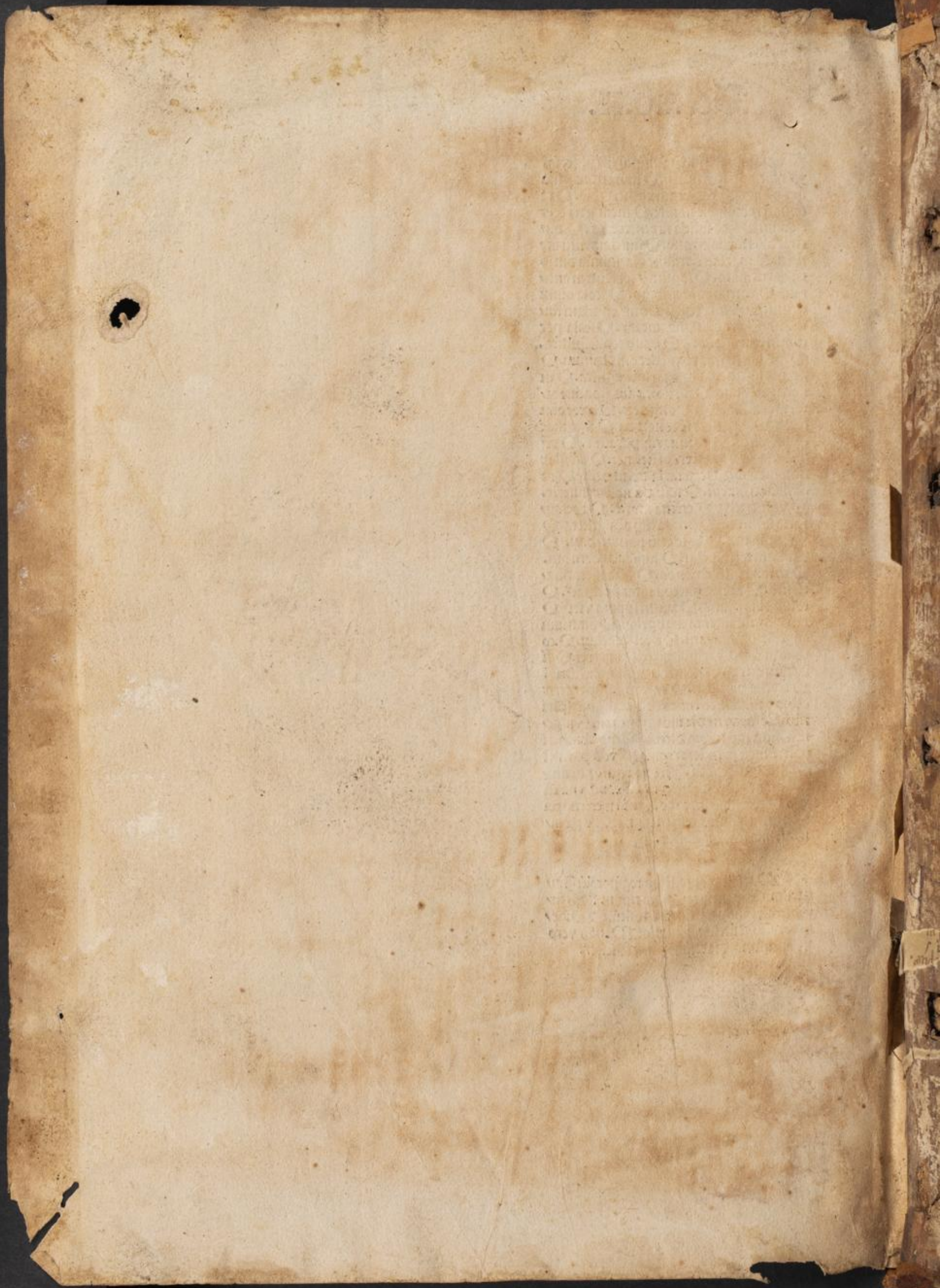
Sche si fesse rimēbrar n sapē. April i ogi er
guarda chi son io. Tu hai vedu te cose che
possente. Se facto a sostener lo riso mio. Io
era coma quei che si risen: e Di visio ne obli
ta che singegna indarno di redurlasi a la mē
te. Quādio vdi qsta pferita regna. Di tanto
grado che mai nō si stingue Del libro chel p
terito rassegna. Se melouasser tute qlle lin
gue che polimia colle fore fero. Del lacte loz
dolcissimo piu pigue Per aiutar mi al miles
mo del vero. Nō si verria cārado il scō riso.
E quanto il scō aspetto facea mero. Et. j.
Peretro il cielo scelse vna facella. Formata i
terchio doro a guisa di corona E insela e gi
ro se itorno ad ella. Qualūcha melodīa piu
dolce sona. Qua giu. et a se piu lania tira pa
rebbe nube che squarzara tona. Comparata
al sonar di quella lira vñ sincoronaua il bel
sapiro. Del qle il ciel piu chiaro sinzafira. io
sono amore agelico che giro lalto leticia che
spira del vētre. He fu albergo del nōdūiro E
gir. comi dona del ciel mētre che seguirai tuo
filiu. et farai dia Pia la spera supma p che li
entre. Sossi la circula ta melodīa Si sigi la
ua. et tuti li altri lumi. Facea sonar il nome de
Maria. Io real mātō di tuti volumi. Del
mondo che ferue e piu satina. Nel alito de
dio et ne costumi. Hauea sop di noi leterna
rina. Tāto distāte che la sua puenza. La do
uio era anchor n apparua. Pero n hebber li
ogi mei potēza di seguir la cordata fiamma
Chesi leuo apiso a sua semēla E come fatoli
chen ver la māmā. Tēde le brachia poi chel
lacte ple. Per lania chen fin di forsi i ifiamma
E lalun di quei cādore i su si stese. Sō la sua
fiamma. si che lalto affecto. Ahauea a maria
mi fu palese. Indi rimaseli nel mio aspetto
Regina celi cārado si dolce. He mai da me
nō si pri il dilecto D qnta heluberta che se so
folee. In qlle archerichissime che foro. A se
miare qz gio bōe bōtolce Quiu si gode exiue
del thelōro. He sa qsto piāgēdo nel exilio Di
babilō: one li lalcio loro. Quiu i triūpha lo
ro lalto filio Di dio et di maria di sua victo
ria. E cō lāricho et col nouo pñlio Solui che ti
enle ciaue di tal glia. Dec ille. **Proclusio**
ne at h opus qliber ad gliaz ipi bñdictes xgū
sexagies et ter exclamare. vt qbz lapidibz p
anglos coronā ei factā declaranim⁹. apīs cla
moribz alterā pponam⁹. D igit fons grē su
perne. D armariū oim diuinarū sapie et scie
ti. D cū et ifectio hūane mētē. D stella ma
tutina. D vita nra. D dulce mī et pia. D au
xiliatrix i omni calamitate. D mī pietatis.

In bñz
xgine ex
orato cō
cludit
librum

Sermo.II.

D vena nre salutis. **D** pncipiū nri amoris.
D redemptrix vniuersi. **D** mutatrix cursus
 naturalis. **D** recuperatrix pditi orbis. **D** re
 notatrix humane nature. **D** mediatrix dei et
 hoium. **D** spes solida nre mercedis. **D** du
 ctrix ois fidelis erratis. **D** fundamentū nre
 fidei. **D** mare in q̄ defluūt oia flumina diuio
 rū charismatū. **D** lagitta s̄ serpentem anti
 quū. **D** portus desiderabilis. **D** scola oium
 s̄ruti. **D** pons periculosi hui⁹ mūdani flu
 minis. **D** ardor supni amoris. **D** scala per
 quā in celū ascendit. **D** vas et tēplū spūsc̄i.
D speculū in quo resp̄det oīe bonum. **D**
 norma iusticie. **D** castitatis magistra. **D** ui
 nocentie forma. **D** an̄ nostz iudice aduoca
 ta fidelissima. **D** glia angeloz. **D** decore oim
 celoz. **D** disp̄satrix donoz dei. **D** ego maf
 eterni verbi. **D** portinaria paradisi. **D** aq̄
 mellisflua q̄ das bibere oī sitienti. **D** exēplar
 humilitatis. **D** secretaria eterni sc̄lij. **D** ra
 bernaculū sanctū. **D** refugū nostre miserie.
D viuificatrix ab eterna morte. **D** thesau
 raria altissimi. **D** puella sup oēs pelecta. **D**
 vox pphetaz. **D** desiderū patriarchaz. **D**
 flāma inter seraphin. **D** lumē ad cherubin.
D throna inter thronos. **D** dñā inter dñā
 tiones. **D** maria pnceps inter pncipat⁹. **D**
 colūna ois pr̄tis. **D** s̄rutiū supma virt⁹. **D**
 archangela inter archangelos. **D** omnium
 angeloz ornamentū. **D** hor⁹ deliciaz. **D** co
 rona iustoz. **D** triūphus celi empyrei. **D** fi
 lia p̄tis eterni. **D** genitrix diuie maiestatis.
D sponsa paracleti. **D** regina et imperatrix
 orbis vniuersi: defende nos a malignis sp̄ri
 ribz. Et fac vt in die iudicij audiam⁹ vnige
 nitū filiū tuū nobis dicentē Venite b̄ndicti
 patris mei: possidete regnū qđ vob paratū
 est ab origine mūdi. In quo regno pbenni
 ter te laudare et glorificare valeam⁹ vna cū
 ipso dilectissimo filio tuo. Qui cū eterno pa
 tre et sp̄ritu sancto viuit et regnat deus p om̄
 nia secula seculoz Amen.

Mariale de excellētis regine celi: Im
 pressum Argentine p Martinum Flach iu
 niozem Anno a natiuitate domini Mille
 simo quingentesimo secundo: Mensis vero
 Nouemb̄ris die decimo finit feliciter.

D. II.

ipiū nri amoris.
 mutatrix cursus
 pdiri orbis. **D**e
 mediatrix dei
 mercedis. **D**u
 fundamentū nre
 oia flumina diuio
 serpentem anti
 is. **D** scola oium
 hui⁹ mūdani flu
 oris. **D** scala per
 as z tēplū spūscī.
 et oīne bonum. **D**
 is magistra. **D** u
 z indicē aduoca
 eloz. **D** decō oīm
 z dei. **D** ōgo maf
 a paradisi. **D** aq
 tienti. **D** exēplar
 eterni celij. **D** ra
 iū nre miserie.
 morte. **D** thesau
 up oēs pelecta. **D**
 patriarchaz. **D**
 mēad cherubin.
D ōna inter dña
 inter pncipat⁹. **D**
 ū supma virt⁹. **D**
 elos. **D** omnium
 or⁹ celicaz. **D** co
 celi empyrei. **D** si
 diuie maiestatis.
 gina z imperatrix
 a malignis spīri
 ū audiam⁹ vnige
 tē **V**enite bñdicti
 ū qd vob paratū
 uo regno phenni
 e valem⁹ vna cū
Qui cū eterno pa
 regnat deus p om⁹

s regine celi: **I**m
 artinum flach iu
 domini **M**ille
 o: **M**ensis vero
 nit feliciter.